

Heemstede

Begroting 2026-2029

Inhoud

Inhoud	3
Begroting in één oogopslag.....	5
Leeswijzer	7
Bestuurlijke hoofdlijn.....	9
Financiële hoofdlijn	12
Programma's.....	25
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	29
Programma 1 Veiligheid.....	37
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	42
Programma 3 Economie.....	49
Programma 4 Onderwijs	54
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	59
Programma 6 Sociaal Domein	67
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	82
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	89
Programma 9 Raad.....	96
Paragraaf 1 Lokale Heffingen.....	106
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen.....	116
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen.....	129
Paragraaf 4 Financiering.....	136
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	140
Paragraaf 6 Verbonden partijen.....	143
Paragraaf 7 Grondbeleid	162
Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	164
Financiële begroting	165
Bijlagen.....	179

Begroting in één oogopslag

Leeswijzer

De begroting bestaat op basis van het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting bevat het programmaplan en de paragrafen, terwijl de financiële begroting ingaat op het overzicht van baten en lasten en bijvoorbeeld de geprognosticeerde balans bevat. De begroting van Heemstede is als volgt opgebouwd:

Bestuurlijke hoofdlijn

In dit hoofdstuk wordt een aantal grote ontwikkelingen geschetst die invloed hebben op onze gemeentebegroting of dit mogelijk op een later moment kunnen gaan hebben.

Financiële hoofdlijn

Hierin wordt in hoofdlijnen aangegeven welke baten en lasten in de begroting zijn opgenomen en hoe het begrotingsresultaat tot stand is gekomen. Daarnaast worden enkele financiële ontwikkelingen toegelicht waarmee in de begroting nog geen rekening kon worden gehouden en worden de uitgangspunten voor de begroting beschreven.

Programma's

Elk programma bestaat uit de volgende onderdelen .

- Inhoud programma
- Wat willen we bereiken
- Wat gaan we er voor doen
- Hoe gaan we dit meten
- Wat mag het kosten

Wijzigingen in budgetten

De programma's zijn onderverdeeld in taakvelden. Per taakveld voor baten en lasten afzonderlijk vindt een toelichting plaats wanneer de afwijking € 25.000 of meer bedraagt.

Paragrafen

De paragrafen bevatten op een aantal in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten voorgeschreven thema's een doorsnede van de begroting. Hiermee wordt informatie weergegeven die veelal programma-overstijgend is.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat het overzicht baten en lasten inclusief dekkingsmiddelen, het overzicht incidentele baten en lasten met toelichting, de geprognosticeerde balans, het EMU saldo en het overzicht reserves en voorzieningen. In de bijlage is een overzicht op taakveld opgenomen en het investeringsprogramma.

Bedragen in dit document

Bedragen in de tabellen van deze begroting worden afgerond. Hierdoor ontstaan er tussen de totaalstellingen en de gedetailleerdere uitwerkingen soms kleine afrondingsverschillen. Bij de tabellen wordt aangegeven welke mate van afronding wordt toegepast (in de regel bedragen maal € 1.000). Een plus bedrag is een nadeel en een min bedrag is een voordeel. Voor de helderheid wordt dit ook vermeld bij de tabellen in dit document.

Bestuurlijke hoofdlijn

Voor u ligt de begroting 2026-2029. Bij het aantreden van dit college waren de vooruitzichten financieel somber. Het verwachte tekort in 2026 liep op tot ongeveer vier miljoen euro. Dat tij hebben we weten te keren met elkaar. Ondanks dat we de ambities uit ons uitvoeringsprogramma grotendeels hebben weten uit te voeren, zien we een gematigd positief financieel beeld. Onze financiële positie is stevig.

Vanuit het (herijkte) uitvoeringsprogramma hebben we de afgelopen drie jaar samen met de gemeenteraad gewerkt aan een gezonde, sociale en duurzame toekomst voor ons dorp. Er is er veel nieuw beleid ingevoerd, dat ervoor zorgt dat het voorzieningen- en onderhoudsniveau verstevigd is en op peil blijft. Onze inwoners kunnen gebruik blijven maken van bijvoorbeeld de bibliotheek, het zwembad, ons mooie groen en het welzijnswerk in de buurt. Dit is de laatste begroting van het huidige college in deze bestuursperiode. We streven dit jaar naar de afronding van een aantal lopende grote plannen om maatschappelijke opgaven te realiseren. We zijn terughoudend met nieuw beleid.

Een sluitende begroting

We bieden u voor 2026 en 2027 een sluitende begroting aan. Ondanks dat we niet op alle stijgende kosten invloed kunnen uitoefenen, blijven we werken aan een goede financiële positie voor de gemeente. We willen een nieuw bestuur niet belasten met een ongedekt financieel resultaat. We willen ruimte behouden voor een volgend bestuur om nieuw beleid te realiseren. Er is bewust gekozen om voor 2028 en 2029 geen ingrijpende maatregelen te treffen. We zijn voor het merendeel van onze begroting afhankelijk van het Rijk. We ervaren grote (financiële) onzekerheden vanuit het rijksbeleid. Er staan in oktober 2025 weer landelijke verkiezingen voor de deur.

De komende periode blijft de koers van het Rijk wederom onvoorspelbaar, omdat we zowel de financiële keuzes, als de inhoudelijke koers van het Rijk nog niet kennen. Tot slot wordt er ook verder geadviseerd en onderhandeld over de situatie in de jeugdzorg. We gaan onze stem sterker laten horen in de lobby richting het Rijk. Indien nodig steunt het college de VNG om juridische stappen te zetten richting het Rijk. Het uitvoeren van steeds meer taken, in een complexer wordende wereld, kan alleen als we hiertoe (financieel) voldoende worden uitgerust. Dit kunnen we als gemeente niet alleen.

Een aangepast beeld

De begroting heeft een ander beeld dan de kadernota die in juli is aangenomen. Het resultaat voor 2026 en 2027 valt minder positief uit. De jaren 2028 en 2029 vallen positiever uit dan verwacht in de kadernota. De oorzaken hiervan liggen op verschillende plekken. Het betreft een aantal autonome ontwikkelingen, een in de kadernota aangekondigd speerpunt en mutaties in de incidentele baten en lasten. Een uitgebreide toelichting hierop vindt u in de financiële hoofdlijnen. We lichten hieronder een aantal zaken toe.

Verwerking van de raadsbesluiten

De gemeenteraad heeft bij behandeling van de kadernota begin juli besloten de reserve sociaal domein per direct af te schaffen. Dit is nu (financieel) verwerkt. We stellen in de begroting voor enkele posten, waar we voorheen dekking vonden in de reserve sociaal domein nu ten laste te laten komen van de algemene reserve. Het betreft voornamelijk de inzet op preventieve activiteiten binnen de WMO en jeugdhulp. De open einde regelingen jeugd en Wmo worden zo realistisch mogelijk begroot. Wanneer de budgetten voor de open einde regelingen Jeugd en Wmo toch niet toereikend zijn, zal een beroep worden gedaan op de algemene reserve.

Daarnaast besluit de raad begin oktober over het uitvoeringsplan 'Samen naar 30.' Door op een andere wijze uitvoering te geven aan het (grotendeels) terugbrengen van de snelheid naar 30 kilometer per uur verwachten we een gedeeltelijke vrijval van de eerdere investeringen en bestemmingsreserve ten behoeve van het Weg categoriseringsplan (WCP). Na besluit van de raad verwerken we de financiële impact van het besluit zo snel mogelijk in onze P&C cyclus.

Een veilig en weerbaar Heemstede

We zetten in op een veilig en weerbaar Heemstede. Onder andere bij de kadernota heeft het college haar ambities op dit dossier kenbaar gemaakt. In een tijd van toenemende internationale spanningen, klimaatverandering en digitale dreigingen is een veerkrachtige en goed voorbereide samenleving essentieel. De veiligheid van onze gemeenschap hangt sterk af van de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en ondernemers bij grootschalige incidenten, zoals bijvoorbeeld stroomuitval, cyberaanvallen of wateroverlast. We gaan starten met het informeren van onze inwoners en ondernemers, investeren in bewustwording en gaan steunpunten in ons dorp inrichten. Hierbij benutten we zoveel mogelijk de bestaande (sociale netwerken). Daarnaast werken we samen met de Veiligheidsregio Kennemerland aan een regionaal programma. De lokale en regionale aanpak sluiten op elkaar aan.

Een (financieel) gezond Heemstede

In 2023 zijn we gestart om samen met de raad te bezien welke mogelijkheden er zijn om financieel stabiel te blijven via het menukaarten proces. We hebben, conform de lijn uit de raad, inkomsten verhoogd door te werken aan de kostendekkendheid van de leges en deze realistisch te ramen. Dit hebben we in 2025 doorgezet. Naast de leges hebben we gekozen om de precario voor ligplaatsen te verhogen. Het inzetten van de reserve structureel dekkingsmiddel levert ons tijd op. Hierdoor hebben we de tijd om zorgvuldig de mogelijkheden te onderzoeken om het financieel structurele tekort van de begroting op te lossen.

We merken binnen onze organisatie de effecten van de zeer krappe arbeidsmarkt. Het is steeds lastiger specialistische functies in te vullen. Bijvoorbeeld binnen het domein verkeer en mobiliteit, maar ook op andere gebieden. We hebben als kleine gemeente een minder goede concurrentiepositie ten opzichte van grotere gemeenten. Onder andere door de salarisschalen die we hanteren. Daarmee zien we dat de druk op de uitvoering toeneemt. In 2023 is er flink geïnvesteerd in onze uitvoeringskracht. De nodige investering in onze organisatie is toen gedaan. De basis is op orde gebracht door het aannemen van personeel. We zijn beter in staat taken en ambities uit te voeren.

Het blijft echter zoeken naar een goed evenwicht tussen de toename aan (wettelijke) taken en (bestuurlijke) ambities. Doelmatig en efficiënt werken staan hierbij centraal. Onze lokale uitvoeringskracht is in de basis op orde. Tegelijk zoeken we altijd, waar mogelijk, de samenwerking in de regio om onze kracht te vergroten. Een dieper onderzoek naar de mogelijkheden om de begroting te beïnvloeden, waar meerdere fracties toe opriepen bij de kadernota, is vooralsnog niet nodig. Met de huidige inzet lukt het voldoende gezond te blijven.

Lopende projecten

Het feit dat dit de laatste begroting van dit college in deze bestuursperiode is, betekent niet dat we stil zitten. We blijven werken aan een aantal lopende projecten en streven ernaar een aantal van deze plannen tot afronding te brengen dit jaar. We beogen in 2026 zowel 't Groot Clooster als het Manpadsgebied een stap verder naar realisatie te brengen. We versnellen een aantal plannen uit het Programma Duurzaam Heemstede 2025-2030. We werken blijvend met de regio aan verkeer en

mobiliteit in ons dorp. Zodat we de verwachte groei in doorgaande verkeersbewegingen door onder andere gebiedsontwikkelingen in Heemstede en onze buurgemeenten kunnen opvangen en hier strategisch op kunnen sturen.

De groei van de vraag naar zorg en ondersteuning aan onze inwoners (van jong tot oud) vraagt een blijvende inzet van innovatie, preventie en welzijnswerk. Vanaf 2026 gaan we aan de slag met de nieuwe sport - en beweegnota. Deze nota zal onder andere de nodige handvatten geven voor een herindeling van ons veel gebruikte sportpark Groenendaal en de toekomst van ons zwembad. De uitvoering van het integraal huisvestingsplan primair onderwijs loopt op schema. In 2025 is de Nicolaas Beetsschool in haar vernieuwde pand getrokken. In 2026 verhuren we De Wissel aan de gemeente Haarlem ter overbrugging van de start nieuwbouw van de Prinses Beatrixschool. Daarnaast is er in 2026 duidelijkheid over de toekomstige huisvesting van de Crayenesterschool.

Raadszaal en publiekshal

Wij zien dat ook ons eigen huis om aandacht vraagt. We hebben de afgelopen periode ervaren dat onder andere de techniek in de raadzaal onvoldoende functioneert en niet meer past bij de huidige tijd. Ook vraagt onze publiekshal om aanpassing om de privacy voldoende te kunnen waarborgen en om te voldoen aan de juiste arbeidsomstandigheden. De scenario's en impact wordt naar verwachting in december 2025 ter besluitvorming voorgelegd.

Afrondend

Het college is tevreden met het grotendeels realiseren van de ambities uit ons uitvoeringsprogramma. Tegelijkertijd kunnen we ook een sluitende begroting voor 2026 en 2027 aanbieden. Er blijven echter voor onze gemeente uitdagingen als we na 2027 duurzaam financieel gezond willen blijven. Hierin staan we als Heemstede niet alleen. Samen met uw raad en onze (regionale) partners moeten we stappen zetten om te kunnen blijven bouwen aan onze toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders.

Financiële hoofdlijn

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen inzicht geboden in de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029. Als eerste wordt ingegaan op het (structureel) begrotingsresultaat over de jaren 2026-2029. Het structureel begrotingsresultaat bepaalt in hoeverre een gemeente een sluitende begroting heeft. Vervolgens wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen die na de kadernota 2026-2029 zijn verwerkt in de begroting 2026-2029.

Financieel meerjarenperspectief

Structureel begrotingssaldo 2026-2029

Het structureel begrotingssaldo is in 2026 en 2027 voordelig met respectievelijk € 215.000 en € 82.000. De jaren 2028 en 2029 zijn structureel nadelig met € 757.000 en € 1.117.000.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten				
Baten	-92.311	-94.243	-94.346	-96.184
Lasten	92.606	94.833	96.264	98.466
Totaal	294	591	1.918	2.283
Mutatie reserves				
Onttrekking aan reserve	-1.630	-1.912	-1.671	-1.657
Storting in reserve	440	388	244	352
Totaal	-1.190	-1.525	-1.427	-1.305
Geraamd resultaat	-896	-934	491	978
Incidentele lasten incl. incidentele toevoeging reserves	827	751	506	499
Incidentele baten incl. incidentele onttrekking reserves	-1.508	-1.603	-772	-638
Structureel begrotingssaldo	-215	-82	757	1.117

Begrotingsjaren 2026 en 2027

Het uitgangspunt van het college is het presenteren van een structureel sluitende begroting in 2026 en 2027. Om niet onder preventief toezicht (=toezicht vooraf) bij de provincie te komen moet de begroting in ieder geval in 2026 (of in het laatste begrotingsjaar 2029) structureel in evenwicht zijn. Hierbij is de reserve structureel dekkingsmiddel niet in gezet. De mutaties uit de kadernota zijn verwerkt in de begroting 2026-2029.

Begrotingsjaren 2028 en 2029

De jaren 2028 en 2029 worden bewust niet sluitend gepresenteerd. In de kadernota was al ingegaan op de onzekerheden rond het rijksbeleid. Zo wordt rond de Hervormingsagenda Jeugd (HVAJ) de Commissie van Ark gevraagd om een tweede advies in 2027 uit te brengen. Dit advies gaat in elk geval over de ontwikkelingen 2025 – 2027, de compensatie van eventuele tekorten, de gemiste indexeringen en een uitspraak over een reëel financieel kader voor de gemeenten voor de periode vanaf 2028.

Indien financiering van het Rijk structureel achter blijft zijn ombuigingen in het beleid of verhoging van de eigen inkomsten (waaronder de onroerende zaakbelasting) noodzakelijk om de begroting structureel in evenwicht te brengen. Het is mogelijk de begroting gefaseerd structureel in evenwicht te brengen door de inzet van de reserve structureel dekkingsmiddel die momenteel € 1,8 miljoen bedraagt. Nu de begrotingsjaren 2026 en 2027 structureel sluitend zijn en er in 2026 een nieuw college gekozen wordt, vinden wij het op dit moment niet gewenst bezuinigingen voor te stellen die ingrijpen op het voorzieningenniveau of die de totale opbrengst van de onroerende zaakbelasting met meer dan de indexatie verhogen.

Startpunt begroting 2026-2029

De grondslag van de begroting 2026-2029 is de kadernota 2026-2029 inclusief de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds. De volgende tabel geeft de aansluiting naar de eerdere P&C documenten weer. Het totaal "stand t/m kadernota" komt overeen met de stand op pagina 14 van de vastgestelde kadernota 2026-2029. De meicirculaire gemeentefonds is gemeld in het collegebesluit van 16 juni jl. in de tabel "bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2025-2029" op pagina 2.

De amendementen bij de voorjaarsnota 2025 waarin besloten is tot opheffing van de reserve sociaal domein en tot een bijdrage aan de stichting Vrienden van de oude kerk hebben alleen effect in 2025 en zijn daarom in de tabel vanaf 2026 nihil. De onttrekking aan de sociaal domein reserve ter dekking van de preventieve activiteiten in 2026 tot en met 2028 is in de begroting 2026-2029 gewijzigd in een voorstel tot een onttrekking aan de algemene reserve en onderdeel van de begrotingsmutaties autonome ontwikkelingen.

De "raadsbesluiten na voorjaarsnota (VJN) 2025 tot en met de raad juli " betreft de reeds door de raad genomen besluiten:

- Zonneparking sportpark Groenendaal;
- Verhoging krediet van Merlenlaan;
- Damwand Cruquiushaven;
- Verhogen krediet Belvédère.

Opmerking: de tabel maakt **geen** onderscheid in incidentele en structurele baten en lasten.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming			
	2026	2027	2028	2029	
Primitieve begroting '25	111	200	1.330	2.387	
Doorwerking mutaties vanuit '24	17	17	17	17	
Voorjaarsnota '25	-394	-409	-537	-508	
Voorjaarsnota '25 amendementen	0	0	0	0	
Kadernota '26-'29	457	599	1.000	989	
Stand t/m Kadernota	191	408	1.811	2.886	
Meicirculaire Gemeentefonds	-686	-911	-907	-983	
Stand t/m Kadernota incl. Meicirculaire	-495	-503	904	1.903	
Raadsbesluiten na VJN tot en met Raad Juli	54	54	54	54	
Stand t/m raad Juli (incl. voorjaars en kadernota)	-442	-450	957	1.956	
Mutaties begroting	-454	-484	-466	-978	
Saldo van baten en lasten	-896	-934	491	978	

Financiële mutaties begroting 2026-2029

Het structureel begrotingssaldo 2026-2029 wijzigt ten opzichte van de kadernota "2026-2029 inclusief de meicirculaire. Dat komt door:

- na de vaststelling van de kadernota 2026-2029 genomen raadsbesluiten
- mutaties die nu in de begroting 2026-2029 worden voorgesteld.

In de tabel hierna wordt de opbouw van het structureel begrotingssaldo 2026-2029 getoond.

plus=nadeel, min=voordeel

	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo tot en met de kadernota 2026-2029 (pagina 12 vastgestelde kadernota 2026-2029)	891	1.400	3.619	4.237
Meicirculaire gemeentefonds (pagina 2 collegebesluit 16 juni 2025)	-686	-910	-874	-948
Structureel saldo kadenota 2026-2029 inclusief meicirculaire (*)	205	490	2.745	3.289
Raadsbesluiten na behandeling voorjaars en kadernota maar voor begroting	54	54	54	54
Structureel saldo tot de begroting 2026-2029	259	544	2.799	3.343
Te besluiten in de begroting 2026-2029				
Correctie meicirculaire gemeentefonds na bericht ministerie Binnenlandse Zaken 13 juni 2025	0	-1	-33	-35
Technische wijziging incidentele baten en lasten	-20	-141	-1.543	-1.213
Speerpunten begroting 2026-2029	75	50	25	0
Autonome ontwikkelingen begroting 2026-2029 (inclusief inboeken HVAJ)	-529	-534	-491	-978
Structureel saldo begroting 2026-2029	-215	-82	757	1.117

(*) Opgemerkt wordt dat in het collegebesluit van de meicirculaire gemeentefonds (16 juni 2025) het structureel saldo is gepresenteerd inclusief de inboeking van de stelpost Hervormingsagenda Jeugd (HVAJ) van € 829.000 in 2026 en € 877.000 vanaf 2027. Dit was een voorstel bij de kadernota 2026-2029 dat nu in de begroting 2026-2029 gerealiseerd wordt. In vorenstaande tabel is het subtotaal "structureel saldo kadernota 2026-2029 inclusief meicirculaire" dus exclusief de inboeking van de HVAJ. De inboeking van de HVAJ is onderdeel van de "autonome ontwikkelingen begroting 2026-2029".

Toelichting op "te besluiten posten in de begroting 2026-2029".

Hierna wordt ingegaan op de mutaties die opgenomen zijn onder "te besluiten in de begroting 2026-2029". Dit betreft de bij deze begroting voorgestelde besluiten. Hierna wordt daar per onderdeel op ingegaan en wordt per post een toelichting gegeven.

Meicirculaire gemeentefonds

De meicirculaire gemeentefonds is gemeld aan de raad in het collegebesluit van 16 juni 2025 en is betrokken bij de raadsbehandeling van de kadernota 2026-2029. Na de opstelling van dit collegebesluit heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken op 13 juni een gecorrigeerde versie van de meicirculaire gemeentefonds gepubliceerd. In 2027, 2028 en 2029 verschoof hierdoor respectievelijk € 1.000, € 33.000 en € 35.000 van eerder geoormerkte middelen naar algemene middelen. Ten opzichte van het collegebesluit van 16 juni jl. ontstaat daardoor het volgende voordeel:

plus=nadeel, min=voordeel

	2026	2027	2028	2029
Meicirculaire in tabel startpunt begroting 2026-2029	-686	-911	-907	-983
Meicirculaire collegebesluit 16 juni 2025	-686	-910	-874	-948
Resultaat correctie meicirculaire 13 juni ministerie	0	-1	-33	-35

Technische wijziging incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten vormen een correctiepost op het begrotingssaldo waarna het *structurele begrotingssaldo* wordt verkregen. Aan de hand van het structurele begrotingssaldo bepaalt de toezichthouder of de begroting financieel in evenwicht is.

Uit de handreiking "verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" van de provincie blijkt het uitgangspunt van de toezichthouder dat structurele taken leiden tot structurele baten en lasten. Het uitgangspunt is dat incidentele baten en lasten een uitzondering vormen. Hierdoor komt het voor dat een last boekhoudkundig als incidenteel wordt beschouwd omdat de last maar in 1 of 2 jaar voorkomt maar door de provincie als structureel wordt beschouwd omdat de taak structureel van aard is. De aard van de raming is het dominante criterium waarmee bepaald wordt of een baat of last incidenteel of structureel is en niet de looptijd. Daarnaast geldt ook dat mutaties in reserves behoudens bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten altijd incidenteel van aard zijn.

De toezichthouder heeft in de gesprekken over de begroting 2025 aangegeven dat een aantal posten die Heemstede als incidenteel had aangemerkt als structureel moeten worden beschouwd. Daarnaast is in de begrotingscirculaire van de provincie 2026-2029 van 16 april jl. aangegeven dat opvang of geheel als structureel moet worden aangemerkt of geheel als incidenteel. Een eventueel saldo (bijvoorbeeld meer rijksvergoeding dan lasten opgenomen) moet wel aangemerkt worden als incidenteel.

Om deze twee redenen zijn ten opzichte van de kadernota 2026-2029 een aantal posten gecorrigeerd van "incidenteel" naar "structureel". De volgende tabel geeft daarbij het verschil tussen de begroting 2026-2029 en de kadernota 2026-2029 in totaal weer.

plus=nadeel, min=voordeel

	2026	2027	2028	2029
Incidenteel kadernota 2026-2029	-700	-992	-1.809	-1.351
Incidenteel begroting 2026-2029	-681	-852	-266	-139
Vershil post incidenteel begroting t.o.v. kadernota	-19	-140	-1.543	-1.212

De wijziging is technisch omdat het hier niet gaat om nieuwe posten maar om correctie van de plaats van verantwoording van reeds bestaande posten (van incidenteel naar structureel). Omdat de post incidenteel een correctie op het begrotingssaldo is, heeft de wijziging wel gevolgen voor het structureel saldo. De wijziging heeft per saldo een positief effect.

De volgende tabel specificeert het verschil uit voorgaande tabel en sluit af met een toelichting.

plus=nadeel, min=voordeel

	2026	2027	2028	2029
Totaal incidentele posten kadernota 2026-2029	-700	-992	-1.809	-1.351
uitbreiding toezicht en handhaving	-42	-42	0	0
Klimaatadaptatie	-50	0	0	0
Preventieve activiteiten sociaal domein	-75	-75	-75	0
planvorming riolering	-42	0	0	0
reserve Buig	0	0	0	-389
Opvang	353	353	1.618	1.618
Reserve WMO	0	0	0	-17
Implementatie omgevingswet	-125	-96	0	0
Totaal incidentele posten begroting 2026-2029	-681	-852	-266	-139

Toelichting op de mutaties ten opzichte van de kadernota 2026-2029:

[Uitbreiding toezicht en handhaving](#)

Deze tijdelijke uitbreiding voor handhavingstaken wordt betrokken bij de structurele taak van de gemeente voor veiligheid en als zodanig als structureel beschouwd. De post is verschoven van incidenteel naar structureel maar wordt alleen in 2026 en 2027 begroot. De post is overgebracht naar structurele lasten.

[Klimaatadaptatie](#)

Maatregelen in het kader van klimaatadaptatie horen bij de wettelijke taak van de gemeente en worden als zodanig als structureel beschouwd. De kosten vinden alleen plaats in 2026 en zijn ook betrokken in de rioolheffing. De post is overgebracht naar structurele lasten.

[Preventieve activiteiten sociaal domein](#)

Preventie binnen het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG) wordt als een structurele taak gezien waarbij de gemeente investeert in activiteiten die de toestroom naar de (complexere) zorg moet voorkomen. Naar aard is het daarom nu als structureel beschouwd. Het bedrag is extra begroot in 2026 tot en met 2028. De post is overgebracht naar de structurele lasten.

[Planvorming riolering](#)

Dit hoort bij de wettelijke taak en is daarom een structurele post die alleen in 2026 is opgenomen omdat het de opstelling van een beleidsplan betreft. De post is overgebracht naar structurele lasten.

[Reserve Buig](#)

Mutaties in de reserves zijn incidenteel, tenzij ter dekking van kapitaallasten. Deze mutaties behoren tot de "normale" bestemmingsreserves en zijn onder de post incidenteel gebracht.

[Opvang](#)

Opvang was niet geheel consistent de "begrotingscirculaire van de provincie 2026-2029" geraamd en was gedeeltelijk structureel en gedeeltelijk als incidenteel opgenomen. De gehele opvang wordt nu verantwoord onder de structurele baten en lasten waarbij geen saldo wordt geraamd. Opvang is budgettair neutraal in de begroting opgenomen (baten en lasten gelijk).

[Reserve WMO](#)

Mutaties in de reserves zijn incidenteel tenzij ter dekking van kapitaallasten. Deze mutaties hoort tot de "normale" bestemmingsreserves en is onder de post incidenteel gebracht.

[Implementatie omgevingswet](#)

De implementatie omgevingswet hoort bij de wettelijke taak en is daarom overgebracht naar structurele lasten.

Een overzicht van alle incidentele baten en lasten met toelichting uit de begroting 2026-2029 is opgenomen bij de financiële begroting "overzicht incidentele baten en lasten".

Speerpunten

Het volgende speerpunt kon nog niet financieel verwerkt worden bij de kadernota en ligt de raad daarom voor ter besluitvorming in deze begroting 2026-2029. Dit speerpunt komt voort uit bestaand beleid. Het betreft:

plus=nadeel, min=voordeel

Speerpunten begroting 2026-2029	I/S	2026	2027	2028	2029
Openbare orde en veiligheid: weerbaarheid	I	75	50	25	0
Totaal autonome ontwikkelingen begroting 2026-2029		75	50	25	0

Toelichting op de mutatie ten opzichte van de kadernota 2026-2029:

Openbare Orde en Veiligheid (nadeel € 75.000)

In de kadernota 2026-2029 (pagina 29 maatschappelijke weerbaarheid) is aangegeven dat er gewerkt wordt aan een programma om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van onze inwoners en ondernemers te bevorderen. We werken lokaal en regionaal en laten de aanpak op elkaar aansluiten. Aangegeven was ook dat de financiële gevolgen van de ontwikkeling en uitvoering van dit programma nog niet konden worden verwerkt in de kadernota. Het voorstel voor het benodigde budget in 2026, 2027 en 2028 van respectievelijk € 75.000, € 50.000 en € 25.000 gericht op de lokale aanpak, is nu in de begroting 2026-2029 opgenomen.

Autonome ontwikkelingen

Na de kadernota 2026-2029 zijn er nog autonome ontwikkelingen verwerkt in de begroting 2026-2029. Deze worden opgesomd in de tabel en vervolgens per mutatie toegelicht. Bedragen die effect hebben op 2026 worden tussen haakjes genoemd per autonome ontwikkeling in de toelichting.

plus=nadeel, min=voordeel

Mutaties autonome ontwikkelingen begroting 2026-2029	I/S	2026	2027	2028	2029
Vervallen reserve sociaal domein	I	137	125	125	0
Voormalige mutaties sociaal domein ten laste van algemene reserve	I	-137	-125	-125	0
GR DIT begroting 2026-2029	S	121	81	127	239
GR BV begroting 2026-2029	S	186	193	194	194
Toerekening salarislasten	S	23	21	22	20
Dienstverleningsovereenkomsten afval en openbare ruimte	S	-198	-215	-232	-232
Afvalstoffenheffing	S	209	214	218	218
Dividend Stedin	S	-189	-189	-189	-189
Minimabeleid	S				-11
Reserve dividendverlies Meerlanden	I				-62
Implementatie omgevingswet	I	0	29	0	0
Bijdrage VRK	S	99	99	99	99
Spaarnewerkt begroting 2026-2029	S	-42	1	20	39
Rioolrechten	S	37	55	73	85
Hervormingsagenda Jeugd (HVAJ)	S	-829	-877	-877	-877
Opvang	S	-61	-61	-61	-61
Begraafplaats	S	11	11	11	11
Technische wijziging bestemmingsreserves WCP en PW/IOAW	I				-389
Regionale samenwerking	S	51	51	51	51
Samenwerking GBKZ 2026-2029	S	37	37	37	37
Inkomensafhankelijke bijdrage WMO	S				-166
Vergoeding Babs-en	S	16	16	16	16
Totaal autonome ontwikkelingen begroting 2026-2029		-529	-534	-491	-978

Toelichting op de mutaties ten opzichte van de kadernota 2026-2029:

Vervallen reserve sociaal domein (nadeel € 137.000)

Met een amendement bij de voorjaarnota 2025 heeft de raad besloten de reserve sociaal domein op te heffen. De reserve sociaal domein werd ingezet om in 2026, 2027 en 2028 de preventieve activiteiten te dekken. Het vervallen van de reserve sociaal domein leidt er toe dat deze bijdrage aan de kosten vanuit de reserve ook vervalt. In de begroting 2026-2029 wordt voorgesteld deze bedragen te onttrekken aan de algemene reserve (zie de post hierna). De mutatie is daarmee budgettair neutraal.

Voormalige mutaties sociaal domein ten laste van algemene reserve (voordeel € 137.000)

Van de preventieve activiteiten die eerder gedekt werden uit de reserve sociaal domein wordt voorgesteld bij de begroting 2026-2029 om deze te dekken uit de algemene reserve. Het saldo van de reserve sociaal domein van € 1.086.500 is in 2025 daarin teruggestort. De verschuiving tussen de reserve sociaal domein en de algemene reserve is budgettair neutraal.

GR DIT begroting (nadeel € 121.000)

De GR DIT omvat de samenwerking Heemstede en Bloemendaal voor ICT. Deze gezamenlijke begroting kon niet voor de kadernota worden gemaakt. De mutatie vindt daarom plaats in de begroting. De uitgaven stijgen als gevolg van de roadmap en beheerskosten digitale werkplekken en de lasten van applicatie-contracten.

GR BV begroting 2026-2029 (nadeel € 186.000)

De GR BV begroting kon niet voor de kadernota worden opgesteld. De kosten van de GR BV stijgen omdat de post wordt ingebracht in de GR (op basis van het grondslagendocument) en omdat de kosten van werving en selectie (als gevolg van moeilijker invulbare vacatures) en het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) stijgen.

Toerekening salarislasten (nadeel € 23.000)

Een bedrag van € 21.000 aan salarislasten was nog niet toegerekend aan de GR BV terwijl wel al rekening was gehouden met de inkomsten vanuit de deelnemende gemeenten.

Dienstverleningsovereenkomst afval en schoonmaak openbare ruimte (voordeel € 198.000)

Onder meer door de toepassing van uniforme tarieven bij de schoonmaak openbare ruimte en door de daling van de kosten bij de afvalverwerker daalt de bijdrage die op basis van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO 1 en 2) aan de Meerlanden moet worden betaald.

Afvalstoffenheffing (nadeel € 209.000)

De lagere kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval leiden tot een daling van de afvalstoffenheffing omdat niet meer dan 100% van de kosten mag worden doorberekend. De daling van kosten wordt onder meer veroorzaakt door lagere verwerkingstarieven voor lachgascilinders door de samenwerking tussen Meerlanden, afvalverwerker AEB en de gemeente Amsterdam.

Dividend Stedin (voordeel € 189.000)

Uit een prognose van Stedin waarbij rekening wordt gehouden met de onder meer de toetreding van het Rijk blijkt dat ook bij een prudente en terughoudende raming het dividend structureel € 189.000 hoger uitvalt.

Minimabeleid

Het minimabeleid was vanaf 2029 niet structureel geraamd. Dit wordt hier hersteld.

Reserve dividendverlies Meerlanden

Onttrekking aan de reserve waarmee het dividendverlies dat door de wijziging van de kapitaalstructuur Meerlanden is ontstaan wordt gedempt vindt plaats op basis van het raadsbesluit. Het bedrag in 2029 wijzigt maar hier was in de kadernota nog geen rekening mee gehouden.

Implementatie omgevingswet

De kosten voor de implementatie omgevingswet worden gedekt uit de reserve implementatie omgevingswet. In 2029 was wel de onttrekking geraamd maar nog niet de lasten. Dat wordt hier aangepast.

Bijdrage VRK (nadeel € 99.000)

Uit de begroting 2026-2029 van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) blijkt dat de Heemstedse bijdrage stijgt. De raad heeft hier na de vaststelling van de kadernota een zienswijze over gegeven. Op basis van de zienswijze en het besluit in het algemeen bestuur van de VRK wordt de bijdrage in de begroting 2026-2029 van Heemstede aangepast.

Spaarne werkt (voordeel € 42.000)

Op basis van de vastgestelde begroting voor Spaarne werkt wordt de bijdrage bijgesteld.

Rioolrechten (nadeel € 37.000)

De kosten van riolering wijzigen onder meer door de lagere toerekening aan de kosten vanuit de schoonmaak openbare ruimte. Omdat maximaal 100% van de kosten mag worden doorberekend vallen de rioolrechten lager uit.

Hervormingsagenda Jeugd (voordeel € 829.000)

De kosten voor de jeugdzorg worden verlaagd op basis van de taakstelling van het Rijk overeenkomstig het voorstel bij de kadernota 2026-2029. Voor 2026 en 2027 is dit bedrag gecompenseerd in de algemene uitkering. De mutatie met daarin die compensatie is al verwerkt in de begroting met de meicirculaire 2025. Daarom wordt nu alleen nog het kostenniveau omlaag bijgesteld met de taakstelling. Per saldo valt de taakstelling in 2026 en 2027 weg.

Opvang (voordeel € 61.000)

Door verrekening met de reserve opvang aandachtsgroepen worden de kosten van opvang budgettair neutraal in de begroting opgenomen. Dit bedrag wordt verrekend met de reserve in de begroting.

Begraafplaats (nadeel € 11.000)

De exploitatie van de begraafplaats is budgettair neutraal in de begroting opgenomen door verrekening met de egalisatiereserve en de voorziening graven. De grafkapel is van deze exploitatie uitgezonderd. In de begroting wordt het saldo gestort.

Technische wijzigingen bestemmingsreserves

Door een technische fout in de software is een geraamde onttrekking aan de reserve WCP boekhoudkundig onjuist verwerkt in 2029. Ook de reserve "participatiewet/inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (PW/IOAW)" is in 2029 niet juist verwerkt.

Dat wordt hier hersteld maar leidt wel tot een aanpassing van de eerder gepresenteerde cijfers 2029 met € 389.000 (voordelig).

Regionale samenwerking (nadeel € 51.000)

De uitbreiding van de regionale samenwerking met 0,5 FTE was al verwerkt en besloten in de kadernota 2025-2028. Door een technische fout is de 0,5 fte niet verwerkt in de kadernota 2026-2029. Dit is geconstateerd bij de begroting 2026-2029 en hersteld. Hierdoor ontstaat ten opzichte van de kadernota 2026-2029 een nadelig verschil.

Samenwerking GBKZ (nadeel € 37.000)

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid wordt geïndexeerd en aangepast op basis van de werkelijke kosten 2025. Met de indexatie bij de GBKZ was nog geen rekening gehouden in de kadernota 2026-2029. Dit leidt tot een nadeel van € 37.000 in de begroting 2026-2029 ten opzichte van de kadernota 2026-2029.

Inkomensafhankelijk bijdrage WMO

Vanaf 2029 wordt de inkomensafhankelijke bijdrage WMO structureel geraamd. Voor de jaren 2027 en 2028 was hier al rekening mee gehouden.

Vergoeding Babs (nadeel € 16.000)

Met de vergoeding voor de trouwambtenaren was in de begroting 2026-2029 nog geen rekening gehouden.

Financiële ontwikkelingen

Groot Clooster/Havenkwartier

In de begroting 2026-2029 is nog geen rekening gehouden met eventuele voorbereidingskosten voor Groot Clooster/Havenkwartier. Het go-no go besluit is op het moment van opstellen van de begroting nog niet genomen. Daarom vindt nog geen verwerking in de begroting 2026-2029 plaats. Dit is overeenkomstig het standpunt van de toezichthouder.

Erfgoedvisie

Eventueel incidentele middelen benodigd voor de erfgoedvisie zijn nog niet in de begroting 2026-2029 opgenomen. Over de erfgoedvisie moet op het moment van opmaken van de begroting nog een besluit worden genomen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (GR ODIJ)

De GR heeft in 2025 incidenteel extra middelen toegekend gekregen om stappen te kunnen zetten naar een robuuste omgevingsdienst. De noodzaak hiervoor bleek uit het landelijke Interbestuurlijke Programma versterking-VTH. Met de incidentele middelen wordt ingezet op het versterken van de centrale sturing, het actualiseren van de GR en het beheersen van achterstanden.

Daarnaast volgen er scenario's voor de lange termijn waarmee de ODIJ toekomstbestendig wordt gemaakt. Hiervoor zijn structurele middelen nodig. De ODIJ geeft hier inzicht in bij haar kadernota 2027. Daarbij gaat het om formatie, taken en tarieven. Op dit moment is de impact nog onbekend zodat in de begroting 2026-2029 nog geen rekening met een structurele verhoging van de bijdrage van Heemstede gehouden wordt.

Verbouwing raadzaal/publiekshal

We hebben de afgelopen periode ervaren dat onder andere de techniek in de raadzaal onvoldoende functioneert en niet meer past bij de huidige tijd. Ook dient de publiekshal aangepast te worden om privacy voldoende te kunnen waarborgen en om te voldoen aan de juiste arbeidsomstandigheden.

Mogelijke scenario's en impact worden naar verwachting in december 2025 ter besluitvorming voorgelegd en zijn daarom nog niet in deze begroting opgenomen.

[Septembecirculaire gemeentefonds](#)

Op het moment van opstellen van de begroting 2026-2029 is de septembecirculaire van het gemeentefonds nog niet bekend. Effecten 2025 zullen meegenomen worden in de najaarsnota 2025. De effecten 2026-2029 worden de raad tegelijk met de begroting 2026-2029 voorgelegd in de 1e begrotingswijziging 2026.

[Algemene reserve](#)

De algemene reserve stijgt onder andere als gevolg van de overheveling in 2025 van het saldo van de opgeheven reserve sociaal domein (amendement in de voorjaarsnota 2025) voor € 1,1 miljoen. Daarnaast is in 2025 het rekeningresultaat 2024 in de algemene reserve gestort voor € 3,8 miljoen.

Voor de preventieve activiteiten in het sociaal domein is in 2026, 2027 en 2028 rekening gehouden met een onttrekking van respectievelijk € 137.000, € 125.000 en € 125.000 aan de reserve sociaal domein. Nu deze reserve in 2025 is opgeheven wordt in de begroting 2026-2029 voorgesteld deze bedragen te onttrekken aan de algemene reserve omdat hier ook het saldo van de reserve sociaal domein in is teruggestort. De begroting 2026-2029 biedt geen ruimte om deze bedragen ten laste van de exploitatie te brengen.

In de stand van de algemene reserve van deze begroting is nog geen rekening gehouden met de gedeeltelijke vrijval van de bestemmingsreserve WCP naar de algemene reserve omdat dit besluit bij de opstelling van de begroting 2026-2029 nog niet door de raad was vastgesteld.

Uitgangspunten begroting

De volgende technische uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2026 zijn vastgesteld in de kadernota 2026-2029:

Loon/prijsontwikkeling 2026

Voor 2026 sluiten we, conform bestaande beleid, bij onze loon/prijsontwikkeling aan bij de meest recente informatie van het Centraal Planbureau (CPB) van eind februari 2025. Dit betekent 2,6 procent prijsontwikkeling op onze materiële budgetten (=consumentenprijsindex (CPI)) en 4,1 procent (*) loonontwikkeling (=loonvoet sector overheid). De budgetten met een gemengd karakter (met zowel een prijs- als looncomponent) worden met het gemiddelde van CPI en loonvoet overheid geïndexeerd. Dit komt neer op een indexeringspercentage van 3,4 procent.

Het Rijk hanteert deze uitgangspunten ter bepaling van de algemene uitkering. Door deze percentages ook consequent door te voeren aan de lastenzijde van de begroting ontstaat een evenwicht in de gehanteerde uitgangspunten. Een eventuele bijstelling van de loon/prijsontwikkeling in de meicirculaire 2025 kan vervolgens opnieuw worden doorgevoerd.

() Aanpassing salarisindexatie*

In de kadernota 2026-2029 is gemeld bij de begrotingsuitgangspunten dat bij de salarislasterkening is gehouden met een stijging van 4,1% (zie hierboven). Op het laatste moment is in de kadernota 2026-2029 bij de salarislasteren aangesloten bij de meest recente ontwikkelingen (bij het op dat moment laatste loonbod van de werkgevers en een inschatting van de stijging van de pensioenpremies). De salarisindexatie werd op basis daarvan ingeschat op 4,75%. Dit is in de uitgangspunten bij de kadernota 2026-2029 niet meer genoemd maar wel toegepast bij de berekening van de salarislasteren in de kadernota. Hiermee werd ook aangesloten bij de salarisindexatie die de gemeente Bloemendaal toepast. Dit is noodzakelijk in verband met de gemeenschappelijke regelingen waarbij wederzijds loonkosten worden verrekend.

De overige indexaties zijn gebaseerd op de loon/prijsontwikkeling van het CPB van eind februari 2025 overeenkomstig de uitgangspunten uit de kadernota 2026-2029.

OZB-opbrengst 2026

Volgens bestaand beleid is het voornemen de OZB-opbrengsten 2026 ten opzichte van de begroting 2025 te verhogen met een inflatiecorrectie van 3,4 procent.

Belastingtarieven overige belastingen

De belastingtarieven en leges worden, in overeenstemming met de bestaande beleidslijn, verhoogd met het gemiddelde van de loonkostenontwikkeling en de prijsontwikkeling, samen is dit 3,4 procent.

Nieuwe investeringen 2026

Onderstaande tabel bevat de totalen van het investeringsprogramma 2026 dat door de raad bij de begroting 2026 beschikbaar wordt gesteld. Een gedetailleerd overzicht van het investeringsprogramma 2026 is opgenomen in de niet-openbare bijlage begroting 2026-2029. Daarin is ook het investeringsprogramma 2027-2029 opgenomen. Die jaren neemt de raad ter kennisname aan.

Het investeringsprogramma wordt niet meer gedetailleerd in de openbare begroting 2026-2029 opgenomen om te voorkomen dat mogelijke inschrijvers op projecten vooraf kennis kunnen nemen van de raming van de gemeente en hier de inschrijving op aanpassen.

Overzicht kredieten 2026

Programma	Bruto krediet	Reeds beschikbaar gesteld VB krediet	Beschikbaar te stellen krediet 2026	Reserves/voorzieningen/subsidies	Netto krediet 2026
A. Kredieten per programma die bij de begroting 2026 beschikbaar worden gesteld o.b.v. het investeringsprogramma					
Programma 2	4.379.606		4.379.606		4.379.606
Programma 3	181.500		181.500		181.500
Programma 5	936.593		936.593	70.577	866.016
Programma 7	706.900		706.900	706.900	0
Totaal beschikbaar gestelde kredieten	6.204.599	0	6.204.599	777.477	5.427.122

Programma's

Opbouw programma's

Inleiding

De begroting moet op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaan uit programma's en paragrafen. Hierbij worden ook de rekeningcijfers 2024 en de begrotingscijfers 2025 gepresenteerd als ook de meerjarenraming 2026-2029. In de gemeente Heemstede wordt gewerkt met tien programma's (programma 0 tm 8 zijn landelijk uniform en programma 9 is door de raad ingesteld) en acht verplichte paragrafen.

Elk programma is ingedeeld in de volgende onderdelen:

Wat willen we bereiken?

In deze paragraaf wordt de kern van de ambities/doelen beschreven: wat wil de gemeente bereiken voor de inwoners van Heemstede. De basis hierbij is het uitvoeringsprogramma. Het college wil het basisniveau in stand houden en investeren in de toekomst.

Wat gaan we ervoor doen?

In deze paragraaf wordt concreet aangegeven welke acties (op hoofdlijnen) worden ingezet in 2025 om bovenstaand resultaat te bereiken.

Het gaat hierbij niet om reguliere/ going concern activiteiten. De focus ligt op concrete resultaten die in het 2025 gerealiseerd moeten worden. Hier worden bijvoorbeeld de speerpunten/prioriteiten die ook in de kadernota waren genoemd opgenomen. Het gaat om ambities (geen regulier beleid!) die specifiek activiteiten opleveren in komend begrotingsjaar..

Hoe gaan we dit meten?

Onder dit onderdeel worden de beleidsindicatoren benoemd. Dit betreft zowel de door de gemeente zelfbenoemde beleidsindicatoren als de wettelijk verplichte beleidsindicatoren. Deze laatste zijn vastgelegd in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. De verplichte indicatoren komen van de website www.waarstaatjegemeente.nl/

Wat mag het kosten?

De lasten en baten per programma worden ingedeeld op taakniveau. Dit komt overeen met de wens van de raad. De financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2024 die groter zijn dan € 25.000, worden op taakveldniveau toegelicht.

Aandachtspunt: De (algemene) overheadkosten staan, conform de BBV-wetgeving, centraal verantwoord in de begroting en het jaarverslag (programma 0). Onder (algemene) overheadkosten wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (lasten ondersteunende afdelingen zoals financiën, P&O, facilitair, hiërarchisch leidinggevenden primair proces, huisvesting en ICT). De overheadkosten primair proces (personeelskosten afdelingen primair proces) worden, conform wetgeving, wel toegerekend aan de taakvelden. In de paragrafen wordt via dwarsdoorsneden ingegaan op belangrijke beheersmatige aspecten die niet onder één programma vallen.

Programma-overzicht met specificatie dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien

Onder financiële begroting, overzicht baten en lasten inclusief algemene dekkingsmiddelen is een programma-overzicht gegeven met uitsplitsing naar algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien. De gemeente Heemstede valt niet onder de vennootschapsbelasting (VPB).

Recapitulatie: overzicht baten en lasten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening		Begroting		Meerjarenraming	
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten en Lasten							
0	Bestuur en ondersteuning	-42.249	-42.141	-44.802	-44.316	-42.734	-43.038
1	Veiligheid	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.294	6.718	7.016	7.404	7.690	7.780
3	Economie	220	232	225	239	239	239
4	Onderwijs	2.867	3.178	3.026	3.547	3.823	4.947
5	Sport, cultuur en recreatie	6.242	6.267	6.671	6.585	6.431	6.447
6	Sociaal domein	19.603	20.952	22.834	22.550	21.519	21.245
7	Volksgezondheid en milieu	-298	-462	-333	-480	-505	-718
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.860	1.511	1.521	956	1.415	1.367
9	Raad	898	933	969	964	964	964
Saldo van baten en lasten		-1.788	139	294	591	1.918	2.283
Reserves							
0	Bestuur en ondersteuning	-1.275	908	-590	-569	-584	-473
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-91	-161	-211	-527	-527	-527
4	Onderwijs	-308	0	0	-110	-133	-147
5	Sport, cultuur en recreatie	-103	1.062	-82	-82	-82	-82
6	Sociaal domein	-9	-417	-39	-36	-25	0
7	Volksgezondheid en milieu	-200	-1.462	-67	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	102	-202	-201	-201	-76	-76
Mutatie reserves		-1.884	-271	-1.190	-1.525	-1.427	-1.305
Totaal		-3.673	-132	-896	-934	491	978

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Inhoud programma

Dit programma omvat de taakvelden van het gemeentebestuur, de ondersteuning daarvan door de organisatie en de dienstverlening van de gemeente. Binnen dit programma creëren we de randvoorwaarden voor effectief bestuur, goede regionale samenwerking en betrouwbare, toegankelijke dienstverlening. We leggen hiermee een stevige basis om gezamenlijk aan de opgaven van de gemeente te werken. Dit vraagt van ons als organisatie ontwikkelgerichte manier van werken. Daarbij is het essentieel dat we ruimte bieden voor groei, innovatie, participatie en samenwerking, zowel intern als met onze partners. Op het gebied van digitalisering streven we naar een goede aansluiting bij de behoeften van inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. We zien kansen om hierin verder te ontwikkelen, maar blijven tegelijkertijd toegankelijk voor mensen die minder goed mee kunnen in de digitaliseringsslag.

Wij gaan in programma 0 in op de dienstverlening, organisatie en regionale samenwerking. De toelichting op personeel & organisatie en informatisering en ICT is terug te vinden in de Bedrijfsvoeringsparagraaf.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken

Wij vinden het belangrijk dat wij betrouwbare en gastvrije dienstverlening bieden die aansluit bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Uit eerder gehouden onderzoek blijkt dat wij dit goed doen, dit willen wij behouden en waar mogelijk verbeteren. Hier gaan wij mee aan de slag vanuit onze Visie en Uitvoeringsagenda Dienstverlening.

Relevante beleidsnota's

Visie op Dienstverlening Gemeente Heemstede	2024 - 2030
Uitvoeringsagenda Dienstverlening Gemeente Heemstede	2024 - 2026

Wat gaan we daarvoor doen

Dienstverlening

In 2025 is de Uitvoeringsagenda Dienstverlening opgesteld. Dit betreft een dynamische uitvoeringsagenda tot 2030 die per twee jaar wordt opgesteld met concrete acties die nodig zijn om toe te werken naar onze beloftes uit de Visie op Dienstverlening. Daarnaast zijn wij aan de slag met

ons onderzoek naar aanpassing van de Raadzaal en de Publiekshal. Hierbij koersen wij op besluitvorming in het najaar van 2025 en het verwerken van het genomen besluit later in de P&C-cyclus.

Verkiezingen

In de komende jaren worden er meerdere verkiezingen georganiseerd. Wij hechten veel waarden aan het democratisch proces en tegelijkertijd vraagt dit veel organisatiekracht van onze organisatie. Doordat er verschillende verkiezingen georganiseerd worden, waaronder de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 2025, verwachten wij op termijn een stijging in de personeelslasten en het verkiezingsbudget..

Kostendekkende leges

Het onderzoek naar de kostendekkendheid van leges is afgerond. In de Kadernota 2026-2029 is een bedrag van € 50.000 aan extra legesinkomsten opgenomen. Hoewel de resultaten uit het onderzoek laten zien dat de leges in financiële zin niet enorm meer opgehoogd kunnen worden, verwachten wij dat door de ophoging van enkele leges en het realistisch begroten, die inkomsten gerealiseerd kunnen worden. De voorstellen worden verwerkt in de Legesverordening 2026,

WMEBV

Per 1 januari 2026 is de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) van kracht. Het afgelopen jaar hebben wij flink geïnvesteerd in het op orde brengen en aanwijzen van het elektronisch bestuurlijk verkeer en de komende tijd gaan wij hiermee door om daarmee onze digitale dienstverlening verder te verbeteren.

Participatie/ lokale democratie

Wat willen we bereiken

Om goed samen te kunnen werken zijn afspraken nodig. Deze liggen vast in beleid en verordeningen. In de uitvoering geven we samen vorm aan deze afspraken en leveren maatwerk waar nodig. We zorgen ervoor dat processen zorgvuldig verlopen en er tegelijkertijd voldoende ruimte blijft voor initiatieven en experimenten die Heemstede kunnen verrijken.

We werken volgens onze afspraken

Het beleid Versterken lokale democratie en de regelingen van de twee initiatievenbudgetten, vormen een belangrijke basis voor de afspraken over participatie in Heemstede. Deze documenten vertalen we naar verordeningen zodat ze ook juridisch goed verankerd zijn.

We zorgen voor voldoende training en ondersteuning voor ambtenaren bij de uitvoering van het beleid en de verordeningen.

We evalueren processen

Elk (participatie)proces is uniek en levert lessen op waar we van kunnen leren. Regelmatige evaluatie helpt ons om de uitvoering van participatieprocessen verder aan te scherpen.

We geven ruimte aan de stem van kinderen

We vinden het betrekken van de jeugd bij de lokale democratie belangrijk. Zij zijn de stem van de toekomst. We volgen hierbij de doelen en acties die zijn opgenomen in het Jeugdakkoord.

Relevante beleidsnota's

Beleid Versterken lokale democratie	2023
Wet versterking participatie op decentraal niveau	2025
Heemstede maakt het mogelijk	2020
Stimuleringsbudget inwoners- en/of buurtinitiatieven	2020
Jeugdakkoord	2024

Wat gaan we daarvoor doen

We werken volgens onze afspraken

- We leggen het participatiebeleid en het initiatievenbudget vast in duidelijke verordeningen
- We trainen en ondersteunen ambtenaren bij het werken volgende deze verordeningen

We evalueren processen

- We stellen een praktisch evaluatiekader op
- We evalueren regelmatig kleine en grote participatieprocessen
- We verwerken de lessen in de training voor ambtenaren. Indien nodig, passen we beleid en verordeningen aan

We geven ruimte aan de stem van kinderen

- We organiseren ook in het schooljaar 2026/2027 een kindergemeenteraad
- We blijven ons inzetten om jongeren te betrekken bij onderwerpen die hen aangaan en gebruiken hierbij (communicatie)middelen die passen bij deze doelgroep

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	2025	2026
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,78	7,62
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,33	7,28
Apparaatskosten (**)	Kosten per inwoner	€ 871	€ 873
Externe inhuur	% van totale loonsom + totale kosten	7,10%	10,7%
Overhead (*)	% van totale lasten	14,7%	13,6%

* Het overheadpercentage is hier berekend door het saldo van de overhead als percentage te berekenen van de totale lasten van de gehele gemeente. Heemstede ontvangt binnen de GR DIT en de GR BV baten van de gemeente Bloemendaal. Als er geen rekening gehouden wordt met de baten en dus alleen de lasten mee worden genomen is het overheadpercentage in de begroting 2025 22,3% en in 2026 20,5%.

** er is uitgegaan van 27.638 inwoners (bron CBS, inwoners per gemeente per 1 januari 2025)

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	2023
Waardering dienstverlening	Waardering 0 t/m 10	7,47
Waardering digitale	Waardering 0 t/m 10	7,43
Communicatie en voorlichting	Waardering 0 t/m 10	7,18

Bron: waarstaatjegemeente.nl 12-08-2025 In het kader van een ander onderzoek in 2024 naar onze dienstverlening scoorden wij een 7,1.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	22.335	23.816	22.590	24.373	26.172	27.609
Baten	-64.584	-65.957	-67.392	-68.689	-68.905	-70.647
Saldo van baten en lasten	-42.249	-42.141	-44.802	-44.316	-42.734	-43.038
Storting in reserve	4.755	2.220	230	187	43	151
Onttrekking aan reserve	-2.357	-1.312	-820	-756	-627	-624
Mutatie reserves	2.398	908	-590	-569	-584	-473
Saldo	-39.851	-41.233	-45.392	-44.885	-43.317	-43.511

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
0.1 Bestuur	2.025	1.211	1.188	1.188	1.188	1.188
0.2 Burgerzaken	1.095	989	1.022	1.022	1.020	980
0.4 Overhead	18.294	20.324	19.087	18.933	18.804	18.934
0.5 Treasury	115	188	-3	12	7	-27
0.61 OZB woningen	570	591	614	614	614	614
0.64 Belastingen overig	5	11	11	11	11	11
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	106	98	101	101	101	101
0.8 Overige baten en lasten	126	404	570	2.491	4.426	5.807
Subtotaal Lasten	22.335	23.816	22.590	24.373	26.172	27.609
Baten per taakveld						
0.1 Bestuur	-127	-187	-193	-193	-193	-193
0.2 Burgerzaken	-662	-569	-604	-604	-599	-519
0.4 Overhead	-6.434	-6.938	-6.405	-6.338	-6.277	-6.340
0.5 Treasury	-1.363	-1.180	-1.234	-1.283	-1.282	-1.282
0.61 OZB woningen	-6.739	-7.091	-7.332	-7.332	-7.332	-7.332
0.62 OZB niet-woningen	-1.644	-1.701	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759
0.63 Parkeerbelasting	-876	-934	-962	-962	-962	-962
0.64 Belastingen overig	-165	-260	-290	-290	-290	-290
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-46.251	-47.098	-48.613	-49.928	-50.212	-51.970
0.8 Overige baten en lasten	-324	0	0	0	0	0
Subtotaal Baten	-64.584	-65.957	-67.392	-68.689	-68.905	-70.647
Saldo van baten en lasten	-42.249	-42.141	-44.802	-44.316	-42.734	-43.038
Mutatie reserves						
Storting in reserve	4.755	2.220	230	187	43	151
Onttrekking aan reserve	-2.357	-1.312	-820	-756	-627	-624
Mutatie reserves	2.398	908	-590	-569	-584	-473
Resultaat programma	-39.851	-41.233	-45.392	-44.885	-43.317	-43.511

Toelichting

Lasten

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 33.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- Door de indexering van de salarislasten ontstaat er een nadeel van € 24.000.
- Overige kleine nadelen van € 9.000.

Taakveld 0.4 Overhead

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 1.237.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- er wordt minder toegerekend aan salarislasten aan de functie werfbaas. Hierop ontstaat een voordeel van € 57.000. Gemeentebreed wordt dit bedrag wel toegerekend aan de andere functies van openbare ruimte zodat dit een budgettair neutraal verschil is;
- In de begroting 2025 is bij het secretariaat per abuis een vacature extra geraamd. Dit wordt hersteld in de najaarsnota 2025 maar leidt ten opzichte van de begroting 2026 tot een voordeel van € 96.000;
- Ten opzichte van 2025 komt het meerjarig vervangingsplan ICT € 1.500.000 lager uit onder meer doordat de kosten van de versnelde outsourcing vervallen. Dit is een voordeel;
- nadeel op begroting GR BV door onder meer verhoging van de kosten voor werving en selectie en het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO. Per saldo stijgen de kosten met € 188.000 ten opzichte van 2025;
- Het raamcontract met de huisadvocaat valt € 49.000 hoger uit (besluit kadernota 2026-2029). Dit is een nadeel;
- De indexatie van de salarislasten bedraagt € 179.000. Dit is een nadeel ten opzichte van de begroting 2025.

Taakveld 0.5 Treasury

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 191.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2025 een nieuwe langlopende geldlening is aangetrokken (€ 6.000.000) waarvan de rente nog niet in 2025 is geboekt.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 166.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- Het volledig inzetten van de stelpost voor loonprijsindexatie in 2026. In 2025 staat er nog € 179.000 op die stelpost, wat zorgt voor een voordeel.
- De stelpost voor demping terugval gemeentefonds die bij de Meicirculaire 2025 geormerkt is voor stijgende lasten binnen de WMO.
- Overige kleine voordelen van € 5.000.

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 1.990.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- Er wordt in 2026 € 1.382.000 minder in de algemene reserve gestort dan in 2025. Dit leidt tot een voordeel. De storting in 2025 bestond uit de overheveling van de reserve sociaal domein in de algemene reserve (€ 1,08 miljoen) en de terugstorting van € 295.000 uit de reserve energietransitie;
- Ten opzichte van 2025 wordt er € 609.000 minder in de reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT gestort. Dit is een voordeel. Maar omdat ditzelfde bedrag ook minder wordt onttrokken (zie de baten onder dit taakveld) is de mutatie in de begroting als geheel budgettair neutraal.

Baten

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 35.000. Dit wordt veroorzaakt door het verhogen en indexeren van de legestarieven van burgerzaken. Dit wordt tevens toegelicht in paragraaf 1) Lokale heffingen.

Taakveld 0.4 Overhead

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 533.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- De GR DIT heeft ten opzichte van 2025 € 1.500.000 minder aan lasten. De bijdrage van Bloemendaal aan de GR DIT valt ten opzichte van 2025 in 2026 dan ook lager uit met € 690.000 (de inwonerbijdrage van 46\$ x € 1.500.000). Dit is een nadeel ten opzichte van 2025;
- De bijdrage aan de GR BV valt hoger uit doordat de lasten stijgen ten opzichte van de begroting 2025. In totaal gaat het om € 188.000 voor Heemstede (56%) maar voor de gehele GR BV is dat 348.000. De bijdrage van Bloemendaal aan de GR komt dus ook hoger uit en bedraagt € 160.000 (46% van € 348.000). Dit is een voordeel ten opzichte van de begroting 2025.

Taakveld 0.5 Treasury

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 54.000.

- Er wordt bij Stedin € 189.000 meer dividend geraamd in 2026 en € 20.000 bij de BNG en Meerlanden. Dit is een voordeel van € 209.000;
- Hier tegenover staat een daling van geraamde rentebaten van € 155.000.

Taakveld 0.61 OZB woningen

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 241.000. De oorzaak hiervan is de indexatie van de OZB baten zoals deze in de kadernota van 2026 - 2029 is doorgevoerd.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 58.000. Dit voordeel ontstaat door € 34.000 aan eigendom van niet-woningen en voor € 24.000 aan gebruik van niet-woningen. De oorzaak is de indexatie van de OZB baten zoals deze de kadernota van 2026 - 2029 is doorgevoerd.

Taakveld 0.63 Parkeerbelasting

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 29.000. Dit voordeel ontstaat voor € 23.000 door prijsindexatie van parkeergelden en boetes. Het overige voordeel ontstaat vanuit een toename in aantal.

Taakveld 0.64 Belastingen overige

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 30.000. Dit voordeel ontstaat door € 27.000 aan precario, pachtopbrengsten gemeentelijk grond.

Overige verschillen met een nadeel van € 3.000.

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 1.515.000. Dit ontstaat door:

- Een nadeel op de algemene uitkering van € 320.000 vanwege een stijging van de WOZ waarden.
- Mutaties in de uitkeringsfactor zorgen voor een voordeel van € 1.161.000. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aan loon- en prijsontwikkelingen en volumeontwikkeling.
- Wijzigingen in de hoogte van de Heemsteedse maatstaven en de maatstaafgewichten. Dit zorgt voor een voor een voordeel van € 1.021.000.
- Bij de decembercirculaire 2024 zijn er incidentele voordelen in 2025 door wijzigingen in de begrotingsjaren 2022 t/m 2024. Dit zorgt voor een nadeel van € 61.000.
- Het verlagen van de stelpost BCF zorgt voor een nadeel van € 270.000.
- Overige nadelen van in totaal € 16.000.

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

Het nadeel op dit taakveld van € 492.000. Dit ontstaat door:

- Ten opzichte van 2025 wordt er € 117.000 minder onttrokken voor de aanvulling van de reserve BUIG. Dit is een voordeel;
- Ten opzichte van 2025 wordt er € 609.000 minder onttrokken aan de reserve Meerjarig Vervangingsplan. Dit is een nadeel. Maar omdat ditzelfde bedrag ook minder wordt gestort (zie de lasten onder dit taakveld) is de mutatie in de begroting als geheel budgettair neutraal.

Programma 1 Veiligheid

Inhoud programma

Het programma omvat de openbare orde en veiligheid en de daaraan gerelateerde leefbaarheid. Openbare orde wordt gedefinieerd als het ordentelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken

Heemstede behoort tot de veiligste gemeenten van Nederland en scoort hoog op leefbaarheid, een positie die we willen behouden én versterken. Tegelijkertijd merken we dat het gevoel van veiligheid door impactvolle incidenten kan veranderen. Spanningen in de wijk rond maatschappelijke discussies of de ontplofing van een drugsclub in een appartementencomplex, hebben het veiligheidsgevoel van sommige inwoners aangetast.

Om Heemstede veilig te houden is daarom meer nodig dan het dagelijks beheren van ons dorp. We moeten investeren in zowel de fysieke- als de sociale veiligheid. Dat betekent: actief signaleren, samenwerken en bouwen aan vertrouwen in de buurt. Sociale veiligheid en verbondenheid zijn randvoorwaarden voor een leefbare en veilige gemeente.

Onze inzet richt zich op vijf prioriteiten: het terugdringen van jeugdoverlast, het versterken van de veiligheid in de wijken, het vergroten van bewustzijn en weerbaarheid tegen cybercriminaliteit, het aanpakken van ondermijning en het verbeteren van verkeersgedrag en de veiligheid op fietspaden.

Samenwerking is hierbij essentieel. We werken nauw samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en andere partners. Alleen door gezamenlijk op te trekken kunnen we risico's vroegtijdig signaleren en effectief handelen – vooral op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Daarnaast zetten we in op het vergroten van de zelfredzaamheid én samenredzaamheid van inwoners bij crises zoals stroomuitval of overstromingen. Samen met de Veiligheidsregio Kennemerland werken we aan een regionaal programma dat gericht is op bewustwording, gedragsverandering en het versterken van sociale netwerken in buurten. Door te investeren in samenredzaamheid, het vermogen van bewoners om elkaar te helpen in moeilijke situaties, vergroten we de veerkracht van onze gemeenschap als geheel.

Heemstede is veilig, maar veiligheid vraagt blijvende aandacht en inzet. Door samen te werken aan vertrouwen, verbinding en weerbaarheid zorgen we dat iedereen zich in onze gemeente thuis en veilig voelt.

Een belangrijk instrument voor belevingscijfers over leefbaarheid, veiligheid, overlast en slachtofferschap is de Veiligheidsmonitor. De uitkomsten van dit inwonersonderzoek zullen in de loop van 2026 bekend worden.

Relevante beleidsnota's

Uitvoeringsplan Veiligheid en Lokale Prioriteiten	2025-2027
---	-----------

Wat gaan we daarvoor doen

Versterken van de weerbaarheid en zelfredzaamheid in Heemstede

In een tijd van toenemende internationale spanningen, klimaatverandering en digitale dreigingen is een veerkrachtige en goed voorbereide samenleving essentieel. De veiligheid van onze gemeenschap hangt sterk af van de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en ondernemers bij grootschalige incidenten, zoals stroomuitval, cyberaanvallen of wateroverlast. Het is cruciaal dat huishoudens en ondernemers in de eerste 72 uur zelfstandig kunnen functioneren, zodat hulpdiensten zich kunnen richten op de meest kwetsbaren.

De gemeente Heemstede werkt samen met de Veiligheidsregio Kennemerland aan een regionaal programma. Dit programma vereist om alvast aan de slag te gaan en de lokale en regionale aanpak op elkaar af te stemmen. Wij gaan starten met het informeren van onze inwoners en ondernemers, het investeren in bewustwording, en het inrichten van zogenoemde steunpunten. Hierbij benutten wij zoveel als mogelijk de bestaande (sociale)netwerken.

Om daadwerkelijk aan de slag te kunnen gaan is een projectbudget aangevraagd voor de komende drie jaar. Dit bedrag wordt onder andere ingezet voor het organiseren van bijeenkomsten en het dekken van de benodigde capaciteit.

Veiligheid Stationsgebied Heemstede-Aerdenhout

Het stationsgebied Heemstede-Aerdenhout is een belangrijk knooppunt met een groeiende gebruikersgroep uit Heemstede en omliggende gemeenten. Om de veiligheid in en rond het station te waarborgen gaat de gemeente samen met politie, NS en andere partners een integraal veiligheidsplan uitvoeren.

Dit plan richt zich onder andere op het terugdringen van fietsendiefstal, verbetering van de openbare ruimte, versterkte surveillance, betere verlichting en voorlichting aan gebruikers. Ook worden stallingsfaciliteiten aangepast aan de behoeften van moderne fietsen en wordt nauw samengewerkt met lokale ondernemers en bewoners.

In 2026 wordt een afweging gemaakt of cameratoezicht noodzakelijk en proportioneel is indien andere maatregelen onvoldoende blijken te zijn. De invoering hiervan gaat namelijk gepaard met, op dit moment nog niet volledig in te schatten, hoge kosten.

De uitvoering van het plan vindt plaats van juni 2025 tot mei 2026. Daarna wordt teruggeblikt op de aanpak en resultaten om het station een veilige en aantrekkelijke omgeving te maken voor alle bezoekers.

Handhaving Toezicht en Veiligheid

Capaciteit team Toezicht & Handhaving

In de vastgestelde kadernota is opgenomen dat we de BOA-capaciteit, vanwege de capaciteitsproblemen bij de politie, incidenteel verlengen tot en met 2027. Hiermee kunnen wij de huidige inzet continueren en daarmee een bijdrage blijven leveren aan de openbare orde en veiligheid van Heemstede.

Ook is in de kadernota opgenomen dat de uitvoering van de Parkeervisie impact kan gaan hebben op de capaciteit van het team handhaving. De impact hiervan, maar ook van andere beleidsterreinen, is nu nog onvoldoende in beeld, maar het is van belang dat er ook integraal gekeken wordt naar de benodigde capaciteit.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar meting	Waar de NL	Waarde Heemstede
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2024	90	110
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	2,2	2,4
Geweldsmisdrijven (mishandeling)	Aantal per 1.000 inwoners	2e kw 25	0,6	0,3
Diefstal uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2e kw 25	0,3	0,3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3	4

Bron: waarstaatjegemeente.nl 12-08-2025

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	2022	2023	2024
Winkeldiefstallen	Totaal aantal incidenten	72	75	67
Geweldsmisdrijven	Totaal aantal incidenten	57	52	60
Diefstal uit woningen	Totaal aantal incidenten	79	58	63
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Totaal aantal incidenten	62	76	87

Bron: jaarrapportage politie

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	2.789	2.963	3.188	3.164	3.098	3.073
Baten	-14	-11	-22	-22	-22	-22
Saldo van baten en lasten	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051
Saldo	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.147	2.288	2.434	2.435	2.435	2.435
1.2 Openbare orde en veiligheid	642	675	754	729	662	637
Subtotaal Lasten	2.789	2.963	3.188	3.164	3.098	3.073
Baten per taakveld						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-14	-11	-22	-22	-22	-22
Subtotaal Baten	-14	-11	-22	-22	-22	-22
Saldo van baten en lasten	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051

Resultaat programma	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051
----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Toelichting

Lasten

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 146.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt door de stijging van de inwonersbijdrage in de begroting 2026-2029 van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). Deze stijging wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door indexatie van de veiligheidsregio.

Taakveld 1.1 Openbare orde en veiligheid

Het nadeel op dit taakveld is € 79.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt door:

- Een nadeel van € 75.000 op het thema weerbaarheid. Voor de komende 3 jaar wordt er extra geld begroot om invulling te geven aan het onderwerp weerbaarheid met deskundige begeleiding.
- Overige kleine afwijkingen vormen een nadeel van € 4.000.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Inhoud programma

Heemstede wil een leefbare, bereikbare en (verkeers)veilige gemeente zijn. Om dit te bereiken wordt ingezet op de volgende pijlers:

- Verbeteren bereikbaarheid
- Vergroten van verkeersveiligheid
- Stimuleren duurzame mobiliteit
- Een goed onderhouden en duurzame openbare ruimte

We hebben als gemeente aandacht voor het onderhoud, inrichting en beheer van onze openbare ruimte. Daarnaast willen we met elke vervoerswijze (fiets, OV, te voet, auto) goed bereikbaar zijn en is verkeersveiligheid een belangrijk onderwerp.

Wat willen we bereiken

Leefbaarheid en bereikbaarheid

We zetten ons in om de openbare ruimte rondom onze wegen leefbaar te houden. We prioriteren zoveel mogelijk de oversteekbaarheid van de wegen voor wandelaars, fietsers en lokaal verkeer. Tegelijk streven we ernaar dat overlast van regionaal verkeer zo veel mogelijk wordt beperkt. We stimuleren strandverkeer om zo veel mogelijk alternatieve vervoerswijzen te gaan gebruiken. Dit doen we in samenwerking met de GR-Bereikbaarheid en de Provincie in het project Bereikbaarheid Kust.

We gaan verder met het implementeren van de in 2024 vastgestelde Parkeervisie om parkeeroverlast te verminderen.

Via het voorgenomen Vrachtcirculatieplan streven we naar een forse vermindering van overlast van het vrachtverkeer in Heemstede.

We blijven ons inzetten voor het realiseren en verbeteren van (hoogwaardige) openbaar vervoerverbindingen in onze gemeente.

Verkeersveiligheid

We prioriteren verkeersveiligheid voor kwetsbare weggebruikers en langzaam verkeer. We streven naar nul verkeersslachtoffers en dat alle deelnemers aan het verkeer in Heemstede zich veilig kunnen voelen.

Stimuleren duurzame mobiliteit

We stimuleren duurzame mobiliteit door meer alternatieve vervoerwijzen en vervoermiddelen aan te bieden. We kijken naar manieren om elektrisch vervoer aantrekkelijker en eenvoudiger te maken. We streven ernaar het aantal laadpalen in 2026 uit te breiden. In samenwerking met de regio realiseren we doorfietsroutes. In 2026 doen we verder onderzoek naar deelmobiliteit en de realisering van mobiliteitshubs.

Een goed onderhouden en duurzame openbare ruimte

De openbare ruimte in Heemstede wordt goed onderhouden met een realistisch onderhoudsniveau. Er wordt hierbij aandacht besteed aan onze infrastructuur: wegen, bruggen en watergangen. Goed onderhoud draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente en nodigt uit om in de openbare ruimte elkaar te ontmoeten, bewegen, werken, verblijven en recreëren. Wij voeren doelmatig onderhoud uit zodat de infrastructuur zo lang mogelijk meegaat.

Bij infraprojecten is duurzaam bouwen en een duurzame inrichting van de openbare ruimte het uitgangspunt. Zo wordt er duurzaam ingekocht, speelt duurzaamheid mee bij materiaalkeuze en worden werkzaamheden zoveel mogelijk met elektrische werktuigen uitgevoerd. Verder is duurzaamheid en een duurzame inrichting opgenomen in programma 7.

Relevante beleidsnota's

Beheerplan wegen	2022-2026
Beheerplan bruggen en beschoeiingen	2021-2025
Programma Water	2022-2026
Grondwaterbeleidsplan	2022-2026
Beleidsplan Openbare Verlichting	2023-2027
Wegcategoriseringsplan	2021
Bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland	2021
Parkeervisie	2023
Nota Parkeernormen Heemstede	2024
Laadpalenvisie	2021
Vrachtcirculatieplan	2024

Wat gaan we daarvoor doen

Leefbaarheid en bereikbaarheid

Regionaal onderzoek naar de N201 en overige regionale wegen

In 2025 is de verkeersdruk en de knelpunten op de N201 in regionaal verband verder onderzocht, in lijn met de motie 'Meters maken met mobiliteit'. Binnen de kaders van de Samenwerkingsagenda Zuid-Kennemerland-Haarlemmermeer zijn de huidige en toekomstige situatie van het regionale wegennet in kaart gebracht, inclusief mogelijke oplossingen voor de geconstateerde knelpunten. In 2026 worden deze oplossingen uitgewerkt en waar mogelijk al geïmplementeerd. We actualiseren ons mobiliteitsbeleid met het STOMP-principe om de oversteekbaarheid en leefbaarheid rond de N201 te verbeteren en haken aan bij de uitwerking van mogelijke bovenregionale oplossingen om verkeerscongestie tegen te gaan.

Project Bereikbaarheid Kust

We bieden meer alternatief vervoer aan voor het strandverkeer via het project Bereikbaarheid Kust, in samenwerking met de GR-Bereikbaarheid en de Provincie. Hiervoor leggen we doorfietsroutes aan naar de kust. We faciliteren in een gezamenlijk project de uitwerking van een P+R-locatie en aansluitende pendelbussen naar de kust zodat dit verkeer niet meer door Heemstede hoeft te rijden.

Vrachtcirculatieplan

We implementeren een vrachtcirculatieplan om vrachtverkeer zo veel mogelijk over daar voor best geschikte wegen te laten rijden en overlast in het dorp te verminderen.

Implementatie Parkeervisie

We implementeren de Parkeervisie om parkeeroverlast in Heemstede te verminderen.

Verkeersveiligheid

Prioriteit voor langzaam verkeer

We zetten in op een prioritering voor wandelaars en fietsers volgens het STOMP-principe. Kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en ouderen, lopen meer risico in het verkeer. Bij het (her)ontwerpen van wegen in Heemstede houden we hier rekening mee, met extra aandacht voor het verbeteren van oversteekplaatsen bij scholen, fietsroutes en publieke gebouwen.

Samen naar 30 km/uur

In 2026 gaan we verder met het implementeren van de geplande afwaardering van een aantal wegen in Heemstede naar 30 km/uur. We kijken of en hoe er maatregelen nodig zijn om deze afwaardering verkeersveilig uit te voeren. Er wordt tegelijkertijd met de begroting een voorstel voorgelegd voor de uitvoering

Verkeersmaatregelen

We besteden extra aandacht aan wegen die volgens actueel geldende CROW-richtlijnen of uit onze beschikbare ongevallendata het meest een risico vormen. We pakken versneld maatregelen op om deze aandachtswegen te verbeteren, en proberen tegelijkertijd dit zo goed mogelijk te combineren met gepland onderhoud om kosten en de overlast van werkzaamheden te verminderen.

Stimuleren duurzame mobiliteit

Doorfietsroutes

Heemstede neemt actief deel aan het regionale project Doorfietsroutes. In samenwerking met de Provincie en de GR Bereikbaarheid werken we aan het verbeteren van deze fietsroutes in de regio. We treffen in 2026 voorbereidingen om een doorfietsroute naar de kust te realiseren in samenwerking met de Provincie en de GR-gemeenten.

Deelmobiliteit

We gaan verder met het onderzoeken naar de mogelijkheden om (meer) deelmobiliteit te realiseren. Dit doen we in samenwerking met de Provincie en in lijn met het provinciaal Regionaal Mobiliteit Programma (RMP). We kijken of het stationsgebied kansrijk is om als mobiliteitshub verschillende vormen van deelmobiliteit te accommoderen.

Laadnetwerk

Ook in 2026 blijven we ons inzetten voor een versnelde uitbreiding van het aantal openbare laadpalen. Daarnaast verkennen we alternatieve laadoplossingen en haken we aan bij actuele technologische ontwikkelingen rondom elektrisch laden.

Hoogwaardig openbaar vervoer

Verder kijken we naar overige lokale lijnen en hoe we deze kunnen verbeteren. De aankomende nieuwe concessie Noord-Holland Noordwest biedt hierin kansen. We trekken binnen de GR-Bereikbaarheid samen op om in de gunningscriteria voor de nieuwe vervoerder verbeteringen voor het busvervoer in Heemstede en de regio door te laten voeren.

We gaan in 2026 in samenwerking met de GR-Bereikbaarheid gemeenten en de Provincie onderzoeken hoe we het beste een Bus Rapid Transit systeem in de regio kunnen implementeren. Hiervoor is ook de komst van het nieuwe busstation Haarlem Nieuw-Zuid essentieel. De inzet is om op termijn via het Bus Rapid Transit systeem Heemstede rechtstreeks verbinden met Amsterdam Lelylaan, Amsterdam Zuid en Schiphol.

Bij het bepalen van de concessie eisen heeft de GR-regio ook een propositie toegevoegd om in de lijnenstructuur rekening te houden met HOV en het zo veel mogelijk toevoegen van ontbrekende schakels.

Een goed onderhouden duurzame openbare ruimte

Beheerplan wegen

Het Beheerplan Wegen wordt voor de periode 2026 – 2029 geactualiseerd. In het nieuwe beheerplan zullen de activiteiten voor groot onderhoud van de komende jaren inzichtelijk worden. In het nieuwe beheerplan wordt uitgegaan van onderhoud op basis van kwaliteitsniveau B.

Onderhoud bruggen en beschoeiingen

Voor veel bruggen geldt dat de constructies oud zijn en de belastingen vanwege het verkeer sterk is toegenomen. Ook bij de beschoeiingen zien wij een toename in gaten en lekkages. Op basis van inspecties is het Beheerplan bruggen en beschoeiingen 2026-2030 opgesteld. Het groot onderhoud van de havens valt hier ook onder.

Vervangen bruggen

In 2026 zijn we bezig met de vervanging van de volgende bruggen:

- Amstelbrug: de vervanging wordt van 2025 doorgeschoven naar 2026;
- Blauwe brug: de realisatie van de brug is gepland in 2027;
- Walvisbrug: in 2025 is bij inspectie van de Walvisbrug gebleken dat vervanging noodzakelijk is. De vervanging van de brug staat voor eind 2025/ begin 2026 gepland;
- Brug Prinsenlaan: in 2025 is bij inspectie van de brug bij de Prinsenlaan over de Glipper Zandvaart gebleken dat vervanging noodzakelijk is. De vervanging van de brug staat voor 2026 gepland;
- Manpads(fiets)brug: de vervanging van de Manpadsbrug wordt in samenhang bekeken met de ontwikkeling(en) in het Manpadslaangebied.

Vervangen beschoeiingen

Het beheerplan bruggen en beschoeiingen wordt voor de periode 2026-2030 geactualiseerd. In het nieuwe beheerplan zal de benodigde vervangingen en het onderhoud inzichtelijk worden.

Beheer openbare verlichting

Voor het onderhoud en de vervanging van openbare verlichting is het beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2027 vastgesteld. We prioriteren het aanbrengen van LED verlichting waar mogelijk in combinatie met het reguliere onderhoud.

Beheer watergangen

Het Baggerplan wordt voor de periode 2025-2034 geactualiseerd. In het nieuwe beheerplan zal de benodigde baggeropgave inzichtelijk worden.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren voor programma 2.

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Verkeersongevallenindicator	Aantal geregistreerde verkeersongevallen met letsel in Heemstede	2023	61	2024	60

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	6.527	6.910	7.215	7.602	7.889	7.978
Baten	-233	-192	-199	-199	-199	-199
Saldo van baten en lasten	6.294	6.718	7.016	7.404	7.690	7.780
Onttrekking aan reserve	-91	-161	-211	-527	-527	-527
Mutatie reserves	-91	-161	-211	-527	-527	-527
Saldo	6.203	6.557	6.805	6.877	7.164	7.253

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
2.1 Verkeer en vervoer	5.593	5.880	6.114	6.482	6.757	6.853
2.2 Parkeren	357	372	373	435	436	435
2.3 Recreatieve havens	92	144	163	168	171	170
2.4 Economische havens en waterwegen	485	515	564	518	525	520
Subtotaal Lasten	6.527	6.910	7.215	7.602	7.889	7.978
Baten per taakveld						
2.1 Verkeer en vervoer	-117	-83	-85	-85	-85	-85
2.2 Parkeren	-21	-34	-35	-35	-35	-35
2.3 Recreatieve havens	-94	-75	-78	-78	-78	-78
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Baten	-233	-192	-199	-199	-199	-199
Saldo van baten en lasten	6.294	6.718	7.016	7.404	7.690	7.780
Mutatie reserves						
Onttrekking aan reserve	-91	-161	-211	-527	-527	-527
Mutatie reserves	-91	-161	-211	-527	-527	-527
Resultaat programma	6.203	6.557	6.805	6.877	7.164	7.253

Toelichting

Lasten

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 234.000. Dit komt door:

- De kapitaallasten van de kredieten, waaronder bruggen, wegen en openbare verlichting, die in 2025 zijn afgerond, starten in 2026. Hierdoor ontstaat een nadeel van in totaal € 386.000 aan kapitaallasten, waarvan € 122.000 aan rente en € 264.000 aan afschrijvingen.
- Voor de invoering van betaald parkeren met vergunning was voor 2025 incidenteel budget aangevraagd voor de inzet van een Parkeerregisseur. Dit budget vervalt in 2026, wat een voordeel oplevert van € 120.000.
- Voor het jaar 2025 is er extra onderzoeksbudget voor "samen naar 30" toegekend. Dit was een incidentele toekenning die in 2026 vervalt, wat een voordeel oplevert van € 40.000.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen bedragen in totaal € 8.000 nadelig.

Taakveld 2.4 Economische havens en watergangen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 49.000. Dit komt door:

- De kapitaallasten van de kredieten voor beschoeiingen en kademuren, die in 2025 zijn afgerond en waarvan de lasten starten in 2026, veroorzaken een totaal nadeel van € 49.000. Dit bedrag bestaat uit € 9.000 aan rente en € 40.000 aan afschrijvingen.

Mutatie reserves

Taakveld 0.10 Onttrekking aan reserve

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 50.000. Dit komt door:

- De kosten van het WCP 1e tranche worden gedekt uit de bestemmingsreserve WCP. De onttrekking aan de reserve voor een bedrag van € 50.000 wordt hier geraamd.

Programma 3 Economie

Inhoud programma

Het programma Economie richt zich op de bedrijventerreinen, de winkelgebieden, circulaire economie en duurzaamheid, toerisme en evenementen en de economische profilering van Heemstede in de regio. Het doel van dit programma is de lokale economie te versterken en te verduurzamen en de ondernemers te stimuleren en faciliteren.

Wat willen we bereiken

Versterken van de lokale economie

In de winkelgebieden wordt landelijk gezien dat de detailhandel onder druk staat en dat er zorgen zijn over toenemende leegstand in de winkelstraat. Dit komt door structurele ontwikkelingen zoals het online winkelen wat de noodzaak voor fysieke winkels vermindert. Daarnaast merkt de winkelstraat het faillissement van een aantal grote ketens en dat er een afname is van het aantal nieuwe ondernemers dat een winkel opent. Hoewel Heemstede traditioneel een relatief lage leegstand kent merken de ondernemers in Heemstede ook dat de detailhandel onder druk staat.

Op de bedrijventerreinen en solitaire werklocaties wordt er steeds meer een tekort aan ruimte ervaren, zowel bij het zoeken van passende nieuwe ruimte als bij uitbreidingsvraagstukken. Daarnaast ervaren de ondernemers in alle sectoren netcongestieproblemen en zijn er zorgen over de stijgende kosten en oplopende personeelstekorten.

Gezien alle uitdagingen vindt de gemeente Heemstede het daarom belangrijk ondernemers zo goed mogelijk te blijven faciliteren, oplossingsgericht mee te denken en te zorgen voor een gezond ondernemersklimaat.

Duurzaamheid en circulaire economie

De gemeente Heemstede ondersteunt bedrijven bij het verduurzamen van hun onderneming. Het draagt bij aan het toekomstbestendig maken van de bedrijven en leidt onder andere tot kostenbesparingen voor de ondernemer. Daarnaast draagt bij aan het behalen van de duurzaamheidsdoelen van de gemeente. Het bevorderen van circulaire economie verhoogt de economische veerkracht en zorgt voor een stabielere lokale economie omdat bedrijven minder afhankelijk worden van schaarse grondstoffen. In 2026 blijft de gemeente Heemstede zich inzetten ondernemers te ondersteunen bij de overgang naar een duurzame en circulaire economie.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is belangrijk voor de gemeente Heemstede. Het bevordert de samenwerking tussen bedrijven, de overheid en maatschappelijke organisatie. Het leidt tot een sterkere gemeenschap en een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke uitdagingen.

Sociale cohesie en leefbaarheid

Een sterke lokale economie draagt bij aan een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Dit bevordert de sociale cohesie en de algemene leefbaarheid van de gemeente Heemstede.

Regionale economie en samenwerking

De gemeente Heemstede hecht veel waarde aan een goede regionale samenwerking. Heemstede is nauw verbonden met omliggende regio (Zuid-Kennemerland) en de MRA. Veel economische uitdagingen stoppen niet bij de gemeentegrenzen, door samen te werken kunnen de uitdagingen effectiever worden aangepakt. Leidraad voor de samenwerking is de Zuid-Kennemeragenda, waarin versterken van de economie de één van de hoofdopgaven is. Er wordt afgestemd en samengewerkt op zaken als schaalvergroting en het versnellen van de ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie. De gemeente zet zich ook in 2026 in voor het borgen van het Heemsteedse belang bij het versterken van de regionale economische samenwerking.

Relevante beleidsnota's

Evenementenprofiel	2024
Uitvoeringsagenda Economisch Actieprogramma	2024
Verblijfsaccommodatiebeleid	2023
Economisch Actieprogramma	2023 - 2027
Visie weekmarkt	2021
Evenementenbeleid	2020
Visie Winkelcentra	2016

Wat gaan we daarvoor doen

Versterken van de lokale economie

Er zijn in Heemstede verschillende ondernemers collectieven zoals de Stichting BIZ Heemstede Centrum, de BIZ Heemstede Vastgoed en de winkeliersvereniging van de Jan van Goyenstraat. Met deze collectieven hebben wij op regelmatige basis overleg. Doel van deze overleggen is de ondernemers te informeren, knelpunten te benoemen en gezamenlijk initiatieven op te pakken. Ook is het doel de samenwerking tussen deze collectieven te stimuleren.

In 2026 zetten wij in op het organiseren van een brede ondernemersbijeenkomst en het frequent afleggen van bedrijfsbezoeken. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid voor het verzenden van een periodieke nieuwsbrief voor ondernemers in Heemstede.

De gebieden waar de ondernemers nog niet georganiseerd zijn in een bedrijven- of ondernemersvereniging ondersteunen wij actief bij het vergroten van de organisatiegraad. Georganiseerde bedrijven- en ondernemersverenigingen denken actief mee over het versterken van de lokale economie. Wij krijgen een scherper beeld van de gezamenlijke prioriteiten wat helpt bij het ontwikkelen van beleid dat breed gedragen wordt.

In 2026 zal bij een positieve uitslag van de wettelijke doorlopen draagvlakprocedure de BIZ Heemstede centrum aan een tweede termijn beginnen (2026-2030). De BIZ Heemstede centrum draagt bij aan het versterken van het ondernemersklimaat in het centrum van Heemstede.

Winkelgebieden

Wij zetten ons in voor concentratie van het winkelaanbod in de winkelgebieden (Jan van Goyenstraat en de Zandvoortselaan-west) en het kernwinkelgebied (Raadhuisstraat-Binnenweg). Zo wordt versnippering van het aanbod voorkomen en blijven de winkelgebieden aantrekkelijk. Een economisch vitaal en goed functionerend winkelcentrum is voor de gemeente van grote waarde. Om dit ook voor de toekomst veilig te stellen gaan wij in gesprek met de BIZ organisaties om de mogelijkheden voor de mogelijke zonering van het centrumgebied verder te verkennen, hierbij kan onder andere branchering gebruikt worden als sturingselement. Daarnaast blijven wij de leegstand monitoren. De in 2024 ingevoerde leegstandsverordening is een extra hulpmiddel om de leegstand te bestrijden.

Inzetten op duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen

Voldoende ruimte om te werken en te ondernemen is van groot belang voor de lokale economie. Het in 2024 uitgevoerde onderzoek naar de bedrijvigheid in Heemstede geeft inzicht in de toekomstige ruimtebehoefte. Het onderzoek biedt handvatten voor het verder ontwikkelen en toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen (Cruquiusweg /Nijverheidsweg en Leidsevaartweg). Daarnaast schept het ook een kader voor de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling 't Groot-Clooster waarbij het van belang is dat er voor de gevestigde Heemstedse ondernemers voldoende ruimte is om te kunnen blijven ondernemen in Heemstede. Onderwerpen als en benutten van intensiveringspotentie zijn opties die in 2026 verder worden onderzocht en uitgewerkt.

Economisch actieprogramma

Voor het behouden van een aantrekkelijk ondernemersklimaat werken wij de acties uit het Actieprogramma verder uit.

Duurzaamheid en circulaire economie

In 2026 gaan wij pro actief in gesprek met ondernemers over het verduurzamen van de bedrijfspanden, Hierbij worden wij ondersteund door de energiecoaches van HeemSteedsDuurzamer en de provincie Noord Holland vanuit het ontzorgingsprogramma MKB. Op het gebied van circulaire economie en impact ondernemen werken wij samen met de gemeenten uit de regio Zuid Kennemerland, periodiek vindt er een overleg plaats en worden er bijeenkomsten georganiseerd.

Regionale economie en samenwerking

MRA

Afstemming tussen de regiogemeenten in de MRA vindt onder meer plaats in de activiteiten uit de in 2024 vastgestelde MRA Agenda 2025-2028 en meer specifiek vanuit een profiel en strategische lijn per deelregio. Het profiel voor Zuid-Kennemerland geeft Heemstede waardevolle informatie over de economische situatie in de regio en helpt bij het nemen van beslissingen. Daarnaast geeft de MRA uitvoering aan de in 2024 vastgestelde Bedrijventerreinenstrategie MRA. Onderzoek toont dat grote tekorten aan bedrijventerreinen ontstaan. Dit probleem overschrijdt de gemeentegrenzen en vereist samenwerking met andere MRA-gemeenten om een evenwicht te vinden tussen de behoeften van het bedrijfsleven, de circulaire economie, woningbouw en de beschikbare ruimte. Het bedrijventerrein Cruquiusweg (onderdeel van de gebiedsontwikkeling 't Groot Clooster) maakt deel uit van deze strategie evenals de beoogde transformatie van het Havenkwartier.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar meting	Waarde
Functiemenging	%	2023	42,9%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	2023	216,8

Bron: LISA

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	460	483	485	498	498	498
Baten	-240	-251	-259	-259	-259	-259
Saldo van baten en lasten	220	232	225	239	239	239
Saldo	220	232	225	239	239	239

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
3.1 Economische ontwikkeling	367	412	412	413	413	413
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	92	71	72	86	86	85
Subtotaal Lasten	460	483	485	498	498	498
Baten per taakveld						
3.1 Economische ontwikkeling	-183	-191	-197	-197	-197	-197
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-57	-60	-62	-62	-62	-62
Subtotaal Baten	-240	-251	-259	-259	-259	-259
Saldo van baten en lasten	220	232	225	239	239	239

Resultaat programma	220	232	225	239	239	239
----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Toelichting

Er zijn geen financiële toelichtingen voor dit taakveld.

Programma 4 Onderwijs

Inhoud programma

Wij voeren als gemeente wettelijke taken uit om onderwijs voor iedereen toegankelijk te maken. Zo zijn wij verantwoordelijk voor de schoolgebouwen en dragen wij eraan bij dat kinderen in een veilige, gezonde en stimulerende omgeving les kunnen krijgen. We zorgen er ook voor dat ieder kind naar school kan gaan. We gaan onderwijsachterstanden bij kinderen tegen en werken samen met onder andere schoolbesturen en kinderopvang aan al deze taken. Daarnaast voeren we ook lokaal beleid uit. Dit is vooral zichtbaar in de financiële ondersteuning die we aan basisscholen bieden.

Wat willen we bereiken

In 2039 zijn de gebouwen van de 10 basisscholen zoals afgesproken bij de vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs 2019-2039 gerenoveerd ofwel vernieuwbouwd zodat ze voor 60 jaar geschikt zijn om in les te geven. In deze periode zorgen we er ook voor dat de huisvesting van de twee scholen voor voortgezet onderwijs op orde is. De schoolgebouwen zijn (bijna) energieneutraal en in goede staat. Het binnenmilieu biedt een gezonde omgeving voor leerlingen en docenten om optimaal te kunnen leren, ontwikkelen en werken. Kinderen met een minder goede uitgangspositie gaan naar een peuteropvang met voorschoolse educatie of bezoeken een andere voorschoolse voorziening. Voor kinderen die voor onderwijs verder moeten reizen dan gebruikelijk is een gemeentelijke regeling.

Relevante beleidsnota's

Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs Heemstede (IHP)	2019
Actualisering IHP	2024
Beleidsplan Voorschoolse Vroegschoolse Educatie	2022

Wat gaan we daarvoor doen

Onderwijshuisvesting

De uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair onderwijs ligt op schema. In het laatste kwartaal van 2025 zal de nieuwbouw voor de Nicolaas Beetsschool in gebruik worden genomen. De Wissel wordt nog gebruikt door de naschoolse opvang van Casca die niet mee terug verhuisd naar de nieuwbouw. Om leegstand te voorkomen wordt De Wissel, ter overbrugging tot de start van de nieuwbouw voor de Prinses Beatrixschool verhuurd aan de gemeente Haarlem voor ingebruikgeving aan de Haarlemse Montessori School. In 2026 wordt De Wissel verhuurd aan deze school, Op Stoom en Casca. Het volledige gebouw is hierdoor in gebruik en de gebruikers betalen een vergoeding die de kapitaallasten en de exploitatiekosten dekt.

In 2026 is er duidelijkheid over de toekomstige huisvesting van de Crayenesterschool. De raad neemt, na een toetsing aan de randvoorwaarden die in mei 2025 zijn vastgesteld, een besluit over het voorlopig ontwerp voor de locatie aan de Overboslaan en stelt de middelen beschikbaar waarna het college de overdracht van de voormalige Bronsteemavo aan WijWijzer in gang zal zetten. De uitvoering kan dan in 2027 starten.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Viermaal per jaar is er directeurenoverleg vanuit het primair onderwijs. Waar nodig sluiten de directeuren van het voortgezet onderwijs ook aan. Zij behandelen de actualiteiten rondom onderwijs. Daarnaast starten we met een LEA-overleg aan de hand van een thema. Dit overleg zal tweemaal per jaar plaatsvinden. Voorbeelden van thema's zijn prestatiedruk, zelfstandigheid en overgangsmomenten binnen het onderwijs. Het initiatief ligt bij de gemeente en alle partners die bij het thema betrokken zijn worden uitgenodigd. Hiermee is een belangrijke stap uit het Jeugdakkoord gerealiseerd: intensivering van de samenwerking.

Voorschoolse educatie

De gemeente ontvangt een specifieke uitkering voor Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (SPUK GOAB). Het is nog onbekend welk bedrag in 2026 beschikbaar is. Waarschijnlijk is het bedrag lager dan in 2025 in verband met de korting van 10% op alle SPUK's. Omdat de kosten van voorschoolse educatie ten laste van dit budget worden gebracht zou dit kunnen betekenen dat er een tekort gaat ontstaan en/of er een aanpassing van het beleid noodzakelijk is.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000	2021	0	2024	n.n.b
Relatief verzuim	Aantal per 1.000	2023	10	2024	n.n.b.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2022	1,1	2023	1,1

Bron: DUO, OCW

Overige indicatoren

Indicator activiteit	Meeteenheid	2024	2025	2026
Aantal scholen dat voldoet aan BENG norm	%	0	1	1
Aantal scholen dat voldoet aan Frisse Scholen B	%	0	1	1
Bereikte doelgroep VVE	%	67%	n.n.b.	n.n.b.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.200	3.512	3.782	3.813	4.088	5.124
Baten	-333	-334	-755	-265	-265	-178
Saldo van baten en lasten	2.867	3.178	3.026	3.547	3.823	4.947
Storting in reserve	16	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-324	0	0	-110	-133	-147
Mutatie reserves	-308	0	0	-110	-133	-147
Saldo	2.559	3.178	3.026	3.437	3.690	4.800

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
4.1 Openbaar basisonderwijs	61	40	47	47	47	47
4.2 Onderwijshuisvesting	1.993	2.308	2.516	2.546	2.822	3.858
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.146	1.164	1.220	1.220	1.220	1.220
Subtotaal Lasten	3.200	3.512	3.782	3.813	4.088	5.124
Baten per taakveld						
4.2 Onderwijshuisvesting	-79	-145	-566	-76	-76	-110
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-254	-189	-189	-189	-189	-68
Subtotaal Baten	-333	-334	-755	-265	-265	-178
Saldo van baten en lasten	2.867	3.178	3.026	3.547	3.823	4.947
Mutatie reserves						
Storting in reserve	16	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-324	0	0	-110	-133	-147
Mutatie reserves	-308	0	0	-110	-133	-147
Resultaat programma	2.559	3.178	3.026	3.437	3.690	4.800

Toelichting

Lasten

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 208.000. Dit komt door:

- Een stijging van de kapitaallasten van € 210.000 door de uitvoering van het integraal huisvestingsplan (IHP). In 2025 wordt de Nicolaas Beetsschool opgeleverd en wordt er vanaf 2026 volledig afgeschreven op het nieuwe schoolgebouw;
- Een nadeel van € 31.000 vanwege de indexering van de vergoeding voor huisvesting aan het college Hageveld;
- Een voordeel van € 39.000 doordat in de begroting van 2025 incidenteel budget beschikbaar is gesteld voor een onderzoek naar de financiële consequenties voor het inpassen van het schoolgebouw van de HBM in het IHP;
- Overige kleine afwijkingen van € 6.000 nadelig.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 56.000. Dit komt door:

- De indexering van de budgetten voor onder andere leerlingenvervoer, leerplicht en voor de peuteropvangtoeslag. Een nadeel van € 35.000;
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de geactualiseerde verdeling van salarislasteren, van € 21.000 nadelig.

Baten

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 421.000. Dit komt door:

- De huurinkomsten van het kinderdagverblijf welke is gevestigd in het nieuwe schoolgebouw van de Nicolaas Beetsschool. De kinderopvangorganisatie is vanaf 2026 huur verschuldigd aan het schoolbestuur. Het schoolbestuur draagt deze inkomsten af aan de gemeente ter dekking van de kapitaallasten. Een voordeel van € 50.000;
- Een incidenteel voordeel van € 380.000 door de verhuur van de wissellocatie aan de Haarlemse Montessori School. Doordat de Crayenesterschool en de Jacobaschool geen gebruik hoeven te maken van de wissellocatie (De Wissel) van het IHP, staat deze in 2026 leeg. Om leegstand te voorkomen is een overeenkomst met de gemeente Haarlem gesloten om in 2026 gebruik te kunnen maken van 'De Wissel';
- Overige kleine afwijkingen van € 9.000 nadelig.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Inhoud programma

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit taken die voortvloeien uit het lokale sport-, cultuur- en recreatiebeleid en regionale afspraken.

Het lokale sport-, cultuur en recreatiebeleid omvat onder andere het lokaal sportakkoord, de uitvoering van de meerjarenonderhoudsplannen voor diverse sportaccommodaties, de relatie met Sportfondsen betreffende het sportcentrum Groenendaal en sportpark Groenendaal en subsidies sportstimulering. Daarnaast omhelst het de uitvoering van de cultuurnota waaronder cultuurbewoud, cultuureducatie, monumentenzorg, erfgoed en archeologiebeleid en het groenbeleidsplan.

Wat willen we bereiken

In Heemstede mag je zijn wie je bent en iedereen die dat wil kan gebruik maken van het sport-, cultuur- en recreatieaanbod. Hier zetten we ons blijvend voor in. Heemstede heeft een grote variatie aan voorzieningen. Dit behouden we en verstevigen we waar nodig. Het aanbod draagt bij aan het woongenot van onze inwoners en biedt kansen voor ontwikkeling, mede dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers.

Sport

Sport is voor veel Heemstedenaren een belangrijke sociale activiteit. Zowel voor jongeren als senioren. Sport verbindt en is een belangrijk middel om onze inwoners gezond en weerbaar te houden.

Onze verenigingen en exploitant vormen het hart van de sport in Heemstede. Daarnaast is er commercieel sportaanbod in Heemstede, zoals yoga en fitness. Sportverenigingen en de vele vrijwilligers in de sport blijven de basis voor de sport in onze gemeente. We zijn daarom een actieve partner voor onze verenigingen en exploitant. We ondersteunen hen bij sportstimulering en zorgen voor hoogwaardige sportaccommodaties.

De sport in Heemstede staat er goed voor. Heemstedenaren sporten en bewegen meer dan het landelijk gemiddelde. Sport is echter aan verandering onderhevig. Het aantal vrijwilligers staat onder druk en er is een gebrek aan ruimte om alle (potentiële) sporten te faciliteren. Ons sportcentrum (zwembad en sporthal) is in 2032 aan het einde van zijn levensduur. Om het sportcentrum te behouden en te vernieuwen is de voorbereiding van de planvorming, in de vorm van de nieuwe sportnota, gestart. We richten onze ogen op de toekomst.

Ons erfgoed behouden

Ons erfgoed bepaalt mede het karakter van Heemstede. Dit willen we behouden en versterken. Het erfgoed van Heemstede is op enkele plekken beschermd als rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument. Niet alle beeldbepalende objecten en structuren in Heemstede hebben echter nog de bescherming die ze verdienen. Deze willen we met een passende beschermingsvorm veilig stellen voor de toekomst. Na vaststelling in de raad eind 2025, wordt in 2026 de nieuwe erfgoedvisie geïmplementeerd, te beginnen met de aanpassing van de erfgoedverordening.

Deelnemen aan en genieten van cultuur

Heemstede heeft een rijk cultuuraanbod voor alle leeftijden. Dit wordt breed gewaardeerd. Inwoners kunnen van cultuur genieten, maar ook zelf actief culturele activiteiten ondernemen, zoals muziek maken of zingen. Dit willen we behouden en waar mogelijk nieuwe accenten leggen. Cultuur beleven én zelf cultureel maken verenigt en kunstbeoefening draagt bij aan de mentale gezondheid. We willen daarom dat cultuur voor iedereen bereikbaar blijft en dat er ruimte is voor de cultuurmakers, actieve deelname en talentontwikkeling en zelfontplooiing voor jong en oud.

Groen

Het groen van Heemstede draagt bij aan de identiteit en leefbaarheid van ons dorp. We zetten ons blijvend in voor een groene leefomgeving. Nu en in de toekomst. Aan de hand van de uitgangspunten van het Groenbeleidsplan vervangen we plantsoenen. De groene omgeving in Heemstede is een omgeving waar ruimte is voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en volwassen bomen. We zetten ons in om ons huidige bomenbestand zoveel mogelijk te behouden. Deze uitgangspunten vormen de basis voor onze wijkgerichte aanpak en projecten.

Relevante beleidsnota's

Lokaal sportakkoord I en II	2023-2026
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	2023-2026
Cultuurnota	2022-2024
Algemene subsidieverordening Heemstede	2022 e.v.
Subsidiekader Heemstede	2022 e.v.
Groenbeleidsplan	2023-2032
Beheer Wandelbos Groenendaal	2015-2032
Beheerplan begraafplaats	2024-2033
Verordening openbaar water Heemstede	2024 e.v.

Wat gaan we daarvoor doen

Sport

Sport draagt bij aan gezond en actief leven

Vanaf 2026 implementeren we, na vaststelling door de raad, de nieuwe sport - en beweegnota. De nieuwe nota sport en bewegen volgt de, in 2025 door de raad vastgestelde, kaders voor de sport - en beweegnota.

De sport staat er goed voor in Heemstede. Er is een sportpark Groenendaal met betrokken verenigingen en een exploitant. Waar wekelijks honderden Heemstedenaren met plezier sporten met ondersteuning van veel vrijwilligers. Dit gebeurt ook bij HBC Voetbal, Tennisvereniging Merlenhove en

de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging (KR&ZV). Verder is er een grote denksportafdeling in Heemstede, met o.a. vijf bridgeverenigingen.

We zien dit ook terug in de cijfers van Heemstede. 93% van de scholieren sport wekelijks bij een vereniging. 87% van de jongeren tussen de 16 en 25 sport wekelijks en is zelfs nog toegenomen ten opzichte van vorig jaar (toen 83%) en ook 67% van de volwassenen sport wekelijks. 56% van de volwassenen voldoet aan de beweegrichtlijn. Deze cijfers liggen allemaal (ver) boven het landelijk gemiddelde.

Diverse trends en ontwikkelingen vragen om vooruit te kijken richting 2040. De verenigingsinfrastructuur gesteund op vrijwilligers die onder druk staat, meer behoefte van sporters aan flexibiliteit, het verduurzamen van de sportaccommodaties. Maar ook kansen voor de sport in Heemstede, zoals het faciliteren van andere sporten en het verbeteren van het sporten en bewegen in de openbare ruimte.

De nieuwe nota zal onder andere handvatten geven voor het behoud/vernieuwen van het zwembad na 2032 en de herindeling van sportpark Groenendaal.

Hoogwaardige sportvoorzieningen

Om onze inwoners te kunnen laten sporten en bewegen naar eigen wens, ambitie en vermogen, zijn kwalitatief goede sportvoorzieningen een absolute voorwaarde. In 2026 zullen diverse grasvelden en zal de infrastructuur op sportpark Groenendaal verder verbeterd worden.

Uitvoering motie Johan Neeskens, een eerbetoon waard

Tijdens de behandeling van de Kadernota 2026-2029 is de motie Johan Neeskens, een eerbetoon waard aangenomen. Waarbij door de raad werd opgeroepen om een blijvend eerbetoon aan Johan Neeskens in Heemstede te realiseren. Het college komt met een voorstel voor de uitvoering van deze motie in nauw overleg met de nabestaanden van Johan Neeskens en de vereniging RCH Voetbal.

Cultuur en erfgoed

Binnenkort wordt de nieuwe erfgoedvisie en de nieuwe cultuurnota en aan de raad voorgelegd, zodat we na vaststelling in 2026 met de uitvoering hiervan kunnen starten.

Erfgoedvisie

De erfgoedvisie gaat over de vraag hoe we het erfgoed in Heemstede beter en passend kunnen beschermen, zodat we het kunnen behouden, benutten en versterken. We leggen vast welke nieuwe beschermingsvormen we voor monumentale objecten, gebieden en structuren willen invoeren. De erfgoedvisie bevat ook een uitvoeringsagenda om het erfgoedbeleid te verbeteren. Voor het verwezenlijken van de erfgoed doelen zijn incidentele middelen gemoeid. Eind 2025 wordt de visie ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Cultuurnota

Uit de evaluatie van de huidige cultuurnota is gebleken dat het cultuuraanbod in Heemstede er goed voor staat. Er zijn geen grote aanpassingen nodig; met inzet van subsidies van de gemeente bieden vrijwilligers een kwalitatief hoogwaardig cultuuraanbod aan. Wel zijn er enkele aandachtspunten: zoals het bereiken van verschillende leeftijdsgroepen, de afhankelijkheid van de inzet van vrijwilligers en het (nog) meer verbinden van cultuur met andere beleidsterreinen. In de nieuwe cultuurnota worden

onder andere deze punten opgenomen. Eind 2025 wordt de nota ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Bibliotheek

De bibliotheek is een culturele instelling die subsidie ontvangt van de gemeente. Er komt een aanpassing van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, waarbij de gemeente een zorgplicht krijgt voor de bibliotheek.

Vanaf 2025 ontvangen we extra, vooralsnog incidenteel geld van het Rijk hiervoor (€ 100.000 per jaar). De gemeente Heemstede voldoet al grotendeels aan deze zorgplicht. Bij de Voorjaarsnota 2025 is reeds besloten dat € 70.000 van dit geld wordt besteed aan een doorlopende leerlijn voor taalontwikkeling van kinderen van 0 tot 18 jaar. Tegelijk is besloten het resterende bedrag van € 30.000 in te zetten voor diverse andere onderdelen binnen de culturele sector.

Groen en recreatie

Renovatie plantsoenen

We blijven ons inzetten voor het vervangen en verbeteren van plantsoenen. Dit doen we zoveel mogelijk binnen grote projecten om een duurzame aanleg te realiseren. In 2026 gaan we onder andere verder met de Rivierenbuurt en gaan we aan de slag bij de Asterkade. Daarnaast knappen we de heuvel rondom de nieuwe Belvédère op. We zetten in op het beschermen van onze oude en volwassen bomen en verbeteren groeiplaatsen daar waar we dat kunnen.

Bloemencorso

Het Bloemencorso is een uniek evenement in de regio met impact op zowel cultureel, sociaal als economisch gebied. Het Bloemencorso is erkend als immaterieel cultureel erfgoed door de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO). Heemstede draagt bij aan het behoud van het Bloemencorso als cultureel erfgoed en aan de historische waarde van dit evenement.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Niet-sporters	%	2020	34,8	2022	32,6

Bron: Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

Overige indicatoren

Indicatoren sport/ cultuur		Begroting 2025	Begroting 2026
Combinatiefuncties	FTE	5,9	5,9
Goed ervaren gezondheid (0-11 jaar)	Percentage	97	97
Goed ervaren gezondheid (scholieren)	Percentage	87	87
Goed ervaren gezondheid (16-25 jaar)	Percentage	72	65
Goed ervaren gezondheid (18-64 jaar)	Percentage	83	83
Goed ervaren gezondheid (65+)	Percentage	67	67
Gelukkig (scholieren)	Percentage	87	87
Gelukkig (18+)	Percentage	79	79
Voldoet aan beweegrichtlijn (19+)	Percentage	56	56
Sport wekelijks bij club (4-11 jaar)	Percentage	72	72
Sport wekelijks bij club (scholieren)	Percentage	93	93
Sport wekelijks (16-25 jaar)	Percentage	83	87
Gemeentelijke monumenten per 1000 inwoners	Aantal	1,9	1,9

Bron: Waarstaatjegemeente.nl en Gezondheidsatlaskennerland.nl (peildatum 2024 en eerder).

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	7.862	7.922	8.417	8.345	8.192	8.207
Baten	-1.620	-1.655	-1.747	-1.761	-1.761	-1.761
Saldo van baten en lasten	6.242	6.267	6.671	6.585	6.431	6.447
Storting in reserve	0	1.100	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-103	-38	-82	-82	-82	-82
Mutatie reserves	-103	1.062	-82	-82	-82	-82
Saldo	6.139	7.329	6.589	6.503	6.349	6.365

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
5.1 Sportbeleid en activering	265	319	335	335	336	335
5.2 Sportaccommodaties	2.323	2.415	2.660	2.675	2.503	2.515
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	492	411	445	415	415	415
5.4 Musea	10	6	7	7	7	7
5.5 Cultureel erfgoed	39	35	28	28	28	28
5.6 Media	1.486	1.608	1.661	1.595	1.598	1.596
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.247	3.128	3.281	3.291	3.306	3.312
Subtotaal Lasten	7.862	7.922	8.417	8.345	8.192	8.207
Baten per taakveld						
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	-1.176	-1.237	-1.315	-1.329	-1.329	-1.329
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-15	0	0	0	0	0
5.6 Media	-329	-351	-362	-362	-362	-362
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-101	-67	-70	-70	-70	-70
Subtotaal Baten	-1.620	-1.655	-1.747	-1.761	-1.761	-1.761
Saldo van baten en lasten	6.242	6.267	6.671	6.585	6.431	6.447
Mutatie reserves						
Storting in reserve	0	1.100	0	0	0	0
Ottrekking aan reserve	-103	-38	-82	-82	-82	-82
Mutatie reserves	-103	1.062	-82	-82	-82	-82
Resultaat programma	6.139	7.329	6.589	6.503	6.349	6.365

Toelichting

Lasten

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 245.000. Dit komt door:

- Een stijging van de kapitaallasten met € 157.000. De stijging van de kapitaallasten wordt veroorzaakt door onder andere de renovatie van het honk- en softbalveld, de vervanging van 13 tennisbanen en door de verduurzaming van het sportcentrum Groenendaal;
- De indexering van de exploitatiebijdrage voor de verhuur van de sportaccommodaties. Een nadeel van € 30.000. Dit wordt gecompenseerd door de hogere baten aan huuropbrengsten op dit taakveld.
- Een stijging van de kapitaallasten met € 44.000 wordt veroorzaakt door het krediet voor de zonneparking bij sportpark Groenendaal. Dit krediet is recent vrijgegeven, waarbij ook is ingestemd om deze kapitaallasten in de meerjarige begroting op te nemen.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering, van € 14.000 nadelig.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 40.000. Dit komt door:

- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten. Een nadeel van € 23.000. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de salarislasten nader toegelicht;
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering, van € 17.000 nadelig.

Taakveld 5.6 Media

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 53.000. Dit komt door:

- De indexering van de budgetsubsidie voor de bibliotheek, een nadeel van € 30.000;
- Overige kleine afwijkingen van € 23.000 nadelig.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 151.000. Dit komt door:

- Door de indexering en een andere verdeling van de salarislasten ontstaat een nadeel van € 54.000.
- In de Kadernota 2025–2028 is het Groenbeleidsplan als speerpunt opgenomen, met bijbehorende ambities en doelstellingen. Om deze doelen te kunnen behalen, is destijds extra budget toegekend voor het biodiversiteitsbudget. Dit budget wordt jaarlijks geïndexeerd. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 43.000.
- De kapitaallasten van de kredieten voor wandelplaatsen, plantsoenen en speelobjecten die in 2025 zijn afgerond, starten in 2026. Hierdoor ontstaat een totaal nadeel van € 58.000, waarvan € 8.000 aan rente en € 50.000 aan afschrijvingen
- Overige kleine afwijkingen van € 4.000 voordelig.

Baten

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 78.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 39.000 door de indexering van de huur aan de exploitant van de sportaccommodaties. Hiertegenover staan de hogere lasten op dit taakveld voor de exploitatiebijdrage aan dezelfde exploitant.
- Overige kleine afwijkingen vanwege onder andere de indexering van de huuropbrengsten van diverse tennisverenigingen. Een voordeel van € 39.000.

Mutaties in reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 1.100.000 Dit komt door:

- De eenmalige storting in 2025 is door de raad toegekend voor het krediet van € 1.100.000 voor de zonneparking bij sportpark Groenendaal. Het krediet wordt onttrokken aan de reserve Energietransitie. Dit bedrag wordt vervolgens gestort in een nieuwe bestemmingsreserve, ter dekking van de kapitaallasten van € 44.000 per jaar, die starten in 2026 en doorlopen over een periode van 25 jaar.

Taakveld 0.10 Onttrekking aan de reserves

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 44.000 Dit komt door:

- Vanaf 2026 wordt jaarlijks een onttrekking van € 44.000 gedaan over een periode van 25 jaar. Dit betreft de onttrekking van de kapitaallasten voor de zonneparking bij sportpark Groenendaal.

Programma 6 Sociaal Domein

Inhoud programma

Het programma Sociaal Domein gaat over werk, inkomen, schuldhulpverlening, gezondheid, welzijn, opvang aandachtsgroepen en (jeugd)zorg. Aan de basis hiervan liggen onder meer de volgende wetten: Participatiewet, Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet inburgering, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), Wet Publieke Gezondheid (WPG), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet. Op basis van deze wetten en maatschappelijke ontwikkelingen stellen we beleid op en zorgen we ervoor dat dit beleid wordt uitgevoerd. Dit doen we zelf of met inzet van onze partners. We richten ons hierbij zoveel mogelijk op preventie en waar nodig op ondersteuning.

Wat willen we bereiken

Voor het Sociaal Domein Heemstede 2025-2028 is een integrale visie vastgesteld:

Inwoners hebben een eigen (t)huis, kunnen zich redden in het dagelijks leven en hun talenten ontwikkelen. Ze zetten zich in voor elkaar, de buurt en de samenleving en hebben een gezonde leefstijl. Als het nodig is ontvangen zij hulp die goed past bij hun situatie. In Heemstede wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten.

De integrale visie is uitgewerkt in de doelenboom Sociaal Domein, waarin thema's en (sub)doelen staan opgenomen. De doelenboom laat zo in één overzicht zien hoe de beleidskaders in het sociaal domein met elkaar samenhangen. Het beleid sociaal domein kan worden samengevat in de volgende vier thema's: Meedoen; Gezondheid; Opgroeien en ontwikkelen; Hulp en ondersteuning.

Doelen 'Meedoen'

- Inwoners kunnen zich redden in het dagelijks leven en hun talenten ontwikkelen
- Inwoners worden niet gediscrimineerd of uitgesloten
- Inwoners hebben minder geldzorgen
- Inwoners zetten zich vrijwillig in voor elkaar, de buurt en de samenleving

Doelen 'Gezondheid'

- Inwoners hebben een gezonde leefstijl en worden vitaal ouder
- Inwoners hebben mogelijkheden om hun gezondheid te verbeteren
- De omgeving van inwoners is gezond
- Een brede kijk op gezondheid

Doelen 'Opgroeien en ontwikkelen'

- Kinderen met een risico op (taal) achterstand zijn voorbereid op de basisschool
- Minder verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten
- De jeugd in Heemstede groeit kansrijk, gezond en veilig op
- Onderwijs is voor iedereen toegankelijk

Doelen 'Hulp en ondersteuning'

- Inwoners hebben een eigen (t)huis
- Inwoners ontvangen hulp en ondersteuning die goed past bij hun situatie

Relevante beleidsnota's

Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning	2025-2028
Algemene subsidieverordening Heemstede	2022
Routekaart Heemstede Regenbooggemeente	2024 - 2027
Beleidsplan schuldhulpverlening	2025 - 2028
Beleidsplan minimabeleid	2024 - 2027
Regionale nota Gezondheidsbeleid	2021 - 2028
Samen werken aan een gezond en actief Heemstede (GALA)	2023-2026
Regiovisie jeugdhulp Zuid - Kennemerland en IJmond	2021
Jeugdakkoord	2024
Herijking Jeugdwerk (kinder, jongeren- en straathoekwerk)	2025 - 2028
Buurtanalyse Sociaal Domein	2023
Regionaal plan opvang asielzoekers en aangedragen locaties asielzoekers	2023 en 2024
Nota uitgangspunten en scenario's voor de opvang van vluchtelingen en huisvesting statushouders	2024
Uitvraag Budgetsubsidie WIJ Heemstede	2025 - 2028
Regionaal kader Opvang, Wonen en herstel	2022 - 2027

Wat gaan we daarvoor doen

Meedoen

Versterken sociale basis

Wij blijven ons de komende jaren inzetten om de sociale basis in Heemstede te behouden en te versterken, conform de uitvoeringsagenda van het beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning 2025-2028: *Heemstede, dat ben jij!* We doen daarbij ook nadrukkelijk een beroep op de inwoners zelf. We hebben elkaar allemaal nodig voor een leefbaar Heemstede.

Uitvoeren Lokale Inclusie Agenda

In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen en wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten. Om hieraan te bouwen hebben we een Lokale Inclusie Agenda opgesteld. Komende jaren gaan we verder met de uitvoering van de thema's uit onze Lokale Inclusie Agenda. Het gaat bijvoorbeeld om de thema's 'Samen Spelen', 'Toegankelijke stembureaus' en de 'Toiletvriendelijke gemeente'.

Ontwikkelingen Wet Inburgering

Met de Wet inburgering hebben gemeenten vanaf 2022 een regierol in de begeleiding van statushouders die in de gemeente komen wonen. Beoogde wetswijzigingen zoals het afschaffen van de huisvestingstaakstelling hebben grote gevolgen voor gemeenten op het vlak van inburgering. De omvang van de inburgeringsopgave, het aantal inburgeringsplichtigen waarvoor we verantwoordelijk worden wordt onvoorspelbaar. Het wordt moeilijker om afspraken te maken met aanbieders. Het risico hierbij is dat de onvoorspelbaarheid leidt tot hogere prijzen en/of minder aanbod.

Bestaanszekerheid

'Participatiewet in Balans' is een wetsvoorstel dat tot doel heeft de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak te bieden aan gemeenten. De eerste onderdelen van deze wet gaan vermoedelijk per 1 januari 2026 in, mits de Eerste Kamer akkoord geeft.

Hulp bij schulden

Het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening 2025–2028 is halverwege 2025 vastgesteld. Preventie en het vergroten van het bereik vormen daarbij de belangrijkste uitgangspunten. De rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld voor de aanpak van armoede en schulden worden deels aangewend ter ondersteuning van de uitvoering van het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening. Het resterende deel wordt ingezet voor de structurele invoering van de kledingkaart binnen het minimabeleid.

Participatiebedrijf SpaarneWerkt

Eind 2023 heeft het bestuur gekozen voor een koers richting een gezonde, moderne en efficiënte organisatie, met als doel zoveel mogelijk mensen te begeleiden naar betaald werk bij reguliere werkgevers. Dit betekent dat bepaalde werksoorten worden afgebouwd. In 2025 is hiervoor het Transitieplan vastgesteld. De uitvoering hiervan heeft financiële gevolgen en leidt (vooralsnog) niet tot een structureel sluitende begroting. Deze financiële gevolgen zijn opgenomen in de begroting van Spaarne Werkt, waarop de raad halverwege 2026 haar zienswijze kan geven.

Gezondheid

Regionale nota gezondheidsbeleid

Het gezondheidsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de regionale nota gezondheidsbeleid 2021-2028 'Samen gezond in Kennemerland'. Deze nota is in 2025 aangescherpt. De komende jaren ligt de focus op de thema's leefstijl, middelengebruik, mentale gezondheid en eenzaamheid. Voor de periode 2026-2028 wordt een uitvoeringsplan voor Heemstede opgesteld.

Van zorg naar gezondheid

In 2025 is de beweging van zorg naar gezondheid voortgezet. Gemeenten, het sociaal domein en het medisch domein, weten elkaar regionaal steeds beter te vinden. De lokale vertaling van deze samenwerking wordt ook steeds meer zichtbaar.

Landelijk hebben het rijk, zorg- en welzijnspartijen en de VNG met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) een vervolg gegeven aan de beweging naar gezondheid die met het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is ingezet. Het AZWA zet in op een verbreding, intensivering en concretisering van het IZA. Met het AZWA is een mechanisme afgesproken voor het verschuiven van zorggeld naar gemeenten. Aangetoonde besparingen in de zorg door preventie worden aan het sociaal domein toegevoegd. Dit geeft ruimte voor ontwikkeling en structurele financiering.

Daar staat tegenover dat er prestaties worden verwacht. Zo moet elke gemeente werk maken van onder meer de verkleining van gezondheidsachterstanden, valpreventie, sociaal verwijzen (Welzijn op Recept), aanpak overgewicht volwassenen en Kansrijke Start. Dit worden basisfunctionaliteiten genoemd. Deze onderwerpen waren deels ook opgenomen in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het AZWA is daarmee ook een opvolger van GALA.

Er kunnen ook nieuwe onderwerpen, basisfunctionaliteiten worden toegevoegd. Voor deze nieuwe onderdelen moet dan ook extra geld beschikbaar worden gesteld. Met deze afspraak hebben gemeenten zicht op structurele financiering en zijn ze in staat om een goede basisinfrastructuur voor preventie te realiseren. Dit is de benodigde organisatie voor de basisfunctionaliteiten, zoals lokale teams, burgerinitiatieven, gezonde schoolaanpak mentale gezondheid en coördinatie.

In het najaar van 2025 wordt duidelijk welke middelen er op de korte en langere termijn beschikbaar komen voor de uitvoering van AZWA. De korting op de specifieke uitkeringen in 2026 zorgt voor een bezuiniging van 10 procent op het GALA budget, maar per saldo komt er volgend jaar meer geld beschikbaar.

Opgroeien en ontwikkelen

Preventief jeugdbeleid

Zoals afgesproken in de Hervormingsagenda Jeugd en in de Herijking Jeugdwerk blijven wij ons in Heemstede richten op het versterken van de preventieve ondersteuning aan de jeugd, om het welzijn van kinderen en jongeren te bevorderen en de vraag naar jeugdhulp te verminderen. Aanpassingen om het huidige preventieve aanbod te verbeteren worden in 2026 uitgevoerd. Verder wordt eind 2025 een programmaplan gepresenteerd, waar een campagne rondom het versterken van de pedagogische basis onderdeel van is.

Regionaal programmaplan jeugdhulp

Om de knelpunten in de jeugdhulp aan te pakken en de regionale samenwerking te versterken, is er een programmaplan jeugdhulp ZKIJ opgesteld met 3 programmalijnen. Dit plan moet zorgen voor een dynamische samenwerkingsagenda jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de jeugdketen. We werken daarnaast toe naar een Gemeenschappelijke Regeling jeugd, die voortkomt uit het landelijke wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg'. Dit moet bijdragen aan de verbetering van de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen en vermindering van administratieve lasten.

Inkoop jeugdhulp

De jeugdhulp die de gemeenten gezamenlijk inkopen bij de vier consortia (perceel 1) heeft een lumpsum financiering. Vanaf 2025 kent de lumpsum een regionale verdeelsystematiek op basis van gewogen zorgzwaarte. Hierbij geldt een ingroeipad van drie jaar (t/m 2028). Hierdoor stijgt het aandeel van Heemstede in de lumpsum vanaf 2026. Nieuwe contracten voor verlenging perceel 1 zijn in voorbereiding. Dit kan verhoging van kosten met zich meebrengen. Wanneer nodig wordt voor deze open einde regeling een beroep gedaan op de algemene reserve. Voorheen liep dit via de reserve sociaal domein.

Regionaal beleggen CJG Heemstede

Door de veranderende samenleving, de steeds complexer wordende zorgvragen, de regionale samenwerking en de landelijke ontwikkelingen zien wij redenen om ons Centrum voor Jeugd en Gezin

(CJG) onder voorbehoud regionaal te beleggen en in 2026 over te dragen aan het CJG Kennemerland. Dit met behoud van de eigen uitgangspunten en zoveel mogelijk dezelfde gezichten.

CJG Kennemerland

We hebben al een subsidierelatie met het CJG Kennemerland voor de inzet van praktijkondersteuners jeugd bij een aantal huisartsen. Samen met de JGZ Kennemerland is het CJG Kennemerland nu nog onderdeel van een grote zorgorganisatie, maar zij gaan zich hiervan onttrekken. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de structurele kosten.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (TKS) gaat over huishoudens waar kindermishandeling en/of huiselijk geweld speelt. Het uitgangspunt is dat casusregie wordt geboden door lokale teams (zoals het CJG) wanneer directe onveiligheid is weggenomen. Casusregie is de regie over de hulpverlening op alle levensgebieden op basis van één plan. Regionaal wordt het gesprek gevoerd over de vraag op welke manier dit vormgegeven kan worden. Als wij casusregie gaan voeren voor deze huishoudens, betekent dit dat er meer taken en daarmee extra capaciteit in de uitvoering nodig is vanaf eind 2025. Op dit moment is er echter nog geen zicht op structurele middelen vanuit het Rijk na 2026. Dit is een risico voor de duurzame uitvoering van het TKS. Wanneer geen structurele middelen beschikbaar komen vanuit het Rijk en het landelijke programma TKS mogelijk stopt, zullen wij de regionaal ingezette koers voortzetten binnen de mogelijkheden die er op dat moment zijn.

Jeugdakkoord

In 2024 is het Jeugdakkoord ondertekend door gemeente, jeugdorganisaties en scholen. Eind 2024 is een planning opgesteld voor de uitvoering van de acties in het Jeugdakkoord. Veel acties zijn in 2024 en 2025 al uitgevoerd of gestart. Een voorbeeld hiervan is de kinderraad. In 2026 gaan we verder met de lopende acties en starten we acties op die nog openstaan. Bij de uitvoering wordt integraal gewerkt met de andere ontwikkelingen op het gebied van jeugd.

Hulp en ondersteuning

Passende ondersteuning

We geven uitvoering aan het beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning 2025 - 2028. Voor wat betreft de voorzieningen via de Wmo is het uitgangspunt dat de kosten stabiliseren, maar dit is afhankelijk van het gebruik aan Wmo-voorzieningen en de hoogte van de kosten hiervoor. Voor enkele Wmo-voorzieningen worden in 2026 nieuwe afspraken gemaakt. Zo gaan de nieuwe contracten voor huishoudelijke ondersteuning per 2026 in en worden in 2026 het sociaal medisch advies en woonvoorzieningen ingekocht.

Houdbaarheid Wmo

De houdbaarheid van de Wmo staat ook in Heemstede onder druk. Ontwikkelingen zoals een toenemende vraag naar ondersteuning, tekort aan personeel, lange levertijden voor materiaal en een stijging van de zorgkosten (zonder dat daar voldoende compensatie vanuit het rijk tegenover staat) zorgen voor steeds meer druk op de gemeentebegroting. Wanneer nodig wordt voor deze open einde regeling een beroep gedaan op de algemene reserve. Voorheen liep dit via de reserve sociaal domein.

De genoemde ontwikkelingen hebben ook invloed op de kwaliteit en beschikbaarheid van de ondersteuning: wachttijden nemen bijvoorbeeld toe bij huishoudelijke ondersteuning en de hulpmiddelen. Aansluitend bij het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning wordt van inwoners meer gevraagd wat ze samen of zelf kunnen regelen.

Eigen bijdrage Wmo

Het landelijke voorstel om de vaste eigen bijdrage per maand voor Wmo voorzieningen (het abonnementstarief) om te zetten naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage is nog niet aangenomen door de Tweede Kamer. Het is onduidelijk of en wanneer deze wijziging in gaat. De inkomensafhankelijke eigen bijdrage helpt mogelijk om de druk op het gebruik van Wmo-voorzieningen te verlagen en de financiële houdbaarheid van de Wmo te verbeteren.

Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Beschermd wonen is wonen onder begeleiding voor mensen met psychische of psychosociale problemen. De decentralisatie beschermd wonen houdt in dat in plaats van de centrumgemeenten, individuele gemeenten verantwoordelijk worden voor het beschermd wonen van hun eigen inwoners. In 2026 gaan we verder met de voorbereiding van de decentralisatie. De wet woonplaatsbeginsel Beschermd wonen is tenminste uitgesteld tot 2027. Centrumgemeente Haarlem blijft de rijksmiddelen in 2026 ontvangen. Naar verwachting gaan de rijksmiddelen in een periode van tien jaar geleidelijk van de centrumgemeente naar de individuele gemeenten, regionaal vraagt dat om nieuwe samenwerkingsafspraken.

Opvang

We blijven werken aan humane, zorgvuldige en goed georganiseerde opvang van mensen die bescherming zoeken tegen oorlog en geweld. Wij nemen blijvend onze verantwoordelijkheid en geloven in de draagkracht van ons dorp om deze opgaven te realiseren. De taakstelling om locaties aan te bieden waar het COA opvangplekken kan realiseren, op basis van de Spreidingswet vraagt ook in 2026 onze aandacht en inzet. We breiden de zoektocht uit naar Bijzonder Landschap locaties in samenwerking met de provincie. Tot slot blijft de opvang van Oekraïense vluchtelingen onze inspanning vragen, we zijn bezig met de verkoop van de Kerklaan en voor de zomer 2026 wordt de Glipperweg opgeleverd. Tot slot zien we dat het mentaal welzijn van de Oekrainers onder druk staat, samen met loket en externe partners onderzoeken we wat we hierin kunnen betekenen.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar meting	Waarde	Jaar	Waarde
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2022	610,9	2023	632,7
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2022	1%	2023	1 %
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18	2022	2%	2023	2 %
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2022	72,1%	2023	73,2%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2022	1%	2023	1%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2023	155,9	2024	156,9
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64	2021	138,6	2022	132,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	11,3%	2024	9,2 %
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	0,4%	2024	0,2 %
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar			2024	0,2%
Cliënten met maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	2022	670	2023	630

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Overige indicatoren

Aantal plaatsingen (banen, stages) dankzij regionaal beleid Social Return On Investment (SROI)	2022	2023	2024
Aantal plaatsingen	33	28	28

Bron: administratie IASZ

Eenzaamheid volwassenen (%) (enigszins tot sterk eenzaam)	2021	2023	2024
Heemstede	39 %	-	41 %
Nederland	49 %	-	46 %

Bron: Gezondheidsmonitor GGD 2022

Recent alcoholgebruik scholieren (%)	2021	2023
Heemstede	35	30
Nederland	29	27

Bron: Jeugdmonitor Emovo GGD KL

Overgewicht (%)	2022	2023
Heemstede	41	-
Nederland	50	-

Bron: waarstaatjegemeente.nl en Gezondheidsatlas volwassen en ouderen GGD

Maatwerkvoorzieningen Wmo (excl. collectief vervoer)	2021	2022	2023	2024
Aantal maatwerkvoorzieningen Wmo	876	927	1093	1114
Lasten maatwerkvoorzieningen Wmo	€ 2.396.784	€ 2.706.022	€ 3.401.776	€ 3.692.880
Gemiddelde uitgave per maatwerkvoorziening Wmo	€ 2.736	€ 2.919	€ 3.112	€ 3.315

Bron: administratie IASZ

Beleidsindicator Participatiewet

Aanvullend op de wettelijke beleidsindicatoren geeft het klanttevredenheidsonderzoek Participatiewet, dat eens in de drie jaar plaatsvindt, inzicht in de kwaliteit en de resultaten van het aanbod en in de ervaringen van inwoners over de dienstverlening. In het najaar van 2025 vindt het volgende klanttevredenheidsonderzoek plaats.

Beleidsindicator Jeugdwet

In de gunningsleidraad inkoop perceel 1 zijn kpi's opgenomen die in samenspraak met de vier consortia worden gehanteerd en inzicht bieden op lokaal en regionaal niveau. De kpi's hebben betrekking op aantallen unieke cliënten; wachttijden en wachtlijsten; duur van zorgtrajecten; tevredenheid cliënten; klachten en financiële kwartaalrapportages. Een regionaal dashboard geeft inzicht in de kpi's, waardoor er samen met consortia gestuurd kan worden op de gestelde doelen.

Beleidsindicator Wmo

De inzet en kwaliteit van de gecontracteerde of gesubsidieerde ondersteuning op het vlak van de Wmo wordt gemonitord via verantwoording/facturatie, de (aanvullende) periodieke rapportages van de aanbieders en, zo nodig, de gesprekken met aanbieders. Aanvullend hierop geeft het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek inzicht in de kwaliteit en de resultaten van het aanbod en in de ervaringen van cliënten over onze dienstverlening.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	30.081	31.195	32.004	32.043	31.240	30.973
Baten	-10.478	-10.243	-9.170	-9.493	-9.721	-9.728
Saldo van baten en lasten	19.603	20.952	22.834	22.550	21.519	21.245
Storting in reserve	1.337	1.169	210	201	201	201
Onttrekking aan reserve	-1.346	-1.586	-249	-237	-226	-201
Mutatie reserves	-9	-417	-39	-36	-25	0
Saldo	19.594	20.535	22.795	22.515	21.494	21.245

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	per taakveld						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.796	5.209	5.600	5.620	5.622	5.581
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.414	0	0	0	0	0
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	1.274	1.309	1.309	1.309	1.292
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	1.030	1.011	1.011	1.011	936
6.3	Inkomensregelingen	7.126	7.264	7.313	7.314	7.315	7.315
6.4	WSW en beschut werk	1.511	1.308	1.315	1.265	1.155	1.124
6.5	Arbeidsparticipatie	934	1.205	1.142	1.187	1.245	1.292
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.074	0	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	1.900	1.870	1.852	1.852	1.852
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	2.794	2.866	2.866	2.866	2.866
6.712	Begeleiding (WMO)	0	2.751	2.846	2.846	2.846	2.846
6.713	Dagbesteding (WMO)	0	77	80	80	80	80
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	198	204	192	192	192
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.850	0	0	0	0	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.751	0	0	0	0	0
6.71C	Dagbesteding (WMO)	221	0	0	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	322	0	0	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	278	0	0	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	5.804	0	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal	0	4.363	4.549	4.579	3.803	3.690
6.753	Jeugdhulp ambulante landelijk	0	112	119	121	123	119
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	689	728	742	755	732
6.791	PGB WMO	0	134	141	141	141	141
6.792	PGB Jeugd	0	225	237	237	237	237
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	96	84	84	84	84
6.821	Jeugdbescherming	0	316	334	341	347	336

6.822 Jeugdreclassering	0	22	23	23	24	23
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	228	235	235	235	235
Subtotaal Lasten	30.081	31.195	32.004	32.043	31.240	30.973
Baten per taakveld						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.903	-3.910	-3.036	-3.036	-3.036	-3.036
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-17	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	-9	-9	-9	-9	-9
6.3 Inkomensregelingen	-5.415	-5.419	-5.381	-5.390	-5.390	-5.390
6.4 WSW en beschut werk	-14	-15	-13	-13	-13	-13
6.5 Arbeidsparticipatie	-206	-202	-182	-182	-182	-182
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-313	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	-156	-108	-108	-108	-108
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-212	-168	-482	-482	-482
6.712 Begeleiding (WMO)	0	-49	-29	-29	-29	-29
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-273	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	-115	0	0	0	0	0
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-101	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	-120	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	-228	-235
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	-158	-143	-143	-143	-143
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	-113	-102	-102	-102	-102
Subtotaal Baten	-10.478	-10.243	-9.170	-9.493	-9.721	-9.728
Saldo van baten en lasten	19.603	20.952	22.834	22.550	21.519	21.245
Mutatie reserves						
Storting in reserve	1.337	1.169	210	201	201	201
Onttrekking aan reserve	-1.346	-1.586	-249	-237	-226	-201
Mutatie reserves	-9	-417	-39	-36	-25	0
Resultaat programma	19.594	20.535	22.795	22.515	21.494	21.245

Toelichting

Wijziging taakvelden bij de begroting 2025

De informatievoorschriften (lv3-indeling) van het Rijk zijn de basis voor de begroting en jaarrekening. Hierin worden verplichte taakvelden aangegeven waarop de gemeenten de lasten en baten dienen te verantwoorden. De gemeente Heemstede rapporteert in de begroting en rekening aan de raad binnen de programma's op basis van deze taakvelden. De taakvelden zijn in de begroting 2025 gewijzigd ten opzichte van 2024. Het besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat de lasten en baten uit de jaarrekening 2024 gepresenteerd moeten worden zoals deze door de raad zijn vastgesteld. In de jaarrekening 2024 is nog sprake van de oude lv3-indeling waardoor de vergelijking met de begroting 2025 & 2026 niet per taakveld mogelijk is. Dit betreft de taakvelden;

Oude taakvelden in de jaarrekening 2024;

- 6.2; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.6; Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71A; Hulp bij het huishouden (WMO)
- 6.71B; Begeleiding (WMO)
- 6.71C; Dagbesteding (WMO)
- 6.71D; Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.72A; Jeugdhulp begeleiding
- 6.72B; Jeugdhulp behandeling

Nieuwe taakvelden vanaf de begroting 2025:

- 6.21; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
- 6.22; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
- 6.60; Hulpmiddelen en diensten (WMO)
- 6.711; Huishoudelijke hulp (WMO)
- 6.712; Begeleiding (WMO)
- 6.713; Dagbesteding (WMO)
- 6.714; Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.752; Jeugdhulp ambulant regionaal
- 6.753; Jeugdhulp ambulant landelijk
- 6.762; Jeugdhulp met verblijf regionaal
- 6.791; PGB WMO
- 6.792; PGB Jeugd
- 6.811; Beschermd Wonen
- 6.821; Jeugdbescherming
- 6.822; Jeugdreclassering
- 6.92; Coördinatiekosten en beleid Jeugd

Lasten

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 391.000. Dit komt door:

- Het nog niet in de begroting van 2025 opgenomen lasten en baten voor de uitvoering van het integraal zorgakkoord. Per saldo is dit, tijdens het opstellen van de begroting 2026, een nadeel van € 70.000. Bij de najaarsnota 2025 worden zowel de lasten als baten in de begroting van 2025 verwerkt. Dit is een budgettair neutrale wijziging;
- Een nadeel van € 35.000 door het incidenteel vrijvallen van de subsidie van een zorgverlener in begrotingsjaar 2025. Vanaf 2026 is bij de kadernota 2026 -2029 voorgesteld dit budget in te zetten voor de structurele voortzetting van de Herstelacademie op Plein1;
- De indexering van subsidies aan maatschappelijk organisaties. Een nadeel van € 71.000;
- Een nadeel van € 75.000 vanwege de voortzetting van Kom in Mijn Tuin (KIMT) door WIJ Heemstede. In de kadernota 2026 -2029 is voor de jaren 2026 tot en met 2028 incidenteel budget opgenomen om te onderzoeken of het voortzetten van KIMT door WIJ Heemstede een gewenst resultaat oplevert;
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten. Een nadeel van € 124.000. In de paragraaf Bedrijfsvoering worden de salarislasten nader toegelicht;
- Overige kleine afwijkingen van € 14.000 nadelig.

Taakveld 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 35.000. Dit komt door:

- De indexering van subsidies aan maatschappelijke organisaties en door de actualisatie van de verdeling van de salarislasten. Een nadeel van € 35.000.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 53.000. Dit komt door:

- Een nadeel van € 41.000 op de salarislasten vanwege de indexering van salarislasten en actualisatie van de verdeling van de salarislasten.
- Overige kleine afwijkingen van € 12.000 nadelig

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 70.000. Dit komt door:

- Een voordeel op de lasten van beschut werk van Spaarne Werkt. Bij de kadernota 2026-2029 zijn de tekorten binnen SpaarneWerkt verplaatst van taakveld 6.5 naar taakveld 6.4. Dit zorgt voor een afname van de lasten op dit taakveld.

Taakveld 6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 30.000. Dit komt door:

- De indexering van de budgetten voor woon- en vervoersvoorzieningen. Een totaal nadeel van € 56.000.
- Een voordeel van € 93.000 omdat het loket van de gemeente Bloemendaal vanaf 2025 is uitgetreden uit de IASZ. Dit zorgt ook voor een afname in de inkomsten.
- Overige nadelen van in totaal € 7.000.

Taakveld 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)

Het nadeel op dit taakveld bedraagt €72.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 55.000 omdat het loket van de gemeente Bloemendaal vanaf 2025 is uitgetreden uit de IASZ. Dit zorgt ook voor een afname in de inkomsten.
- De indexering van de budgetten voor huishoudelijke ondersteuning. Een totaal nadeel van € 127.000.

Taakveld 6.712 Begeleiding (WMO)

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 95.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 36.000 omdat het loket van de gemeente Bloemendaal vanaf 2025 is uitgetreden uit de IASZ. Dit zorgt ook voor een afname in de inkomsten.
- De indexering van het budget voor de individuele begeleiding. Een nadeel van € 46.000;
- Een nadeel van € 84.000 vanwege de indexatie van de Wmo gerelateerde (budget)subsidies aan diverse maatschappelijke organisaties;
- Overige kleine afwijkingen van € 1.000 nadelig

Taakveld 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 186.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 78.000. Bij de voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget toegekend voor het treffen van een noodvoorziening voor een zorgaanbieder met betrekking tot jeugdhulp.
- De regionale verdeelsystematiek op basis van 'gewogen zorgzwaarte'. Door het ingroei pad stijgt in de begroting 2026 het aandeel van Heemstede in de totale lumpsumfinanciering met € 106.000. Dit bedrag wordt over meerdere taakvelden verdeeld. Op dit taakveld zorgt de nieuwe verdeelsystematiek voor een nadeel van € 84.000;
- De indexering van het regionale ambulante jeugdhulpbudget met € 160.000;
- Overige kleine afwijkingen van € 20.000 nadelig.

Taakveld 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 39.000. Dit komt door:

- De indexering van het jeugdhulpbudget. Een nadeel van € 25.000;
- De regionale verdeelsystematiek op basis van 'gewogen zorgzwaarte'. Door het ingroei pad stijgt in de begroting 2026 het aandeel van Heemstede in de totale lumpsumfinanciering met € 106.000. Dit bedrag wordt over meerdere taakvelden verdeeld. Op dit taakveld zorgt de nieuwe verdeelsystematiek voor een nadeel van € 14.000;

Baten

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 874.000. Dit komt door:

- In de meerjarenbegroting is gekozen om de ontvangsten vanuit de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne met het voorzichtigheidsprincipe te begroten, omdat de te ontvangen bedragen niet meerjarig vastgesteld zijn. In 2026 is hierdoor € 855.000 minder aan ontvangsten vanuit het Rijk begroot dan in 2025, omdat er in 2025 zekerheid is over de hogere te ontvangen bedragen;
- Overige kleine afwijkingen van € 19.000 nadelig.

Taakveld 6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 48.000. Dit komt door:

- Een nadeel van € 48.000 omdat het loket van de gemeente Bloemendaal vanaf 2025 is uitgetreden uit de IASZ. Dit zorgt ook voor een afname in de lasten.

Taakveld 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 44.000. Dit komt door:

- Een nadeel van € 44.000 omdat het loket van de gemeente Bloemendaal vanaf 2025 is uitgetreden uit de IASZ. Dit zorgt ook voor een afname in de lasten.

Mutaties reserves

Taakveld 0.10 Storting in de reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 959.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 939.000 door een lagere storting in de reserve opvang aandachtsgroepen in de begroting van 2026. Het overschot aan ontvangen middelen wordt toegevoegd aan de reserve overeenkomstig de nota reserves en voorzieningen. In 2025 wordt een overschot vanuit de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne verwacht. In de meerjarenbegroting 2026 -2029 wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe hier geen rekening mee gehouden;
- Vanwege een afname het tekort op de bijstandslasten is er een lagere storting in de reserve BUIG nodig. Dit zorgt voor een voordeel van € 20.000.

Taakveld 0.10 Onttrekking aan de reserves

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 1.337.000 Dit komt door:

- Vanwege een afname het tekort op de bijstandslasten is er een lagere storting in de reserve BUIG nodig. Dit zorgt voor een nadeel van € 24.000;
- De beëindiging van de reserve sociaal domein in 2025. Tijdens de bespreking van de voorjaarsnota 2025 is een amendement om de reserve sociaal domein te beëindigen aangenomen. De reserve sociaal domein is beëindigd en het resterende bedrag van € 1.087.000 is teruggestort in de algemene reserve. Een nadeel in vergelijking met de begroting 2026;
- Een nadeel van € 215.000 doordat in de begroting 2025 de reeds besloten onttrekkingen aan de reserve sociaal domein nog in de begroting van 2025 zijn verwerkt. Naar aanleiding van het amendement om de reserve sociaal domein te beëindigen worden deze onttrekkingen bij de najaarsnota 2025 beëindigd en wordt een alternatief dekkingsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd. In de meerjarenbegroting zijn deze onttrekkingen al beëindigd. Tijdens het opstellen van de begroting 2026 zorgt dit voor een nadeel van € 215.000;
- Het wegvallen van de onttrekking aan de reserve opvang aandachtsgroepen voor statushouders aan het werk in de begroting van 2026 (€ 50.000), de opgenomen onttrekking aan de reserve opvang aandachtsgroepen ter dekking van een gedeelte van de subsidie aan WIJ Heemstede voor de voortzetting van Kom in Mijn Tuin (€ 25.000) en de opgenomen onttrekking aan de reserve opvang aandachtsgroepen ter dekking van een gedeelte van het negatieve exploitatieresultaat voor de exploitatie van de flexwoningen op de Glipperweg. Per saldo een nadeel van € 11.000.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Inhoud programma

De gemeente Heemstede werkt aan een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. Dit programma bestaat uit rioolbeheer, milieu, energietransitie, klimaatadaptatie en grondstoffenmanagement. We verbinden ons aan een milieubewust en klimaatbestendig Heemstede. Zo geven we Heemstede mooier, schoner en toekomstbestendig door aan de generaties na ons.

Wat willen we bereiken

We werken aan een klimaatneutraal, aardgasvrij en circulair Heemstede in 2050

We werken samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan een klimaatneutraal Heemstede. Dit betekent dat we inzetten op het versnellen van de reductie van CO₂ en dat alle gebieden waterrobuust en hittestressbestendig zijn. Onze bijdrage aan de circulaire economie bereiken we onder andere door zelf zoveel mogelijk maatschappelijk verantwoord in te kopen en met de realisatie van het nieuwe afvalinzamelingssysteem voor onze inwoners. Gezondheid is verder opgenomen in programma 6.

VANG-doelstellingen

We streven de VANG-doelstellingen (van afval naar grondstof) na, waarbij de focus ligt op het verbeteren van de kwaliteit van de verschillende afvalstromen. Met het nieuwe afvalinzamelingssysteem willen we maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar en een recyclepercentage van 60% in 2030 behalen.

Toekomstbestendige begraafplaats

We werken aan de het terugbrengen van de begraafplaats naar de oorspronkelijke tuinarchitectuur. Daarnaast willen we meegaan met de trends die er zijn op het gebied van begraven en ons aanbod blijven actualiseren.

Relevante beleidsnota's

Beleidsnota afvalinzameling	2014-2025
Beheerplan Algemene begraafplaats Heemstede	2023-2033
Programma Water	2022-2026
Programma Heemstede Duurzaam	2025 - 2030
Energiepact 2023	2023 en verder
Strategie en agenda klimaatadaptatie	2022-2026

Wat gaan we daarvoor doen

We werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050

Warmteprogramma 2026-2030

In 2026 wordt het warmte programma Heemstede vastgesteld. Hierin is opgenomen welke gebieden in Heemstede als eerste aardgasvrij kunnen worden gemaakt. Uit de eerste bronnenstudie blijkt dat warmte uit water een goed alternatief is voor de transitie naar een aardgasvrij Heemstede. We zetten in op 2570 aardgasvrije woningen in 2030 om bij te dragen aan de klimaatdoelen voor Heemstede.

Zonneparking sportpark Groenendaal en zon op andere grote daken

Om bij te dragen aan zoveel mogelijk opwek van duurzame energie realiseren we zonne-energie op grote daken en parkeerplaatsen. Het eerste project voor de opwek van duurzame energie in Heemstede vanuit de regionale energiestrategie is Zonneparking sportpark Groenendaal. Hierbij zetten we naast opwek van zonne-energie voor het zwembad Heemstede in op circulaire schone zonnepanelen en een klimaatadaptieve parkeerplaats. We willen 1000 extra zonnepanelen plaatsen op geschikte grote daken in Heemstede. Dit levert jaarlijks 370 MWh energie op.

Lokale Isolatie Aanpak Heemstede voor iedereen

We zetten in Heemstede in op het versneld verduurzamen van alle woningen en kleine bedrijfspanden. We maken gebruik van de energie- en klimaatcoaches van HeemSteeds Duurzamer om inwoners en kleine ondernemers te informeren, te stimuleren en ondersteunen bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Het gaat hierbij niet alleen om isoleren maar ook maatregelen om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen. De verschillende doelgroepen zijn huiseigenaren, VvE's, kwetsbare huishoudens, huurders en het midden- en kleinbedrijf. Voor de meest kwetsbare doelgroepen is extra ondersteuning in de vorm van een gemeentelijke subsidie om de woning te verduurzamen. En ook ondersteuning met het nemen van kleinere maatregelen om energie te besparen zoals radiatorfolie, ledlampen, waterbesparende douchekop en dergelijke.

Soortenmanagementplan vaststellen en uitvoeren van maatregelen

In het kader van de Wet Natuurbescherming moeten diverse diersoorten worden beschermd. Vleermuizen en diverse soorten vogels die nestelen in woningen zijn beschermde diersoorten. Het proces voor het opstellen van het soortenmanagementplan voor Heemstede duurt 2 jaar en wordt begin 2026 afgerond. Daarnaast wordt ook ingezet op de zogenaamde mitigerende maatregelen om alternatieve verblijfplaatsen voor deze diersoorten te realiseren. Vervolgens wordt voor de gehele gemeente een ontheffing verleend zodat alle inwoners, woningcorporaties, scholen, sportverenigingen en dergelijke de gebouwen (versneld) kunnen isoleren.

Klimaatbestendig Heemstede

Om Heemstede te beschermen bij hevige regenval, droogte en hitte wordt bij alle werken de openbare ruimte klimaatbestendig(er) gemaakt. Ook zetten we in op campagnes vanaf in de komende jaren dat inwoners, ondernemers en organisaties ook maatregelen nemen in hun privé omgeving die bijdragen aan een klimaatbestendig Heemstede. Hierbij kan worden gedacht aan waterberging in de tuin, opvangen van regenwater, meer biodiversiteit in de tuin, groene daken en minder verhard oppervlakte in en rondom de woningen en bedrijfspanden. We zetten hiervoor een subsidieregeling inclusief communicatiecampagne op om zoveel mogelijk te stimuleren dat inwoners en ondernemers zelf aan de slag gaan.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)

Om de wettelijke afspraken uit het klimaatakkoord uit te kunnen voeren hebben gemeenten extra capaciteit nodig. De rijksoverheid heeft middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2023 tot en met 2030. Voor de eerste drie jaren is het een vast bedrag. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 is de verwachting dat het bedrag van 2025 wordt gecontinueerd minus een korting van 10%. Bij het opstellen van deze begroting heeft de gemeente nog geen beschikking ontvangen met de door het rijk vastgestelde bedragen. De gemeente Heemstede zet deze middelen in voor vaste capaciteit. Deze wordt ingezet voor de warmtetransitie, gebiedsuitvoeringsplannen aardgasvrij(klaar), versneld verduurzamen gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, Heemstede Isolatieaanpak, duurzame mobiliteit, het klimaatneutraal aanbesteden van grond-, weg- en waterbouw en communicatie Heemstede Duurzaam.

Nieuw afvalinzamelsysteem

In 2026 starten we met de implementatie van het nieuwe afvalinzamelingssysteem. We gaan gefaseerd over op omgekeerd inzamelen in drie jaar tijd. Dit doen we door in de hele gemeente ondergrondse containers restafval te plaatsen. Projectmatig gaan we wijk voor wijk aan de slag en betrekken we de inwoners bij het proces.

Algemene begraafplaats Heemstede

In 2026 gaan we verder met de uitvoering van het beheerplan Algemene Begraafplaats Heemstede 2023-2033. We gaan onder andere de beplanting bij de ingang van de Glipper Dreef vernieuwen. Hiermee willen we de doorzichten weer terugbrengen. Daarnaast brengen we in een aantal vakken nieuwe inheemse beplanting aan en verwijderen de hoge coniferen.

Rioolvervangingsprojecten

In het Programma water 2022-2026 is de planning van de rioolvervangingsprojecten opgenomen. In 2026 starten we met de uitvoering van de vervanging van de riolering in de Rivierenbuurt-Zuid en de Asterkade. We zijn bezig met voorbereidingen van de rioolvervangingsprojecten van de Berkenlaan e.o en het relinen van de Lanckhorstlaan. De rioolvervangingsprojecten worden integraal opgepakt, waarbij ook groen en wegen worden onderhouden of vervangen. Naast het vuilwaterriool wordt een hemelwaterriool gelegd, zodat schoon water terugvloeit naar de sloot. Waar nodig wordt een drainage of infiltratieriool aangelegd, om Heemstede zo waterrobuust mogelijk in te richten. Daarnaast geven we het programma Water 2022-2026 een update met nieuwe normering.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Omvang huishoudelijk restafval*	Kg/ inwoner	2023	162,4	2024	156,5
Hernieuwbare elektriciteit*	%	2022	6	2023	5

Bron:*CBS,

Overige indicatoren

Omvang huishoudelijk afval

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Grondstoffen in restafval (GFT, OPK, PBD, Glas en Textiel)	%	2023	63	2024	68

Samenstelling restafval (per fractie)

Samenstelling restafval	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gft-afval	43%	43%	41%	41%	39%	46%	37%
Papier en karton	9%	11%	10%	7%	7%	7%	5%
Plastic verpakkingen	9%	12%	9%	13%	12%	12%	5%
Glas	2%	3%	2%	3%	3%	1%	5%
Textiel	3%	2%	2%	3%	3%	5%	3%

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	9.487	10.242	10.547	10.612	10.821	10.829
Baten	-9.785	-10.704	-10.880	-11.093	-11.326	-11.547
Saldo van baten en lasten	-298	-462	-333	-480	-505	-718
Onttrekking aan reserve	-200	-1.462	-67	0	0	0
Mutatie reserves	-200	-1.462	-67	0	0	0
Saldo	-498	-1.924	-400	-480	-505	-718

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
7.1 Volksgezondheid	1.980	2.174	2.181	2.187	2.187	2.185
7.2 Riolering	2.555	2.749	3.003	3.212	3.419	3.430
7.3 Afval	3.405	3.758	3.672	3.704	3.705	3.703
7.4 Milieubeheer	918	888	997	808	808	808
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	630	673	694	702	703	702
Subtotaal Lasten	9.487	10.242	10.547	10.612	10.821	10.829
Baten per taakveld						
7.1 Volksgezondheid	-74	-103	-73	-73	-73	-73
7.2 Riolering	-3.625	-3.905	-4.163	-4.402	-4.639	-4.861
7.3 Afval	-4.749	-5.191	-5.109	-5.142	-5.139	-5.137
7.4 Milieubeheer	-548	-615	-626	-559	-559	-559
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-790	-890	-909	-917	-917	-917
Subtotaal Baten	-9.785	-10.704	-10.880	-11.093	-11.326	-11.547
Saldo van baten en lasten	-298	-462	-333	-480	-505	-718
Mutatie reserves						
Onttrekking aan reserve	-200	-1.462	-67	0	0	0
Mutatie reserves	-200	-1.462	-67	0	0	0
Resultaat programma	-498	-1.924	-400	-480	-505	-718

Toelichting

Lasten

Taakveld 7.2 Riolering

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 254.000. Dit komt door:

- In de rioolheffing wordt jaarlijks een dotatie aan de vervangingsinvesteringen voorziening opgenomen. De mutatie voor de spaarvoorzieningen rioolvervanging zijn gestegen met € 127.000 op basis van het door de raad in 2021 vastgestelde programma water met daarin het meerjaren vervangingsplan riolering. De investeringen in riolering worden niet meer afgeschreven maar ten laste gebracht van de voorziening vervangingsinvesteringen riolering en leiden dus niet tot kapitaallasten.
- De kapitaallasten stijgen met € 58.000. Dit komt grotendeels door de kredietverhoging voor de Merlenlaan. Dit krediet valt niet onder de voorziening voor vervangingsinvesteringen en wordt daarom volledig meegenomen in de kapitaallasten.
- De kosten voor de planvorming van riolen werden voorheen als incidenteel beschouwd. Vanaf 2026 worden deze als structurele last in de begroting opgenomen. Deze structurele kosten worden doorberekend in de rioolheffing en zijn voor de gemeente daarom budgettair neutraal. Dit levert een nadeel op van € 44.000.
- Overige indexering en kleine aanpassingen bedragen totaal € 25.000.

Taakveld 7.3 Afval

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 86.000. Na een initiële forse stijging van de kosten als gevolg van de lachgasproblematiek zijn deze inmiddels gedaald.

Door de aangepaste werkwijze is het verwerkingstarief voor 2026 verlaagd, wat een financieel voordeel oplevert.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 109.000. Dit komt door:

- Door de indexering en een andere verdeling van de salarislasten ontstaat een nadeel van € 76.000.
- In de Kadernota 2026–2029 is opgenomen dat de lasten onder CDOKE (klimaatmiddelen) structureel worden gedekt uit de CDOKE-subsidie (SPUK sisa). Door deze aanpassing in de uitgaven levert dit een voordeel van € 33.000.
- In de kadernota 2025-2028 is in de nieuwe Nota Heemstede Duurzaam tot 2030 opgenomen om het budget te verhogen structureel te verhogen vanaf 2026 met € 50.000. Dit budget wordt ingezet op grote impactvolle projecten die bijdragen aan het versnellen van alle duurzaamheidsdoelstellingen. Dit budget levert een nadeel op van € 50.000.
- Overige indexering en kleine aanpassingen bedragen totaal € 16.000.

Baten

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 30.000. Dit komt door:

- De verlening van de specifieke uitkering versterking sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (GALA). Voor de onderdelen mentale gezondheid, aanpak overgewicht en obesitas, vroegsignalering alcoholproblematiek, versterken kennis-adviesfunctie GGD en coördinatiekosten regionale aanpak preventie wordt in 2026 geen uitkering meer ontvangen. Per saldo een nadeel van € 30.000.

Taakveld 7.2 Riolering

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 258.000, Dit komt door:

- Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 104.000. Dit komt doordat in de begroting een deel van de lasten gedekt werd vanuit de voorziening riolering, In de begroting 2026 vervalt deze onttrekking.
- Het nadeel van € 362.000 ontstaat doordat de rioolheffing in de begroting 2026 is aangepast aan de stijgende kosten van de riolering. Dit betreft onder andere de afvoer van huishoudelijk afvalwater, de afvoer en opslag van hemelwater, het op peil houden van het grondwaterpeil en de aanleg en het beheer van rioleringssystemen. De rioolheffing is uitsluitend bedoeld om de kosten van gemeentelijke riolering en waterzorgtaken te dekken. Tekorten en overschotten in de exploitatie van het riool worden verrekend met de voorziening Riolering.

Taakveld 7.3 Afval

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 82.000. De afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de begrote kosten van afval 2026. Deze kosten vallen iets lager uit dit komt doordat de kosten iets lager uitvallen als gevolg van de samenwerking met AEB. Hierdoor wordt het verwerkingstarief lager dan voorheen, op basis van het prestatieblad van Meerlanden. De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Zie ook de paragraaf 1) Lokale heffingen.

Mutatie reserves

Taakveld 0.10 Onttrekking aan reserve

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 1.395.000. Dit komt door:

- Het krediet Zonneparking Sportpark Groenendaal van € 1.100.000 wordt onttrokken aan de reserve Energietransitie. Dit bedrag wordt vervolgens gestort in een nieuwe bestemmingsreserve, ter dekking van de kapitaallasten over een periode van 25 jaar.
- Het Oude Slot wordt versneld verduurzaamd met een investering van € 295.000. Deze investering wordt gefinancierd door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Energietransitie. De afschrijvingstermijn voor deze investering bedraagt 25 jaar. In plaats van het instellen van een afzonderlijke bestemmingsreserve voor de dekking van de kapitaallasten, wordt het volledige investeringsbedrag van € 295.000 terug gestort in de algemene reserve.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inhoud programma

Heemstede werkt aan de versterking en de bescherming van een aantrekkelijke woonomgeving voor inwoners van alle doelgroepen. Met een aantrekkelijke leefomgeving beogen we een goede bereikbaarheid, omgang met duurzaamheid en behoud van onze groene gebieden. Daarbij houden we oog voor plekken waar ruimte is voor ontwikkelingen. Dit programma richt zich specifiek op het ordenen van de bebouwde en onbebouwde omgeving, het in stand houden van de woningvoorraad en het planmatig uitvoeren van het volkshuisvestingsbeleid.

Wat willen we bereiken

Samen werken aan wonen

We werken toe naar de realisatie van meer betaalbare woningen voor doelgroepen zoals inwoners met recht op een sociale woning, starters, ouderen en mensen met een zorgbehoefte. Dit doen we langs de vier pijlers uit de Woonvisie:

1. Passend wonen voor iedereen

Tot en met 2030 willen we minimaal 355 woningen toevoegen aan de woningvoorraad. Het aanbod moet beter aansluiten op de woonwens, het inkomen en de levensfase van de inwoners. Bij ruimtelijke ontwikkelingen sturen we op de kwaliteit en betaalbaarheid door te focussen op kleinere wooneenheden met diverse woonoppervlakten. We stimuleren creatieve woonoplossingen zoals het splitsen van grote woningen, transformatie, hogere bebouwing, optoppen en inbreiding.

2. Zorgen voor elkaar

We creëren voldoende geschikte woningen en woonvormen, zodat ook inwoners met een zorg -of ondersteuningsvraag in Heemstede kunnen wonen. We hebben extra aandacht voor kleinschalige beschermd wonen voorzieningen.

3. Leefbare en inclusieve woonwijken

We streven naar een diverse woonomgeving waar jong en oud, kwetsbare inwoners, statushouders, huiseigenaren en huurders samen leven. Over het totaal van nieuwbouwwoningen voegen we minimaal 30% sociale huur toe. Ook zetten we erop in dat 2/3de van de toevoegingen in het betaalbare segment vallen. Dit monitoren we ook. We werken bij onze bouwopgaven nauw samen met de woningbouwcorporaties. Hiervoor hebben we meerjarige prestatieafspraken gemaakt die we jaarlijks herijken.

4. Duurzaam en toekomstbestendig wonen

We zetten stappen om bestaande woningen en wijken te laten aansluiten bij de duurzaamheidseisen van de toekomst. Deze woningen staan in een gezonde, groene en klimaatbestendige omgeving. We stimuleren energiebesparend, natuurinclusief en klimaatbestending (ver)bouwen.

Heemstedse belangen borgen in regionale samenwerking

De gemeenten in Zuid-Kennemerland hebben de laatste jaren steeds meer ingezet op profilering van de regio binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA), maar ook op overleg met provincie, Rijk en partners zoals ProRail. Dit heeft geleid tot de geactualiseerde Zuid-Kennemer Agenda in 2023, inclusief visies zoals het Ontwikkelperspectief Binnenduintrand en de regionale Bereikbaarheidsvisie. Als concrete uitwerking hiervan is het Werkplan Regionale Samenwerking Zuid-Kennemerland 2024-2026 vastgesteld, dat op dit moment in uitvoering is.

In 2022 is het MRA Verstedelijkingsconcept aangenomen, met ambitieuze doelen zoals meerkernige ontwikkeling voor de gehele regio, het voldoen aan de behoefte aan woon- en werkmilieus, versterking van economische diversiteit en verbondenheid, en het bevorderen van bereikbaarheid en een gezonde leefomgeving. Dit concept is verwerkt in de Nationale Omgevingsvisie Executiekraacht (NOVEX) MRA, wat leidt tot concrete uitvoeringsplannen en een lange termijn Rijks-regioprogramma.

In 2024 is de provincie Noord-Holland gestart met de actualisatie van de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050. Doel van de actualisatie is om belangrijke strategische keuzes als gevolg van bijvoorbeeld de klimaat- en energieopgaven te verwerken in de Omgevingsvisie. Volgens de planning van de provincie Noord-Holland, wordt de nieuwe omgevingsvisie Noord-Holland in 2026 vastgesteld.

Werken met de Omgevingswet en adequaat gebruik van nieuw instrumentarium

In de Omgevingswet staat dat iedere gemeente een omgevingsvisie en een omgevingsplan moet hebben. Wie iets wil doen in de leefomgeving waarvoor een vergunning nodig is, dan heet dat een omgevingsvergunning.

Relevante beleidsnota's

Woondeal MRA	2023
Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond	2021-2025 (verlengd voor 2026)
Woonvisie Heemstede	2023-2027
Meerjarige Prestatieafspraken Heemstede	2024-2027
Verordening starterslening Heemstede	2021
Huisvestingsverordening Zuid-Kennemerland: Heemstede	2022
Leegstandsverordening	2024
Omgevingsvisie Heemstede 2040	2025
Nota Kostenverhaal Heemstede	2024
Bestemmingsplannen Heemstede	2009-2022
Zuid Kennemer Agenda	2023

Wat gaan we daarvoor doen

Samen werken aan wonen

Implementatie uitwerking instrumenten Woonvisie

We brengen het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie verder ten uitvoer. Dit doen we gespreid over meerdere jaren. In 2026 starten we met het in werking laten treden van een vereveningsfonds voor sociale woningbouw. Ook gaan we via het wijzigen van het Omgevingsplan percentages aanwijzen voor specifieke woningbouwcategorieën zodat woningen worden gebouwd voor doelgroepen waarvoor de markt onvoldoende bouwt. Hiervoor hoeft dan niet meer een aparte doelgroepenverordening opgesteld te worden.

Uitvoer van de Prestatieafspraken woningcorporaties

Voor de periode 2024 tot en met 2027 hebben wij meerjarige prestatieafspraken met de lokale woningcorporaties Elan Wonen, Pré Wonen en de huurdersorganisaties (de 'lokale driehoek') ingemaakt. Jaarlijks worden de prestatieafspraken geëvalueerd met een monitor en waar nodig verlengd of bijgesteld. Ook stellen wij jaarlijks nieuwe jaarafspraken op met de woningcorporaties de huurdersorganisaties.

Lokale Woonzorgvisie

Vanuit het Rijk worden gemeenten verzocht om een lokale Woonzorgvisie op te stellen. Wij stellen samen met de regio Zuid-Kennemerland/IJmond een regionale Woonzorgopgave vast. Hierin wordt de toekomstige woonvraag voor specifieke doelgroepen die zorg behoeven in kaart gebracht. De regionale Woonzorgopgave wordt verder uitgewerkt tot een lokale Woonzorgvisie. De lokale Woonzorgvisie wordt onderdeel van het nieuwe WMO-beleidsplan. Vanaf 2027 worden de Woonvisie en de Woonzorgopgave opgevolgd door het nieuwe Volkshuisvestingsprogramma.

Uitbreiding aantal woonwagendplaatsen

Wij hebben de behoefte aan extra woonwagendplaatsen in kaart gebracht. In Heemstede is behoefte aan een beperkte uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen (circa drie extra plaatsen). Wij verkennen de mogelijkheden voor regionaal woonwagenbeleid. Daarnaast zijn wij in gesprek met de woningcorporaties en vertegenwoordigers van woonwagendbewoners over eventuele uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen op of bij de huidige locaties.

Huisvestingsverordening

Eind 2025 wordt de nieuwe huisvestingsverordening voorgelegd aan de raad, omdat de Huisvestingswet per 2024 is gewijzigd. Voor het opstellen van de uitgangspunten werken wij regionaal samen om te proberen voor woningzoekenden een zo gelijk mogelijk regionaal speelveld te creëren. De opkoopbescherming als instrument uit de Woonvisie wordt in de Huisvestingsverordening meegenomen. Andere instrumenten als een doelgroepenverordening en de verordening woningbouwdifferentiatie worden in de nog op te stellen Omgevingsplannen meegenomen. De Huisvestingsverordening moet elke vier jaar worden herzien. In 2026 treedt de nieuwe Huisvestingsverordening in werking.

Inzet gemeentelijk vastgoed voor de opvang van aandachtsgroepen

In 2026 gaan we verder met het realiseren van flexwoningen in Heemstede. Hiervoor zetten we diverse gemeentelijke panden in. Deze flexwoningen zijn eerst voor het huisvesten van Oekraïners, maar worden op termijn ook ingezet voor andere doelgroepen. We halen de wensen van de omwonenden en toekomstige bewoners op en betrekken deze bij de plannen. Zie ook programma 6 voor het project Opvang.

Regie op lokale ruimtelijke ontwikkelingen

Samen met ontwikkelaars, woonpartners als bijvoorbeeld woningbouwcorporaties en de samenleving gaan we blijvend op zoek naar passende woonoplossingen in Heemstede om invulling te geven aan de woonopgave. Nieuwe ontwikkelingen toetsen we aan de afwegingskaders uit de Woonvisie. Voor twee gebieden pakken we de ontwikkelingen actief met eigen gebiedsvisies op:

Gebied Manpad

In 2026 werken we samen met betrokken bewoners en belanghebbenden en de ontwikkelaar verder aan een plan met 149 woningen in lijn met de nog vast te stellen ontwikkelvisie Gebied Manpad. Overeenkomstig de Woonvisie worden hier 30% sociale huurwoningen (44), 36% betaalbare koopwoningen (54) en 34% dure koopwoningen (51) gerealiseerd. Op basis van de ontwikkelvisie, wordt door het wijzigen van het omgevingsplan in 2026 wordt deze ontwikkeling juridisch mogelijk gemaakt, waarna uitvoering kan plaatsvinden.

't Groot Clooster

In 2024 is gestart met de integrale gebiedsontwikkeling 't Groot Clooster met als doel te komen tot een meer evenwichtige toedeling van functies in het plangebied. 't Groot Clooster is begrensd door het Heemsteeds Kanaal, het Spaarne, de Ringvaart en de Cruquiusweg. Naast maatschappelijk voorzieningen en het letterlijk vrijmaken van ruimte voor de energietransitie, zien we kansen voor transformatie van het Havenkwartier door toevoeging van tenminste 250 woningen. Daarbij houden we rekening met de noodzakelijke mobiliteitsafwikkeling en de bedrijven. Dit vraagt om een intensivering van het bedrijventerrein aan de Cruquiusweg. Bovendien zoeken we naar mogelijkheden voor de versterking van de recreatieve en natuurwaarde van het gebied.

Momenteel worden de randvoorwaarden verkend om het project 't Groot Clooster verder uit te werken zodat de gemeenteraad eind 2025 kan komen tot een Go- No Go beslissing. Afhankelijk daarvan wordt in 2026 samen met de inwoners een gebiedsvisie voor 't Groot Clooster en een nota van uitgangspunten voor het Havenkwartier opgesteld. Deze vormen de basis voor de daarna op te stellen omgevingsplan-wijzigingen.

Aan de slag met de Omgevingswet

Opstellen Omgevingsvisie

In 2025 is de Omgevingsvisie-op-hoofdpijnen vastgesteld. Hierin beschrijven we de langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving voor Heemstede richting 2040. De uiteindelijke Omgevingsvisie bevat onder andere een uitvoeringsparagraaf met een aantal sleutelprojecten voor de komende jaren. Deze projecten zijn bepalend voor een goede borging van de ambities en beleidskeuzes uit de Omgevingsvisie in het toekomstige beleid en ruimtelijke plannen van de gemeente.

Stapsgewijs aan de slag met het omgevingsplan

De Omgevingswet geeft veel ruimte voor nieuwe plannen en initiatieven. Een belangrijk onderdeel daarvan is het omgevingsplan. Dit plan is verplicht voor elke gemeente en werkt de keuzes uit de Omgevingsvisie uit in regels. Dit omgevingsplan is een juridisch besluit, vergelijkbaar met een gemeentelijke verordening, dat juridische rechten, kaders en mogelijkheden biedt voor inwoners en bedrijven in Heemstede. Om ons hier goed voor te bereiden, hebben we in 2024 een stappenplan gemaakt. In dit plan staat hoe we tot en met 2030 het Omgevingsplan Heemstede stap voor stap ontwikkelen.

Verduurzaming kernbezit vastgoed

Het bezit van vastgoed is voor de gemeente Heemstede geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke en bestuurlijk gewenste doelen te bereiken. Daarvoor wordt een zogenaamd kernbezit aangehouden. Dit is een basisbestand van panden die bijdragen aan de gewenste

gemeentelijke beleidsdoelstellingen. De opgave om tot dit kernbezit te komen is complex. Hiervoor gaan we actiever en strategischer sturen op ons vastgoed. Omdat ook de opgaven waar we voor staan waarbij het kernbezit ingezet kan worden groot zijn. Denk aan opvang, wonen en zorg en welzijn.

Aanvullend op het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gemeentelijke gebouwen die behoren tot het kernbezit willen we voor 2030 naar de verduurzaming van dit kernbezit in de vorm van een A-label (D)MJOP en-/of energieneutraliteit. Om te komen tot een verdere optimalisatie van de inzet van het vastgoed, is een professionaliseringsslag noodzakelijk en is extra inzet nodig.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2022	593	2024	657
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2022	2,4	2023	1,2
Demografische druk*	%	2022	104,7	2024	104,9
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	in euro's	2022	1.062	2024	1.253
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in euro's	2022	1.142	2024	1,334

bron: laatste meting cijfers uit Waarstaatjegemeente.nl

* De demografische druk is een cijfer dat de verhouding weergeeft tussen het niet-werkende deel van de bevolking (jongeren en ouderen) en het werkende deel (20-65 jaar).

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.742	3.572	3.409	3.418	3.302	3.211
Baten	-1.882	-2.062	-1.887	-2.462	-1.887	-1.844
Saldo van baten en lasten	1.860	1.511	1.521	956	1.415	1.367
Storting in reserve	253	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-151	-202	-201	-201	-76	-76
Mutatie reserves	102	-202	-201	-201	-76	-76
Saldo	1.962	1.309	1.320	755	1.338	1.291

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
8.1 Ruimte en leefomgeving	927	886	673	673	548	546
8.3 Wonen en bouwen	2.816	2.686	2.736	2.745	2.754	2.664
Subtotaal Lasten	3.742	3.572	3.409	3.418	3.302	3.211
Baten per taakveld						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-175	0	0	-575	0	0
8.3 Wonen en bouwen	-1.707	-2.062	-1.887	-1.887	-1.887	-1.844
Subtotaal Baten	-1.882	-2.062	-1.887	-2.462	-1.887	-1.844
Saldo van baten en lasten	1.860	1.511	1.521	956	1.415	1.367
Mutatie reserves						
Storting in reserve	253	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-151	-202	-201	-201	-76	-76
Mutatie reserves	102	-202	-201	-201	-76	-76
Resultaat programma	1.962	1.309	1.320	755	1.338	1.291

Toelichting

Lasten

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 213.000. Dit komt door:

- Voor de transformatie van het bedrijventerrein Havenkwartier was er incidenteel budget aangevraagd voor de ontwikkelkosten. Dit budget komt voor het jaar 2026 te vervallen, wat een voordeel oplevert van € 195.000.
- Er is een voordeel van € 23.000 op de salariskosten doordat een aantal fte van de formatie ruimtelijk beleid is overgeplaatst naar de formatie van opvang.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen < € 25.000 bedragen totaal € 5.000 nadelig.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 50.000. Dit komt door:

- De kapitaallasten bedragen in totaal € 109.000 nadelig. Deze toename is het gevolg van de investering in noodwoningen voor vluchtelingen. Hoewel dit leidt tot hogere lasten, draagt het bij aan een belangrijke maatschappelijke opgave, het bieden van tijdelijke huisvesting aan mensen in nood.
- Er is een voordeel van € 73.000 op de salariskosten doordat een aantal fte van de formatie ruimtelijk beleid is overgeplaatst naar de formatie van opvang.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen < € 25.000 bedragen totaal € 14.000 voordelig.

Baten

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 175.000. Dit komt door:

- Er is een voordeel van € 55.000 door een stijging van de legesinkomsten van de omgevingsvergunningen. Uit het onderzoek dat is uitgevoerd naar de kostendekkendheid van de leges is gebleken dat de begroting van de bouwleges aangescherpt kan worden. Het resultaat hiervan is dat er € 30.000 meer begroot wordt aan legesinkomsten. Daarnaast is de jaarlijkse indexatie toegepast waardoor de legesinkomsten nog eens met € 25.000 stijgen.
- Door het toepassen van indexaties op de verhuurbare panden ontstaat een voordeel van € 266.000.
- Een nadeel van € 500.000 ontstaat doordat er in de begroting van 2026 geen verkoopopbrengst uit vastgoed is geraamd, terwijl dit voor 2025 wel het geval was.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen < € 25.000 bedragen totaal € 4.000 voordelig

Programma 9 Raad

Inhoud programma

Wat willen we bereiken

De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners van Heemstede en vormt samen met het college van burgemeester en wethouders het bestuur van het dorp. De gemeenteraad bepaalt de kaders van het beleid, stelt de middelen beschikbaar en controleert de uitvoering van het beleid door college.

De griffie bestaat uit medewerkers die exclusief in dienst zijn van de gemeenteraad. De griffie ondersteunt de gemeenteraad, de fracties en de individuele raadsleden alsmede de voorzitters van raad en commissies bij de vergaderingen en het werk van de raad. Dat geldt op vergelijkbare wijze ook voor de agendacommissie, het presidium, de auditcommissie en de vertrouwenscommissie. De griffie ondersteunt ook het contact tussen de raad en de inwoners van Heemstede.

De gemeentelijke rekenkamer doet onafhankelijk institutioneel onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

De accountant doet in opdracht van de raad jaarlijks onderzoek naar een getrouw beeld van het gevoerde beleid zoals dat blijkt uit de jaarstukken die het college aan de raad overlegt.

Voor dit programma staat in 2026 € 969,000 aan lasten op de begroting. Dit bedrag wordt gedekt uit de algemene middelen en is bestemd voor: bestuursondersteuning gemeenteraad, apparaatskosten gemeenteraad, de gemeenteraad zelf, de rekenkamer en de accountantscontrole.

Relevante beleidsnota's

Er zijn geen specifieke beleidsnota's.

Wat gaan we daarvoor doen

Het organiseren van commissie- en raadsvergaderingen en besluitvorming door de raad en bijzondere commissies.

- Het voorbereiden, adviseren en na besluitvorming het verwerken van de besluiten van de raad: Initiatieven, vragen, toezeggingen, moties en amendementen.
- Het faciliteren en coachen van raad, fracties en raadsleden bij hun dagelijkse werk (vraagbaakfunctie).
- Het informeren van de samenleving over de rol, besluiten en werkzaamheden van de gemeenteraad via raadscommunicatie.
- De rekenkamer onderzoekt het gevoerde beleid op doelmatigheid en doeltreffendheid en adviseert de raad naar aanleiding van de bevindingen.
- De accountant onderzoekt de programmarekeningen en het door het college gevoerde financiële beheer en adviseert de raad naar aanleiding van het onderzoeksrapport.
- Burgerzaal en publiekshal moderniseren. Eind 2025 worden scenario's op hoofdlijnen voorgelegd aan de gemeenteraad om te komen tot een kwaliteitsslag ten aanzien van de raadszaal en de publiekshal. Op grond daarvan zal in 2026 een aanbestedingstraject doorlopen worden. Deze ruimten zijn inmiddels 15 jaar oud en sluiten niet meer aan bij de huidige gebruikswensen. Op basis van een ruwe schatting is de indicatie voor dit budget € 300.000. Deze last is nog niet opgenomen in de begroting 2026-2029 vanwege het ontbreken van offertes. Gewenste oplevering is in het 3e kwartaal van 2026.
- Het aanbieden van een inwerkprogramma aan nieuwe raadsleden. Op 18 maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op 31 maart 2026 treden de zittende raadsleden af waarna op 1 april 2026 de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling op de agenda staat.
- Werven en installeren van nieuwe rekenkamerleden. Alle huidige leden van de Rekenkamer hebben aangegeven uiterlijk eind 2025 af te willen treden. De rekenkamerleden worden benoemd voor een periode van zes jaar.

Hoe gaan we dit meten?

Voor de doelbereiking doet de rekenkamer institutioneel onderzoek. De raad ontvangt de rapporten en neemt de conclusies en aanbevelingen tot zich om vervolgens het college een bestuursopdracht te geven in lijn met die aanbevelingen.

Met gebruik van kerngetallen monitort de gemeente zelf hoe vaak de raad vergadert en hoe vaak de raadsinstrumenten worden ingezet.

De accountant doet onderzoek naar de getrouwheid van de jaarrekening in nauw overleg met de auditcommissie uit de raad. Aan de hand van dat overleg onderzoekt de accountant met de meegegeven aandachtspunten de jaarrekening. Het accountantsverslag rapporteert over de getrouwheid van het beeld en controleert de verklaring van rechtmatigheid.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	898	933	969	964	964	964
Saldo van baten en lasten	898	933	969	964	964	964
Saldo	898	933	969	964	964	964

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per taakveld						
9.1 Bestuur	898	933	969	964	964	964
Subtotaal Lasten	898	933	969	964	964	964
Saldo van baten en lasten	898	933	969	964	964	964

Resultaat programma	898	933	969	964	964	964
----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Toelichting

Lasten

Taakveld 9.1 Bestuur

Het nadeel op taakveld 9.1 bedraagt € 36.000. Dit nadeel wordt voor € 30.000 veroorzaakt door loonindexatie. Overig afwijkingen vormen een nadeel van € 6.000.

Recapitulatie: baten en lasten per programma en per taakveld

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening		Begroting		Meerjarenraming	
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
0	Bestuur en ondersteuning	-43.524	-41.233	-45.392	-44.885	-43.317	-43.511
0.1	Bestuur	1.898	1.024	994	994	994	994
0.10	Mutaties reserves	-1.275	908	-590	-569	-584	-473
0.2	Burgerzaken	433	420	418	418	421	461
0.4	Overhead	11.860	13.386	12.682	12.596	12.528	12.594
0.5	Treasury	-1.248	-993	-1.237	-1.271	-1.275	-1.309
0.61	OZB woningen	-6.168	-6.499	-6.718	-6.718	-6.718	-6.718
0.62	OZB niet-woningen	-1.644	-1.701	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759
0.63	Parkeerbelasting	-876	-934	-962	-962	-962	-962
0.64	Belastingen overig	-160	-249	-279	-279	-279	-279
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-46.144	-47.000	-48.512	-49.827	-50.111	-51.869
0.8	Overige baten en lasten	-198	404	570	2.491	4.426	5.807
1	Veiligheid	2.775	2.952	3.166	3.142	3.076	3.051
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.147	2.288	2.434	2.435	2.435	2.435
1.2	Openbare orde en veiligheid	628	664	732	707	641	616
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.203	6.557	6.805	6.877	7.164	7.253
2.1	Verkeer en vervoer	5.475	5.797	6.029	6.397	6.671	6.767
2.10	Mutaties reserves	-91	-161	-211	-527	-527	-527
2.2	Parkeren	336	338	338	400	401	400
2.3	Recreatieve havens	-3	69	85	90	93	92
2.4	Economische havens en waterwegen	485	515	564	518	525	520
3	Economie	220	232	225	239	239	239
3.1	Economische ontwikkeling	185	222	215	216	216	216
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	35	10	10	23	23	23
4	Onderwijs	2.559	3.178	3.026	3.437	3.690	4.800
4.1	Openbaar basisonderwijs	61	40	47	47	47	47
4.10	Mutaties reserves	-308			-110	-133	-147
4.2	Onderwijshuisvesting	1.915	2.163	1.949	2.470	2.746	3.749
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	892	975	1.031	1.031	1.031	1.152

5	Sport, cultuur en recreatie	6.139	7.329	6.589	6.503	6.349	6.365
5.1	Sportbeleid en activering	265	319	335	335	336	335
5.10	Mutaties reserves	-103	1.062	-82	-82	-82	-82
5.2	Sportaccommodaties	1.148	1.178	1.345	1.346	1.174	1.186
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	477	411	445	415	415	415
5.4	Musea	10	6	7	7	7	7
5.5	Cultureel erfgoed	39	35	28	28	28	28
5.6	Media	1.157	1.257	1.299	1.233	1.236	1.234
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.146	3.060	3.212	3.221	3.236	3.242

6	Sociaal domein	19.594	20.535	22.795	22.515	21.494	21.245
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	893	1.299	2.563	2.584	2.586	2.544
6.10	Mutaties reserves	-9	-417	-39	-36	-25	
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.396					
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO		1.274	1.309	1.309	1.309	1.292
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		1.022	1.002	1.002	1.002	927
6.3	Inkomensregelingen	1.712	1.845	1.932	1.924	1.925	1.925
6.4	WSW en beschut werk	1.497	1.293	1.302	1.252	1.142	1.111
6.5	Arbeidsparticipatie	728	1.003	960	1.005	1.063	1.110
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.761					
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)		1.744	1.762	1.744	1.744	1.744
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)		2.582	2.698	2.384	2.384	2.384
6.712	Begeleiding (WMO)		2.702	2.817	2.817	2.817	2.817
6.713	Dagbesteding (WMO)		77	80	80	80	80
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)		198	204	192	192	192
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.577					
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.636					
6.71C	Dagbesteding (WMO)	221					
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	220					
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	278					
6.72B	Jeugdhulp behandeling	5.683					
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal		4.363	4.549	4.579	3.575	3.455
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk		112	119	121	123	119
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal		689	728	742	755	732
6.791	PGB WMO		134	141	141	141	141
6.792	PGB Jeugd		225	237	237	237	237
6.811	Beschermd wonen (WMO)		-62	-59	-59	-59	-59
6.821	Jeugdbescherming		316	334	341	347	336
6.822	Jeugdreclassering		22	23	23	24	23
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd		115	133	133	133	133

7	Volksgezondheid en milieu	-498	-1.924	-400	-480	-505	-718
7.1	Volksgezondheid	1.906	2.070	2.109	2.114	2.114	2.113
7.10	Mutaties reserves	-200	-1.462	-67			
7.2	Riolering	-1.070	-1.156	-1.160	-1.191	-1.220	-1.431
7.3	Afval	-1.344	-1.433	-1.438	-1.438	-1.434	-1.434
7.4	Milieubeheer	370	273	371	249	249	249
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-159	-217	-215	-215	-214	-214
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.962	1.309	1.320	755	1.338	1.291
8.1	Ruimte en leefomgeving	751	886	673	98	548	546
8.10	Mutaties reserves	102	-202	-201	-201	-76	-76
8.3	Wonen en bouwen	1.109	624	848	858	867	821
9	Raad	898	933	969	964	964	964
9.1	Bestuur	898	933	969	964	964	964
Totaal		-3.673	-132	-896	-934	491	978

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale Heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen geeft een overzicht weer van de lokale heffingen in Heemstede. Achtereenvolgens wordt verder ingegaan op het beleid, de overhead, de totale inkomsten en de kostendekkendheid van de tarieven, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

De lokale lastendruk gaat in op de woonlasten te weten de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De heffingen worden onderscheiden in drie soorten:

A. Belastingen

Belastingen komen ten gunste van de algemene middelen en zijn vrij besteedbaar.

1. Onroerende zaakbelasting
2. Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten
3. Parkeerbelastingen
4. Precariobelasting
5. Bedrijveninvesteringszone
6. Toeristenbelasting

B. Rechten

Dit zijn specifieke lasten verband houdend met individuele diensten. De opbrengst mag maximaal kostendekkend zijn.

1. Leges (diversen)
2. Marktgelden
3. Liggeld woonschepen in de woonschepenhaven Cruquiushaven

C. Heffingen

Dit zijn specifieke lasten verband houdend met collectieve voorzieningen. De opbrengst mag maximaal kostendekkend zijn.

1. Riool- en waterzorgheffing
2. Afvalstoffenheffing
3. Lijkbezorgingsrechten
4. BIZ-bijdrage

Beleid

Algemeen

De heffingen worden volgens voorgeschreven (maximum) tarieven die overeenkomen met de uitgangspunten in de kadernota 2026-2029 verhoogd met 3,4%. De tarieven voor de rechten en heffingen zijn gebaseerd op het uitgangspunt van volledige kostendekking.

Onroerende-zaakbelastingen

Onroerende-zaakbelasting wordt geheven op het gebruik en/of eigendom van onroerende zaken (woningen en niet-woningen). De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2026 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2025.

Gemeenten zijn vrij in de besteding van de inkomsten uit OZB. Vanwege schommelingen in de grondslag (WOZ-waarde) voeren we bij de OZB geen tarievenbeleid, maar een opbrengstenbeleid. Dit betekent dat bij het opstellen van deze begroting de beoogde opbrengst vastgesteld wordt. De tarieven worden vastgesteld in de belastingverordeningen wanneer aan het eind van het jaar de WOZ-waarden bekend zijn.

Roerende woon- en bedrijfsruimten

De belasting op het eigendom en gebruik van roerende ruimten heeft net als de OZB drie verschillende tarieven. Een eigenarentarief voor roerende ruimten die tellen als woning en een gebruikers- en eigenarentarief voor roerende ruimten die niet in hoofdzaak als woning tellen.

De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2026 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2025.

Parkeerbelastingen

Voor het parkeren van een motorvoertuig op de openbare weg in een afgebakend gebied of voor de verlening van een vergunning hiervoor. In het kader van de parkeerregulering wordt deze parkeerbelasting geheven. Indien geen, of te weinig, parkeerbelasting is voldaan, kan de gemeente een naheffingsaanslag opleggen, vermeerderd met kosten.

Precariobelasting

Precariobelasting is een belasting die geheven wordt op het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond. Afhankelijk van het type object zijn er tarieven per tijdsperiode vastgesteld.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Deze zogenaamde BIZ-bijdrage is een belasting voor ondernemers. De bijdrage moet de kosten bestrijden die verbonden zijn aan activiteiten voor het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang. Het gaat om activiteiten in relatie tot de openbare ruimte van de BI-zone gelegen onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen in een bepaald gebied in de gemeente.

Toeristenbelasting

Per 1 januari 2025 is in Heemstede de toeristenbelasting ingevoerd.

Leges

Leges zijn betalingen aan de overheid waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die overheid tegenover staat. Belangrijke categorieën leges zijn de secretarieleges (leges die betaald worden aan de publieksbalie), bouwleges en leges voor APV vergunningen.

Verhogen kostendekkendheid leges

In 2025 is onderzocht of het mogelijk is om de tarieven van de leges dusdanig te verhogen dat de kostendekkendheid zo dicht mogelijk bij 100% komt te liggen. Uit dit onderzoek is gebleken dat het op enkele punten mogelijk is om de legestarieven te verhogen en om op enkele punten de begroting aan te scherpen. Het resultaat hiervan is dat de leges van titel 1, titel 2 en titel 3 met respectievelijk € 10.000, € 30.000 en € 10.000 worden verhoogd ten opzichte van 2025. Daarmee komt de verhoging van de legesbaten op € 50.000. Tevens is de jaarlijkse indexatie toegepast waardoor de legesinkomsten nog eens met € 50.000 stijgen. Door deze aanpassingen is de kostendekkendheid toegenomen van 60% in 2025 naar 64% in 2026.

Marktgeden

Recht dat geheven van degene aan wie een vaste standplaats, dan wel een dag- of standwerkersplaats op de markt is toegewezen voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van waren op de voor het houden van de markten aangewezen terreinen en andere openbare plaatsen.

Liggeld woonschepen in de woonschepenhaven Cruquiushaven

Recht dat wordt geheven voor het innemen van een vaste ligplaats met een woonschip op een aangewezen ligplaats in de woonschepenhaven Cruquiushaven.

Riool- en waterzorgheffing

Voor de mogelijkheid om afvalwater en/of hemelwater af te voeren via de gemeentelijke riolering en voor zuivering van huishoudelijk afvalwater.

Afvalstoffenheffing

Alle huishoudens, zowel huurders als eigenaren van een woning, moeten afvalstoffenheffing betalen. Met deze inkomsten haalt de gemeente uw huisvuil op, voert het af en verwerkt het.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het gebruik van de begraafplaats (het recht om begraven te worden) en voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals het onderhouden van het graf.

Overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met ingang van 2017 mag de overhead niet meer worden doorgerekend aan de programma's. Daarom heeft de wetgever bepaald dat in de paragraaf lokale heffingen inzicht wordt gegeven in de mate van de kostendekkendheid van de heffingen. Die kostendekkendheid moet buiten de boekhouding om (= extracomptabel) worden berekend. Hiervoor zijn hiervoor twee verdeelsleutels toegestaan. Dit zijn de loonkosten per taakveld of de omvang per taakveld. Beide sleutels mogen worden toegepast, maar is eenmaal een keuze gemaakt, dan moet die sleutel ook consequent worden gehanteerd. Gemeente Heemstede heeft in de financiële verordening de keuze gemaakt voor de verdeelsleutel van de loonsom per taakveld. De belangrijkste reden hiervoor is dat de loonkosten in de meeste gevallen een groot deel van het tarief bepalen.

In 2026 is de overhead geactualiseerd op basis van de begroting 2026. De totale overhead bedraagt in 2026 afgerond € 12,3 miljoen. De salarislaster en inhuurlaster exclusief de salarislaster op overhead bedragen afgerond € 15,0 miljoen. Hieruit volgt een overheadpercentage 81,9% van de loonsom voor 2026.

Dat betekent dat over de directe loonkosten 81,9% overhead wordt toegerekend.

Inkomsten en kostendekkendheid tarieven

Hieronder volgt een tabel met de opbrengsten van de verschillende belastingen.

Prog		Bedrag (x € 1) Opbrengst heffingen
0	Onroerende zaakbelasting woningen	- 7.331.737
0	Onroerende zaakbelasting niet-woningen	- 1.759.145
0	Parkeerbelasting	- 962.179
0	Precariobelasting	-114.026
0	Precario recreatieboten	-135.099
0	Roerende ruimte belasting	-6.960
0	Toeristenbelasting	- 34.122
Totaal		- 10.343.269

Hierna wordt inzicht gegeven in de opbrengsten van de rechten en heffingen inclusief de mate van kostendekkendheid op basis van de voorgeschreven tabellen.

Leges

Tegenover onze leges staan de diensten die we leveren. In het tarievenbeleid streven we er naar om de kosten van deze diensten volledig te dekken. De leges zijn onder te verdelen in drie zogenoemde titels:

1. Algemene dienstverlening
2. Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.

Voor de berekening van de leges streven we naar kostendekkendheid. Uitzondering hierop zijn de leges voor reisdocumenten, rijbewijzen en naturalisaties. Hiervoor stelt het Rijk een maximum tarief vast.

De reisdocumenten en woonschepen zijn meer dan kostendekkend. Hiermee wordt een deel van de overige kosten in titel 1 gecompenseerd.

Progr.	Onderdeel	Salarislasten	Overige directe lasten	Netto lasten	Indirecte lasten (overhead, btw)	Totale lasten	Opbrengst heffingen	Dekking
Titel 1 - Algemene dienstverlening								
0	1.1 Burgerlijke stand	95.935	5.292	101.227	79.682	180.909	76.611	42%
0	1.2 Reisdocumenten	80.235	176.069	256.304	65.712	322.016	353.893	110%
0	1.3 Rijbewijzen	167.155	33.295	200.450	136.900	337.350	111.568	33%
0	1.4 Basisregistratie personen	200.586	6.240	206.826	165.107	371.933	29.890	8%
0	1.7 Naturalisaties	26.745	18.190	44.935	22.257	67.192	31.796	47%
7	Leges bodemrapporten	-	7.339	7.339	1.541	8.880	4.195	47%
8	Woonschepen	-	2.355	2.355	495	2.850	7.087	249%
Totaal titel 1		570.656	248.780	819.436	471.695	1.291.131	615.040	48%
Titel 2 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen								
8	Omgevingsvergunningen	427.162	22.243	449.405	372.458	821.863	697.131	85%
Totaal titel 2		427.162	22.775	449.937	354.628	804.565	752.534	85%
Titel 3 - Europese dienstenrichtlijn								
1	Vergunningen APV + Wonen	36.585	-	36.585	29.963	66.548	24.850	37%
Totaal titel 3		36.585	-	36.585	29.963	66.548	24.850	37%
Totaal leges		1.034.403	271.555	1.305.958	856.286	2.162.244	1.392.424	64%

Kostendekkendheid en aanpassing van de legestarieven

In 2025 is onderzocht of het mogelijk is om de tarieven van de leges dusdanig te verhogen dat de kostendekkendheid zo dicht mogelijk bij 100% komt te liggen. Uit dit onderzoek is gebleken dat het op enkele punten mogelijk is om de legestarieven te verhogen en om op enkele punten de begroting aan te scherpen. Het resultaat hiervan is dat de leges van titel 1, titel 2 en titel 3 met respectievelijk € 10.000, € 30.000 en € 10.000 worden verhoogd ten opzichte van 2025. Daarmee komt de verhoging van de legesbaten op € 50.000. Tevens is de jaarlijkse indexatie toegepast waardoor de legesinkomsten nog eens met € 50.000 stijgen. Door deze aanpassingen is de kostendekkendheid toegenomen van 60% in 2025 naar 64% in 2026.

Onroerende zaakbelasting (ozb)

De opbrengst van de onroerende zaakbelasting wordt jaarlijks geïndexeerd. In de kadernota 2026-2029 is vastgesteld dat het indexatiepercentage 3,4% wordt. Deze indexatie zorgt voor een stijging van € 299.000 van de ozb-inkomsten.

Onroerende zaakbelasting		2025*	inflatie 3,4%	Bedrag (x € 1.000) 2026
Woningen	Eigenaar	7.090.655	241.082	7.331.737
Niet woningen	Eigenaar	1.000.804	34.027	1.034.831
	Gebruiker	700.497	23.817	724.314
Totaal		8.791.956	298.927	9.090.883

* Bedragen volgens primaire begroting

Rioolheffing

De rioolheffing is uitsluitend bedoeld om de kosten te dekken van de gemeentelijke riolering en waterzorgtaken. Het uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Wettelijk is het niet toegestaan om via de rioolheffing meer te heffen dan de begrote kosten. Eventuele afwijkingen tussen de opbrengsten uit de heffing en de werkelijke kosten worden verrekend via de voorziening riolering. Deze voorziening moet volledig beschikbaar blijven voor rioleringsdoeleinden en mag, vanwege de opbouw met publieke middelen (heffingsgelden), niet voor andere doelen worden ingezet.

De kosten vanaf 2026 stijgen voornamelijk door indexatie; er is gerekend met een indexatie van 3,4%. Hierdoor nemen de kosten in de heffing toe. De overige stijging wordt veroorzaakt door de kosten voor het programma Water, dat elke vijf jaar wordt herijkt. Deze kosten zijn doorberekend in de heffing. Daarnaast zijn ook de kapitaallasten van investeringen meegenomen, wat eveneens bijdraagt aan de verhoging van de heffing.

Vervangingsinvesteringen in riolering (zie ook het investeringsprogramma) worden niet langer afgeschreven, maar direct ten laste van de voorziening gebracht. Deze voorziening is onderbouwd met een meerjarenonderhouds en vervangingsplan uit het programma Water 2022–2026. Bij de opstelling van het nieuwe programma Water wordt de voorziening opnieuw berekend. Het nieuwe programma Water, en daarmee ook de opbouw van de voorziening, zal aan de raad worden voorgelegd.

Tekorten en overschotten in de exploitatie van het riool worden verrekend met de voorziening Riolering.

Verdeling kosten rioolheffing volgens model:

plus = nadeel, min = voordeel

Bedrag (x € 1.000)	Begroting		Meerjarenraming	
	2026	2027	2028	2029
Kosten taakveld 2.1 verkeer en vervoer	319	314	309	309
Kosten taakveld 3.3 weekmarkt	16	16	15	15
Kosten taakveld 7.2 riolering	2.984	3.193	3.400	3.583
Inkomsten taakvelden excl. heffingen	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	3.319	3.523	3.724	3.907
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>				
Overhead	312	312	312	312
BTW	531	568	603	641
Totale kosten	4.162	4.403	4.639	4.860
Opbrengst heffingen	4.162	4.403	4.639	4.860
Percentage kostendekking	100%	100%	100%	100%

Tarief per aansluiting

	Tarief per aansluiting (x € 1)			
	2026	2027	2028	2029
13.130 aansluitingen (12.421 huishoudens; 709 bedrijven)	317,04	335,27	353,29	370,21

Percentuele wijziging t.o.v. voorgaand jaar:

	Percentage			
	2026	2027	2028	2029
Wijziging tarief	8,68%	5,75%	5,37%	4,79%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient om de kosten van de afvalinzameling en afvalverwerking te dekken. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Het is wettelijk niet toegestaan meer in de afvalstoffenheffing te betrekken dan de begrote kosten. Afwijkingen tussen heffing en kosten in de jaarrekening worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. Deze moet beschikbaar te blijven voor afvalinzameling en verwerking en mag door de opbouw van gelden van derden (heffing) niet anders worden ingezet.

Vanaf 2026 dalen de kosten voor afvalverwerking in de gemeente Heemstede. Dit is het gevolg van de samenwerking met AEB, waardoor de verwerkingskosten aanzienlijk lager uitvallen. Deze kostenbesparing wordt doorberekend aan de gemeente en zorgt ervoor een lagere afvalstoffenheffing voor de inwoners. Tegelijkertijd brengt de daling in kosten ook een nadeel met zich mee voor de gemeente. Omdat de totale uitgaven voor afvalverwerking afnemen, daalt ook het bedrag aan extracomptabele btw dat kan worden teruggevorderd. Dit leidt tot een lagere opbrengst op dit onderdeel.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedrag(x € 1.000)	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Kosten taakveld 2.1 verkeer en vervoer	213	209	206	206
Kosten taakveld 6.3 inkomensregelingen	135	135	135	135
Kosten taakveld 7.1 volksgezondheid	183	183	183	183
Kosten taakveld 7.3 afval	3.672	3.703	3.703	3.703
Inkomsten taakveld 6.3 excl. heffingen	-157	-157	-157	-157
Netto kosten taakveld	4.046	4.073	4.070	4.070
Extracomptabel toe te rekenen kosten				
Overhead	77	77	77	77
BTW	829	835	834	834
Totale kosten	4.952	4.985	4.981	4.981
Opbrengst heffingen	4.952	4.985	4.981	4.981
Percentage kostendeckking	100%	100%	100%	100%

Tarief per aansluiting

Tarief per aansluiting (x € 1)	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Klein (120/140 l, resp. 100 tikken) aantal 7.362	358,89	361,25	361,00	360,88
Groot (240 l, resp. 200 tikken) aantal 5.150	448,61	451,56	451,25	451,10

Percentuele wijziging t.o.v. voorgaand jaar:

Percentage	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Wijziging tarief	-1,64%	0,66%	-0,07%	-0,03%

Begrafenisrechten

Het huidige uitgangspunt is een 100% kostendekkende exploitatie van de begraafplaats (uitvaartverzorging en onderhoud begraafplaats). Uitzondering hierop zijn de lasten van de grafkapel in verband met de monumentale status hiervan.

Een exploitatietekort op uitvaartverzorging wordt gedekt door de betreffende reserve en een overschot wordt daaraan toegevoegd.

Een exploitatietekort op onderhoud graven wordt gedekt door de betreffende voorziening en een overschot wordt daaraan toegevoegd. De voorziening wordt gevoed vanuit de grafrechten.

plus = nadeel, min = voordeel

Berekening kostendekkendheid Begrafenisrechten	Bedrag (x € 1.000)
	2026
Kosten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria (exclusief BTW)	527
Inkomsten taakveld 0.10 reserve uitvaartverz. en 7.5 voorziening onderhoud	0
Netto kosten taakveld	527
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>	
Overhead	245
BTW	137
Totale kosten	909
Opbrengst Begrafenisrechten	-909
Percentage kostendekking	100%

Marktgelden

Bij de bepaling van onze tarieven houden we er rekening mee dat de markt aantrekkelijk blijft voor standhouders en bezoekers.

plus = nadeel, min = voordeel

Kostendekkendheid marktgelden	Bedrag (x € 1.000)
	2026
Kosten taakveld 3.3 bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	72
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakveld	72
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>	
Overhead	22
BTW	10
Totale kosten	104
Opbrengst Marktgelden	-62
Percentage kostendekking	60%

Lokale lastendruk

De woonlasten bestaan uit de onroerend zaakbelasting, de riool- en waterzorgheffing en de afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel laat de tarieven uit de begroting 2025 en 2026 zien.

Bij de onroerend zaakbelasting wordt opgemerkt dat de percentuele mutatie niet gecorrigeerd is voor de verschillende grondslagen 2025 en 2026. In 2025 is de grondslag (de gemiddelde WOZ waarde in de gemeente) immers afwijkend van 2026.

Belastingsoort	Bedrag (x € 1)		
	2025	2026	% Mutatie
Onroerende zaakbelasting (gemiddelde WOZ-waarde 2025 CBS, € 681.000)	€ 554	€ 573	3,4%
Rioolheffing	€ 292	€ 317	8,7%
Afvalstoffenheffing (rolcontainer 240 liter)	€ 456	€ 449	-1,64%
Totaal			

De gemiddelde WOZ-waarde van een woning in Heemstede is volgens het CBS in 2025 € 681.000. Een huurder van een woning wordt alleen voor de afvalstoffenheffing aangeslagen.

In absolute bedragen wijzigt de OZB aanslag van woningen bij gelijke WOZ-waarden als volgt:

WOZ waarde	OZB 2025	OZB 2026	Toename
€ 350.000	€ 285	€ 295	€ 10
€ 550.000	€ 448	€ 463	€ 15
€ 700.000	€ 570	€ 589	€ 19
€ 1.000.000	€ 814	€ 842	€ 28

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Heemstede kunnen belastingplichtigen, die niet in staat zijn om hun belastingschuld te betalen, in aanmerking komen voor kwijtschelding. Er kan alleen kwijtschelding worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing. Degenen die kwijtschelding hebben gekregen toetsen we het jaar erna bij het inlichtingenbureau. Als ze volgens die toets nog in dezelfde omstandigheden verkeren als het jaar waarin ze kwijtschelding hebben gekregen, geven we automatisch kwijtschelding.

De kwijtscheldingen worden voor 2026 € 139.280 begroot voor de afvalstoffenheffing.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

Algemeen

Bij het weerstandsvermogen worden de beschikbare weerstandscapaciteit en de in kaart gebrachte risico's, waar geen beheersmaatregel tegenover staat, tegen elkaar afgezet. Dit wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen. De bandbreedte van deze ratio is opgenomen in de financiële verordening. Een ratio met een bandbreedte tussen 1,6 en 1,8 wordt als ruim voldoende gekwalificeerd. De financiële verordening geeft tevens de regels weer rond de berekening van het weerstandsvermogen.

Om een goed oordeel te kunnen geven over het weerstandsvermogen zijn twee elementen van belang: de beschikbare weerstandscapaciteit (A) en de benodigde weerstandscapaciteit (B).

A. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. In de Financiële verordening van Heemstede is bepaald dat stille reserves, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen worden in de berekening omdat de gemeente niet snel over deze middelen kan beschikken en omdat de OZB geen sluitpost is maar een laatste optie. Hiermee wijkt Heemstede af van het Gemeentelijk Toezichtskader van de provincie Noord-Holland. De algemene reserve bedraagt per 1-1-2026: € 27.365.092. Dit is exclusief de reserve "structureel dekkingsmiddel" van € 1.862.623. Formeel is dit een onderdeel van de algemene reserve. Inclusief de reserve "structureel dekkingsmiddel" is de algemene reserve € 29.227.715.

B. Benodigde weerstandscapaciteit (de risico's)

Dit betreft de inventarisatie van de risico's waarvoor geen dekking in de begroting is en de kans dat die zich voordoen. De risico's worden ingeschat op totaal € 3.894.000.

Ratio weerstandsvermogen

Conform de huidige verordening is het weerstandsvermogen berekend op basis van de algemene reserve. De weerstandsratio moet minimaal tussen de 1,6 en 1,8 zijn. De reserve structureel dekkingsmiddel wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

De ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2026 is :

Ratio weerstandsvermogen	2026
<u>Beschikbare weerstandscapaciteit (A)</u>	<u>27.365.092</u> = 7,0
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	3.894.000

Uit de normtabel blijkt dat een ratio binnen deze bandbreedte uitstekend is.

Normtabel weerstandsvermogen	
≥ 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
< 1,0	Onvoldoende

Surplus algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2026 € 27,3 miljoen. Het vrije deel (surplus) bestaat uit dit saldo minus de benodigde weerstandscapaciteit € 3,9 miljoen. Dit betekent dat het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit) € 23,4 miljoen bedraagt. Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan de gemeente jaarlijks maximaal 10% (€ 2,3 miljoen) inzetten voor het afdekken van structurele lasten. Hiervoor is in de jaarrekening 2023 de reserve structureel dekkingsmiddel ingesteld. Deze reserve bedraagt momenteel 1,9 miljoen en wordt nog gevuld uit het te verwachten resultaat van de jaarrekening 2025.

Onbenutte belastingcapaciteit

De nog onbenutte OZB is gelijk aan de belastingheffing die meer kan worden opgelegd als een gemeente het OZB-tarief gebruikt dat een gemeente moet heffen om in aanmerking te komen voor toelating van een zogenoemde artikel 12 aanvraag. Dit niveau bestaat uit de WOZ-waarde vermenigvuldigd met het redelijk tarief. In de Meicirculaire gemeentefonds wordt jaarlijks het redelijk tarief bekend gemaakt.

De geraamde opbrengst OZB vormt het uitgangspunt voor de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit.

	WOZ-waarde 2025 Bedrag in €	
A	WOZ-waarde woningen	9.646.161.645
B	WOZ-waarde niet-woning gebruiker	324.454.279
C	WOZ-waarde niet-woning eigenaar	343.879.730
D	Redelijk tarief (volgens Meicirculaire 2025)	0,1648%
	Opbrengst redelijk tarief (A+B+C)xD	16.998.289
	Geraamde opbrengst 2026	9.090.883
	Onbenutte belastingcapaciteit	7.907.406

N.B. De OZB 2025 wordt geheven over de WOZ-waarden van 2024. De WOZ-waarden betreffen nu nog voorlopige cijfers. De WOZ-waarden van woningen en niet-woningen worden tot aan het versturen van de WOZ-aanslagen gewaardeerd door GBKZ.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt door Heemstede niet betrokken bij de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's die de gemeente loopt. De belangrijkste risico's zijn in deze paragraaf opgenomen. De lijst moet worden beschouwd als een zo goed mogelijke inschatting op basis van de beschikbare informatie. Ingeschat wordt hoe groot de kans is dat de risico's zich inderdaad voordoen.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0% - 25%	12,50%
2. Gemiddeld	25% - 50%	37,50%
3. Hoog	50% - 75%	62,50%
4. Zeer hoog	75% - 100%	87,50%

Risico's uit groep 4 doen zich vrijwel zeker voor en moeten worden afgedekt door het vormen van een voorziening. Er bestaan ook risico's die door de hoogte niet afgedekt kunnen worden door de gemeente zelf. Waar mogelijk worden deze risico's bij een verzekeraar ondergebracht. Dit geldt bijvoorbeeld voor aansprakelijkheid en brandschade. Risico's lager dan € 50.000 worden niet in de risico-inventarisatie betrokken. Deze worden gedekt uit de normale flexibiliteit van de bedrijfsvoering.

Hierna volgt een samenvatting van de inventarisatie van de risico's die niet op een of andere manier zijn ondervangen (waar geen voorziening voor is gevormd of verzekering voor is aangegaan) en die een financieel gevolg kunnen hebben.

Risico's

Totaal overzicht benodigde weerstandscapaciteit (B)				
Risico's	Maximaal risico	Kans	%	Bedrag (afgerond op € 1.000)
1. Investeringsprojecten	2.131.700	Gemiddeld	37,5%	799.000
2. BTW en VPB	5.422.000	Laag	12,5%	678.000
3. Niet-verhaalbare planschades	100.000	Laag	12,5%	13.000
4. Vaste formatie zonder structurele dekking	298.000	Laag	12,5%	37.000
5. Veiligheidsregio Kennemerland	56.000	n.v.t.	n.v.t.	56.000
6. Gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Spaarne Werkt)	252.000	Gemiddeld	37,5%	95.000
7. Open einde regeling Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud	813.000	Hoog	62,5%	508.000
8. Gemeentefonds btw-compensatiefonds	1.520.000	Gemiddeld	37,5%	570.000
9. Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne	6.712.000	Laag	12,5%	839.000
10. Garantstellingen leningen	2.392.000	Laag	12,5%	299.000
Maximaal risico	19.696.700			
Benodigde weerstandscapaciteit				3.894.000

Hieronder worden de risico's verder toegelicht.

1. Investeringsprojecten	
Omschrijving	De gemeente loopt risico bij de investeringsprojecten.
Kans	Gemiddeld
Impact	In de periode 2026 – 2029 wordt in totaal voor € 34.107.045 aan grote projecten opgenomen (bruto krediet > € 500.000). Hierbij zijn ook de IHP projecten > € 500.000 betrokken. Het betreft 16 projecten zodat het gemiddeld risico wordt vastgesteld op afgerond € 2.131.700. Uitgangspunt is dat het risico zich in de komende 4 jaar één keer voordoet. Het risico wordt bepaald op 37,50% van € 2.131.700 en komt uit op afgerond € 799.390.

2. BTW en VPB	
Omschrijving	De gemeente Heemstede nam deel aan het Horizontaal toezicht (HT). Hierbij werden de verantwoordelijkheden meer bij de organisatie zelf neergelegd aan de hand van 3 controlebegrippen met de belastingdienst: transparantie, vertrouwen en begrip. De spelregels waren vastgelegd in een convenant. Doel was tijdig signaleren van fiscale risico's door overleg met de belastingdienst. Hierdoor ontstond duidelijkheid over de fiscale positie en de belastingdienst hoefde minder snel tot een (regulier) boekenonderzoek te besluiten. Het huidige convenant HT is op 1 januari 2024 geëindigd. Eind 2023 heeft de gemeente het nieuwe convenant DHT (Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht) met de belastingdienst getekend. Daarmee voldoet de gemeente aan hogere eisen die aan het Tax Control Framework (TCF) worden gesteld. Het TCF is het geheel van processen en interne beheersmaatregelen die er voor zorgen dat de fiscale risico's bekend zijn en worden beheerst. Periodiek heeft de gemeente een gesprek met de belastingdienst. In dit gesprek worden onder meer nieuwe ontwikkelingen in de processen en bevindingen vanuit de fiscale controles besproken. BTW Van de meeste uitgaven die de gemeente als overheid doet, kan de betaalde btw deels of geheel gedeclareerd worden bij het btw compensatiefonds (BCF). Daarnaast kan de gemeente de btw die zij als ondernemer betaalt in vooraf trek brengen (fiscale btw). Hoewel er controle op de juistheid van de btw-afdracht en declaraties bij het btw compensatiefonds plaatsvindt, kan een boekenonderzoek tot een naheffingsaanslag leiden. Ook met een convenant DHT is de kans op een boekenonderzoek aanwezig. Heemstede controleert met audits de juistheid van de boekingen. Op basis hiervan wordt het risico op een naheffing als laag beoordeeld.

	Vennootschapsbelasting (Vpb) Op 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor publieke organisaties ingevoerd. De Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) is zo aangepast dat overheden ook belast kunnen worden voor economische activiteiten die ook door private ondernemingen (kunnen) worden uitgevoerd. Door deze wetwijziging vallen activiteiten waarvoor gemeenten als ondernemer optreden onder de Vpb. De gemeente heeft de gevolgen van de vennootschapsbelastingplicht in beeld gebracht. Op grond van uitgevoerde fiscale scans is vanaf 2016 het standpunt dat de gemeente niet onderworpen is aan Vpb-heffing. De gemeente is dus vooralsnog niet belastingplichtig en daarom wordt het risico voor wat betreft Vpb op p.m. gewaardeerd. Jaarlijks vindt een toets plaats op de Vpb. Hierbij wordt beoordeeld of er nieuwe activiteiten zijn die mogelijk onder de Vpb vallen.
Kans	Laag
Impact	Het financiële risico wordt beoordeeld aan de hand van de totaal gedeclareerde BTW over 2024 bij het BCF (€ 4.281.000) en de in 2024 in vooraftrek genomen BTW op aangifte (€ 1.141.000). In totaal betreft het € 5.422.000 aan gecompenseerde/in vooraftrek genomen BTW. Bij een laag risico van 12,5% komt dit neer op afgerond € 678.000.

3. Niet-verhaalbare planschades	
Omschrijving	Voor de afhandeling van claims inzake planschades met succes een beroep op externe expertise kan worden gedaan, blijven de uitkomsten van mogelijke procedures en risico's een onzekere factor. Nu de wet uitdrukkelijk de mogelijkheid biedt planschadeovereenkomsten aan te gaan, wordt dit ook standaard gedaan, waardoor de risico's tot een minimum beperkt blijven. Door het aangaan van een planschadeovereenkomst neemt de initiatiefnemer het risico van de planschade op zich.
Kans	Laag
Impact	Uitgaande van een laag risico en een claim van € 100.000 in 4 jaar wordt het incidentele risico berekend op afgerond € 13.000 (12,5% van € 100.000).

4. Vaste formatie zonder structurele dekkingsmiddelen

Omschrijving	Uitgangspunt bij vaste formatie, is dat dit gedekt wordt uit structurele middelen. Bij de begroting 2026 is dat niet altijd het geval. Uitgangspunt is dat als incidentele middelen komen te vervallen, de dekking komt uit de middelen voor de flexibele schil.
Kans	Laag
Impact	Op dit moment is berekend dat voor € 298.000 formatie in de begroting is opgenomen, waar geen structurele dekkingsmiddelen tegenover staan. Bij een laag risicoprofiel, komt dit neer op € 37.000.

5. Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Omschrijving	De VRK is de veiligheidsregio van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort. Elk jaar kwantificeert de VRK in haar eigen begroting haar risico's. In de begroting 2026 van de VRK tellen deze risico's op tot een bedrag van € 4,6 miljoen.
Kans	De kans is meegenomen in de berekening van berekening van het benodigde weerstandscapaciteit bij de VRK. Daarom nemen we het ongedekte risico volledig op in de begroting van de gemeente.
Impact	De VRK heeft een weerstandscapaciteit van 0,7 (€ 3,22 miljoen). Dit betekent dat 30% van haar risico's (€ 1,38 miljoen) niet afgedekt is binnen de gemeenschappelijke regeling. Heemstede vormt 4% van de VRK op basis van inwonertal. Hieruit volgt dat afgerond € 56.000 van het risico van de veiligheidsregio door Heemstede gedragen wordt.

6. Gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Spaarne Werkt)

Omschrijving	De deelnemende gemeenten zijn Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort. Gemeenten moeten op contractniveau met Spaarne Werkt afspraken maken ten aanzien van het realiseren van Sociale Werkvoorziening (SW)-plaatsen, Nieuw Beschut werk, inwoners met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en jongeren zonder startkwalificatie. De gemeenten ontvangen van het Rijk via de Integratie-uitkering Participatie gelden voor de WSW en Nieuw Beschut. De bijdrage aan het Participatiebedrijf wordt naar rato van deze gelden verdeeld. Op basis hiervan maakt de gemeente Heemstede in 2025 ca. 6,3 % uit van het totaal. Bij financiële tekorten zal Heemstede voor dit percentage worden aangesproken.
Kans	p.m.
Impact	Een extra exploitatietekort van de GR van bijvoorbeeld € 1 miljoen, betekent voor Heemstede een extra tekort op de WSW van 6,3% ofwel € 63.000. Het opgenomen risico voor 2026 t/m 2029 bedraagt € 252.000 (4 x € 63.000). Dit risico wordt gemiddeld ingeschat en wordt bepaald op 37,5% van € 252.000 is afgerond € 95.000.

7. Open einde regeling Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud

Omschrijving	Voor de PW, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud wordt door het Rijk een specifieke uitkering verstrekt. De huidige gedragslijn is dat het verschil tussen de bijstandslasten en de bijdrage van het Rijk in de bijstandslasten wordt verrekend met de reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz. In de nota reserves en voorzieningen – weerstandsvermogen 2023 is aangegeven dat bij een negatieve stand deze reserve zal worden aangevuld vanuit de algemene reserve.
Kans	Hoog
Impact	Na aftrek van de vangnetregeling van het Rijk bedragen de geraamde tekorten voor 2026 € 210.000, 2027 € 201.000, 2028 € 201.000 en 2029 € 201.000. De reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz bedraagt naar verwachting per eind 2025 € 0. Dit betekent voor de komende 4 jaar een risico van € 813.000 (+ € 210.000 + € 201.000 + € 201.000 + € 201.000). Gelet op de onzekerheid in het verloop van de uitkeringsgerechtigden en de mate waarop het Rijk dit gaat compenseren, wordt de kans ingeschat op hoog. Uitgaande van een hoog risico van 62,5% bedraagt het incidentele risico 62,5% van € 813.000 is afgerond € 508.000.

8. Gemeentefonds

Omschrijving	De gemeente loopt het risico dat de inkomsten uit het Gemeentefonds lager uitvallen door aanpassingen op Rijksniveau. De inkomsten kunnen tegenvallen door een hogere besteding van het btw-compensatiefonds met als gevolg een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De provincie Noord-Holland geeft gemeenten toestemming om structureel rekening te houden met de afrekening van het BCF (jaar t-1) in hun meerjarenbegroting. Heemstede ontvangt over 2024 een afrekening van € 380.000, wat betekent dat dit bedrag meerjarig als opbrengst stelpost mag worden opgenomen. Heemstede gaat er dus vanuit dat voor 2025 t/m 2029 evenveel ontvangen wordt uit BCF fonds als over 2024 en heeft voor die jaren een opbrengst stelpost geraamd van € 380.000. Dit brengt ook risico's met zich mee: als alle gemeenten meer BTW compenseren dan in 2024. Heemstede zal dan minder ontvangen dan begroot. Dit is andersom ook het geval: als alle gemeenten minder BTW compenseren dan in 2024. Heemstede zal dan meer ontvangen dan waar nu rekening mee is gehouden.
Kans	Gemiddeld
Impact	Het risico voor 2026 t/m 2029 bedraagt € 1.520.00 (4 x € 380.000). Dit risico wordt gemiddeld ingeschat en wordt bepaald op 37,5% van € 1.520.000. Dat is afgerond € 570.000.

9. Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne

Omschrijving	Ter dekking van de kosten die gemeenten maken voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid in 2022 de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne opgezet. In de begroting wordt in de periode 2026 - 2029 uitgegaan van inkomsten uit deze regeling, hoewel het nog niet zeker is dat de bekostigingsregeling de volledige periode onveranderd blijft. Voorzichtigheidshalve zijn er in de jaren 2026 - 2029 lagere inkomsten opgenomen dan in de huidige regeling verwacht zou worden, maar alsnog is er een risico dat het rijk deze middelen stop kan zetten.
Kans	Klein
Impact	Er is in de periode 2026 - 2029 jaarlijks dekking vanuit het rijk opgenomen van ongeveer € 1.678.000, totaal € 6.712.000. Het risico dat we dit bedrag niet ontvangen wordt laag ingeschat en wordt dus bepaald op 12,5% van € 6.712.000. Dit is € 839.000.

10. Garantstellingen leningen

Omschrijving	De gemeente staat nog altijd garant voor een aantal leningen aan onder andere college Hageveld en verschillende sportverenigingen. Jaarlijks wordt zowel de begroting als de jaarrekening van de betrokken organisaties beoordeeld, maar de gemeente loopt desondanks een financieel risico doordat zij aangesproken kan worden door een geldverstrekende instantie. Het bedrag van de gegarandeerde geldleningen waarvoor de gemeente Heemstede garant staat bedraagt per 1 januari 2026 ongeveer € 9.568.000
Kans	Laag
Impact	De kans dat een organisatie, vereniging of andere instelling niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, wordt dit jaar voor het eerst ingeschat op laag. De kans dat de gemeente wordt aangesproken door een geldverstrekende instantie wordt lager ingeschat. Het grootste gedeelte van de garantstellingen is toe te rekenen aan het onderwijs, hier wordt het risico lager ingeschat dan bij de sportverenigingen. Het gemiddelde bedrag per lening, waarvoor de gemeente garant staat, bedraagt ongeveer € 2.392.000. Uitgaande van een laag risico wordt het risico geschat op 12,50% van € 2.392.000 ofwel afgerond € 299.000.

Financiële kengetallen

Conform het BBV is elke gemeente verplicht in deze paragraaf de volgende kengetallen op te nemen: netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen geven de raad inzicht in de financiële positie van de gemeente. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze paragraaf geeft weer hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. De meerjarige kengetallen komen uit een geprognosticeerde balans die extracomptabel tot stand komt. Deze balans is opgenomen onder het hoofdstuk "Financiële Begroting".

Overzicht financiële kengetallen

Kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
1a Netto schuldquote	0,0%	37,4%	36,7%	41,8%	52,1%	53,6%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,4%	35,1%	34,4%	39,9%	50,6%	52,4%
2 Solvabiliteitsratio	60,4%	50,0%	50,1%	46,8%	42,2%	40,6%
3 Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4 Structurele exploitatieruimte	1,6%	0,9%	0,2%	0,1%	-0,8%	-1,2%
5 Belastingcapaciteit	123,2%	123,6%	127,2%	129,2%	130,8%	132,4%

Toelichting op de financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

1a. Netto schuldquote (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
A Netto schuldquote	8.654	25.226	11.498	10.070	8.642	7.214
B Kortlopende schulden = Netto vlottende schuld (BBV art.48)	7.733	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869
C Overlopende passiva (BBV art.49)	9.022	18.001	29.832	37.057	48.578	52.685
D Langlopende uitzettingen = Fin. vaste activa (BBV art.36d t/m 36f)	0	0	0	0	0	0
E Kortlopende vorderingen en uitzettingen < 1 jaar (BBV art.39)	17.521	8.689	8.689	8.689	8.689	8.689
F Liquide middelen (BBV art.40)	2.517	2.300	0	289	578	867
G Overlopende activa (BBV art.40a)	5.361	3.660	3.661	3.662	3.662	3.662
A + B + C - D - E - F - G	10	33.447	33.849	39.356	49.160	51.550
H Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	89.169	89.497	92.311	94.243	94.346	96.184
Netto schuldquote (A + B + C - D - E - F - G) / H x 100%	0,0%	37,4%	36,7%	41,8%	52,1%	53,6%

De komende jaren neemt de netto schuldquote van de gemeente toe. Dit komt omdat de gemeente geld aantrekt voor de uitvoering van investeringsprojecten. Om deze investeringsprojecten te kunnen

uitvoeren leent de gemeente geld op de kapitaalmarkt. Hoewel de schuldquote oploopt, blijft deze ruim onder de signaleringsgrens van 90% dat gekenmerkt wordt als "minst risicovol".

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De gemeente leent geld voor de financiering van de eigen activiteiten. Om een goed beeld te krijgen van de omvang daarvan, wordt de totale financiering gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente aan derden verstrekt (bijvoorbeeld aan verbonden partijen of sportverenigingen).

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
A Onderhandse leningen = Vaste schulden (BBV art.46)	8.654	25.226	11.498	10.070	8.642	7.214
B Kortlopende schulden = Netto vlottende schuld (BBV art.48)	7.733	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869
C Overlopende passiva (BBV art.49)	9.020	18.001	29.832	37.057	48.578	52.685
D Langlopende uitzettingen = Fin. vaste activa (BBV art.36b t/m 36f)	2.124	2.026	2.083	1.771	1.465	1.161
E Kortlopende vorderingen en uitzettingen < 1 jaar (BBV art.39)	17.521	8.689	8.689	8.689	8.689	8.689
F Liquide middelen (BBV art.40)	2.517	2.300	0	289	578	867
G Overlopende activa (BBV art.40a)	5.358	3.660	3.661	3.662	3.662	3.662
A + B + C - D - E - F - G	-2.113	31.421	31.766	37.585	47.695	50.389
H Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	89.169	89.497	92.311	94.243	94.346	96.184
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A + B + C - D - E - F - G) / H x 100%	-2,4%	35,1%	34,4%	39,9%	50,6%	52,4%

Uit de tabel blijkt dat de gemeente voornamelijk geld leent voor de eigen investeringen. Ook hier geldt dat de gemeente binnen de signaleringsgrens van 90% blijft en daarmee valt in de categorie "minst risicovol".

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen. De solvabiliteit geeft aan in welke mate de gemeente zijn langlopende schulden kan terugbetalen.

2. Solvabiliteitsratio (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
A Eigen vermogen (BBV art.42 lid 1)	62.169	57.920	61.603	60.116	57.265	55.473
B Balanstotaal (BBV art. 37 en 41)	103.006	115.819	122.927	128.434	135.693	136.623
Solvabiliteit (A / B) x 100%	60,4%	50,0%	50,1%	46,8%	42,2%	40,6%

Bij dit kengetal geldt hoe hoger het eigen vermogen is hoe meer solvabel de gemeente is. Solvabiliteit wordt in het bedrijfsleven gebruikt om de kredietwaardigheid te bepalen. De bank neemt onder meer op basis daarvan een besluit over de verstrekking van een lening. Binnen de gemeente heeft dit kengetal een beperkte betekenis omdat de gemeente niet kan worden geliquideerd en omdat de kredietwaardigheid niet wordt bepaald door de solvabiliteit. Bij de gemeente gaat het veel meer om een structureel sluitende begroting en een onderbouwd weerstandsvermogen waarbij ook de mogelijkheid tot belastingverhoging (de onbenutte belastingcapaciteit) een belangrijke rol speelt.

De signaleringswaarde tussen 20% en 50% betekent neutraal. De gemeente Heemstede valt in deze categorie.

Kengetal grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Dit is bij de opmaak van de begroting 2026-2029 niet het geval in de gemeente Heemstede. In de begroting wordt er vanuit gegaan dat Heemstede de gronden zelf niet exploiteert. Daarom staat deze tabel op nihil.

3. Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (BBV art.38a)	0	0	0	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (BBV art.38b)	0	0	0	0	0	0
	A+B	0	0	0	0	0	0
C	Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	89.169	89.497	92.311	94.243	94.346	96.184
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft inzicht in welke mate de structurele lasten van de gemeente gedekt zijn door structurele baten. Dit is een belangrijk criterium voor de financiële gezondheid van de gemeente en een belangrijk toetsingsinstrument voor de provincie. Immers de gemeente kan het niet lang volhouden een structureel kostenniveau (kapitaallasten, personeelslasten etc.) te dekken met incidentele (eenmalige) opbrengsten (verkoop van panden, grondexploitatie).

Een negatief percentage betekent dat de gemeente onvoldoende structurele baten heeft om structurele uitgaven mee te dekken. Dit betekent dat of het kostenniveau moet dalen of de beïnvloedbare inkomsten (OZB, leges) omhoog moeten of een combinatie daarvan tot een niveau dat de exploitatie structureel in evenwicht komt.

4. Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027 2028 2029		
A	Totale structurele lasten (BBV art.17c en 19c)	84.834	87.372	92.217	94.470	96.002	98.319
B	Totale structurele baten (BBV art.17c en 19c)	85.833	87.596	91.821	93.624	94.303	96.184
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves (BBV art.19d)	0	0	0	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves (BBV art.28d)	425	589	612	928	942	1.018
	(B - A) + (D - C)	1.424	813	216	82	-757	-1.117
E	Totale baten exclusief mutaties reserves (BBV art.17c)	89.169	89.497	92.311	94.243	94.346	96.184
Structurele exploitatieruimte ((B - A) + (D - C)) / (E) x 100%		1,6%	0,9%	0,2%	0,1%	-0,8%	-1,2%

Vanaf het jaar 2028 kan de gemeente in de begroting niet meer aan de structurele lasten voldoen voornamelijk door de rentelasten van het investeringsprogramma en de wijzigingen in het gemeentefonds. Het is een onderbouwde keuze om op dit moment nog geen voorstellen in de begroting te verwerken om de begroting vanaf 2028 sluitend te maken. De jaren 2026 en 2027 worden wel sluitend gepresenteerd.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde in de gemeente. De belastingcapaciteit van een gemeente wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (Heemstede 2025 € 681.000)	540	554	573	573	573	573
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde Heemstede 2025	276	292	317	335	353	370
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	409	456	449	452	451	451
D Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A + B + C - D)	1.225	1.302	1.339	1.360	1.377	1.394
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	994	1.053	1.053	1.053	1.053	1.053
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E / F) x 100%	123,2%	123,6%	127,2%	129,2%	130,8%	132,4%

Bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een kostendeckendheid van 100%. In de paragraaf 1 lokale heffingen wordt dit verder toegelicht.

De woonlasten van Heemstede 2026 worden vergeleken met de landelijk gemiddelde woonlasten 2025. Dit betekent dat er in de Heemsteedse lasten een indexatie meegenomen is, die bij de landelijk gemiddelde woonlasten nog niet doorberekend is. Dit zorgt voor een hoger percentage van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheer van de openbare ruimte is van grote invloed op het leef-, woon- en werkklimaat van iedereen. De gemeente heeft een groot aantal kapitaalgoederen in de openbare ruimte in beheer. De kwaliteit en het onderhoudsniveau zijn bepalend voor het voorzieningenniveau binnen de gemeente.

Kapitaalgoederen vertegenwoordigen over het algemeen een groot kapitaal waarvan het beheer en onderhoud veel geld kost. In het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) is de paragraaf kapitaalgoederen verplicht voorgeschreven met het doel het inzicht voor de raad te vergroten.

Beleidskader en beheerplannen

Het beleidsplan stelt het te handhaven kwaliteitsniveau vast. In beheerplannen wordt het onderhoudsniveau verder uitgewerkt. Een beheerplan geeft inzicht in de financiële positie, verbetert de risicobeheersing en is de basis voor effectief en efficiënt onderhoudsbeheer. Een actueel beheerplan wordt daarom aangeraden. Het beheerplan vormt de onderlegger voor de begroting. Daarnaast is een beheerplan op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht als een voorziening is gevormd om de lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen over meerdere begrotingsjaren. Een dergelijke voorziening kan alleen door de raad worden ingesteld en mag alleen groot onderhoud betreffen. Het onderliggende beheerplan moet daarnaast recent te zijn en mag niet ouder zijn dan vijf jaar ten opzichte van het verslagjaar (bijvoorbeeld voor het verslagleggingsjaar 2020 mag het beheerplan niet ouder zijn dan 2015). Het beheerplan moet daarnaast een minimale looptijd van vier jaar te hebben. Hoewel het beleids- en beheerplan nu vaak gecombineerde documenten zijn, wordt aangeraden dit tenminste in de besluitvorming te splitsen omdat de eis tot een actualisatie per 5 jaar alleen op het beheerplan betrekking heeft.

Onderhoud versus investeringen

Investeringen worden opgenomen in het investeringsprogramma. Het onderscheid is belangrijk, omdat de financiële verwerking anders is. Onderhoud wordt opgenomen in een beheerplan en is onderdeel van deze paragraaf kapitaalgoederen. Onderstaand is daarom een korte toelichting op de verschillen.

Het kenmerk van onderhoud is dat het er om gaat het object in een goede oorspronkelijke staat te houden (werkend en veilig) die voldoet aan het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau. Dit is niet van invloed op de gebruiksduur. Op onderhoud mag daarom nooit meerjarig worden afgeschreven (activering is niet toegestaan). Onderhoud wordt onderscheiden in klein en groot onderhoud. Bij klein onderhoud gaat het om zaken als het vervangen van kapotte ruiten, jaarlijkse keuringen van elektrische installaties, onderhoudsbeurten etc. Klein onderhoud mag niet opgenomen zijn in een onderhoudsvoorziening maar moet zijn opgenomen als structureel budget in de exploitatie.

Voor groot onderhoud mag een voorziening worden gevormd. Het gaat daarbij om gepland onderhoud door slijtage na een langere periode van gebruik en voor een substantieel deel van het object. Het gaat dan om zaken als (bijvoorbeeld) vervanging van riolering, cv-ketel of gras/kunstgras van een voetbal- of hockeyveld maar ook periodiek schilderwerk, zonwering, vloerbedekking etc.

Bij een investering gaat het om de volledige vervanging van een bestaand object (vervanging van de weg bijvoorbeeld) of een geheel nieuw object.

Bij een bestaand object kan ook sprake zijn van een investering. Dat is het geval als voldaan wordt aan één van de volgende voorwaarden:

- er aanpassingen worden verricht om te voldoen aan wet- en regelgeving (zoals het voldoen aan veiligheidsvoorschriften); en/of er is sprake van een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat); en/ of
- de levensduur wordt verlengd (zoals renovatie om een pand aan de huidige maatstaven en normen te laten voldoen).

Beleids- en beheerplannen

Overzicht beheerplannen kapitaalgoederen

Voor onderstaande kapitaalgoederen heeft Heemstede een beheerplan vastgesteld:

Categorie	Omschrijving beheerplan	Vast-gesteld in raad	Looptijd	Frequentie actualisering	Volgende actualisatie	Voorziening groot onderhoud
Wegen	Beheerplan wegen	2022	2022-2026	elke 5 jaar	2025	Ja
	Beleidsplan openbare verlichting	2023	2023-2027	elke 5 jaar	2027	nvt
Riolering	Programma water Bloemendaal en Heemstede	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	Ja
	Grondwaterbeleidsplan Bloemendaal en Heemstede	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	nvt
	Grondwaterbeheerplan	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	Ja
Water	Beleidsplan bruggen en beschoeiingen	2015	2015-2025	elke 5 jaar	2025	nvt Ja
	Beheerplan bruggen en beschoeiingen	2021	2021-2025	elke 5 jaar	2025	Ja
	Baggerplan	2020	2020-2029	elke 5 jaar	2025	
Groen	Groenbeleidsplan Heemstede	2024	2024-2033	elke 10 jaar	2033	Nee*
	Beheerplan Wandelbos Groenendaal	2015	2015-2032	elke 6 jaar	2024	Nee*
Gebouwen	Onderhoudsfonds woningen en gebouwen	2025	2025-2034	elke 3 jaar	2028	Ja
Sport	Sportcentrum en sportpark Groenendaal	2024	2024-2043	elke 5 jaar	2029	Ja
	Tennispark HBC en tennispark Groenendaal	2020	2021-2030	elke 5 jaar	2026	Ja

Wegen

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- 1.200.000 m² verharde wegen, fiets- en voetpaden
- 9.025 straatkolken
- 4.952 lichtmasten

Kwaliteitsniveau en onderhoud

Het kwaliteitsniveau is gebaseerd op de "Kwaliteitscatalogus openbare ruimte" van het kennisinstituut CROW. Het CROW hanteert daarbij gestandaardiseerde de kwaliteitsnormen: A+, A, B, C, D, waarbij A+ het hoogste kwaliteitsniveau is. Als niveau D bereikt is, is sprake van onderhoudsachterstand (het onderhoud is niet tijdig uitgevoerd).

In Heemstede worden de wegen onderhouden op niveau B. Dit houdt in dat indien het er sprake is van kwaliteitsniveau C, er onderhoud gepland moet worden. Het gehele areaal aan wegen wordt eens per twee jaar geïnspecteerd en op het gewenste onderhoudsniveau beoordeeld. Bij de laatste inspecties 2024 bleek dat er sprake is van een beperkte onderhoudsachterstand. In verband hiermee wordt er extra onderhoud uitgevoerd. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Het verschil met achterstand is dat er bij achterstallig onderhoud sprake is van kapitaalvernietiging of onveilige situaties. Hier is geen sprake van. (Dit verschil maakt de commissie BBV ook in de notitie materiële vaste activa 2020). In het overzicht beheerplannen staat het beheerplan wegen in 2025 opgenomen voor volledige actualisatie. Voorgesteld wordt hiervan af te wijken en de volledige actualisatie in 2026 uit te voeren zodat de laatste ontwikkelingen hierbij meegenomen kunnen worden. Wel vindt in 2025 een bureau-actualisatie plaats (dit is zonder externe inventarisatie).

Openbare verlichting

Voor het onderhoud en de vervanging van openbare verlichting is in 2024 een geactualiseerd beleidsplan vastgesteld voor de budgetperiode tot 2027. In het beleidsplan zijn, onder andere nieuwe oplossingen en technologieën opgenomen in combinatie met het proces van verLEDding van de openbare verlichting. Uitgangspunt hierbij bij is dat dit gebeurt met gelijkblijvende jaarlijkse investeringen ter vervanging van de openbare verlichting. De plannen zijn vastgesteld door de raad. We versnellen het aanbrengen van LED verlichting waar mogelijk. De reguliere renovatie van de Openbare Verlichting zal op basis de budgetten in 2025 en 2026 worden uitgevoerd.

Riolering

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- gemengd riool: 103 km
- hemelwaterriool: 26 km
- drainage: 22 km
- drukriolering: 6 km

Programma Water

In 2021 is het Programma Water 2022-2026 Heemstede vastgesteld (voorheen Gemeentelijk Rioleringsplan - GRP). Voor de bestaande situatie is ingezet op het ambitieniveau basis (doorgaan op hetzelfde niveau) en voor nieuw-/ en verbouw op ambitieniveau hoog. Er is geen sprake van onderhoudsachterstand.

Er is sprake van een voorziening voor de rioolexploitatie en een voorziening voor de vervanging van riolering. In 2025 en volgende jaren wordt vervanging direct ten laste van de voorziening "vervangingsinvesteringen Riolering" gebracht. Riolering is onderdeel van het programma Water. In 2026 wordt een nieuw programma Water opgesteld.

Water

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- 14,5 km onderhoudsplichtige watergangen
- 6 km gedeelde onderhoudsplicht watergangen
- 6,4 km op vaardiepte houden van primair water
- 37.000 m¹ beschoeiing

Bruggen en beschoeiingen (oevers)

In 2015 is het beleidsplan Bruggen en beschoeiingen 2015-2020 opgesteld. Dit beleidsplan is in 2021 verlengd voor de periode 2021 t/m 2025. Tevens is een beheerplan voor dezelfde periode vastgesteld.

In het beheerplan is een meerjarenonderhoudsplan opgenomen. Op basis hiervan zijn de hoogte van de storting in de voorziening bruggen en beschoeiingen opnieuw bepaald en zijn er vervangingsinvesteringen in de kadernota opgenomen.

Bij bruggen en beschoeiingen worden kwaliteitsniveaus "top", "basis" en "sober" onderscheiden. In het beleidsplan is vastgelegd dat niveau "basis" wordt gehanteerd. Een nieuwe inspectie wordt eind 2025 afgerond. Deze inspectie en financiële uitwerking kan worden verwerkt in een nieuw beheerplan vanaf 2026. Daarom wordt voorgesteld af te wijken van de opstelling van een beheerplan in 2025 en dit te verplaatsen naar 2026.

Baggeren

In 2020 is het Baggerplan 2020 – 2029 vastgesteld. In het baggerplan is een meerjaren baggerplanning opgenomen. Het baggerplan wordt elke 5 jaar geactualiseerd.

Kwaliteitsniveau en onderhoud

Bij baggeren zijn geen kwaliteitsniveaus te onderscheiden. De waterdiepte dient minimaal te voldoen aan de leggerdiepte die het hoogheemraadschap voorschrijft of aan de gehanteerde vaardiepte indien het een vaarweg betreft. Alle watergangen in onderhoud van de gemeente zijn in 2019 ingemeten. Op basis hiervan en de prognose in aanwassnelheid is er een onderhoudsplan opgesteld. Het onderhoudsplan is vastgesteld tot en met 2029 en de benodigde storting in de Voorziening baggeren is bepaald.

De beheerplannen voor baggerwerkzaamheden en voor bruggen en beschoeiingen worden in 2026 door de raad vastgesteld. Voorgesteld wordt daarom af te wijken van de geplande actualisatie van deze beheerplannen in 2025 en dit te verplaatsen naar 2026. De verwachting is dat de onderhoudsniveaus van deze objecten gelijk blijven. De huidige beheerplannen lopen van 2021 tot 2025.

Groen

Kengetallen

- Ca. 363.000 m2 gras (gazon, bloemrijk, ruig) 343.000
- Ca. 61.538 m2 heesters 63000
- Ca. 51.619 m2 bosplantsoen
- Ca. 22.114 m2 vaste planten/ bodembedekkers 26000
- Ca. 11.834 m2 hagen 10996
- Ca. 12.962 bomen in openbaar gebied
- 76 ha wandelbos
- 10 ha begraafplaats

Wandelplaatsen en plantsoenen

In 2024 is het groenbeleidsplan (2024-2033) vastgesteld. De looptijd is 10 jaar, waarbij om de vier jaar wordt gekeken of het plan bijgewerkt moet worden. Het beleidsplan beschrijft de kwaliteit en (gebruiks)functies waar het groen in Heemstede aan moet voldoen, de groenstructuur en het onderhoudsniveau.

Het groenonderhoud is vastgesteld op kwaliteitsniveau B. Er worden geen chemische middelen gebruikt. De kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in de CROW beeldkwaliteitscatalogus. Het onderhoudsniveau voldoet aan de gestelde norm. Het onderhouden van groenvoorzieningen gebeurt voor het grootste deel door derden aan de hand van bestekken (onderhoudscontracten). In 2026 zijn de volgende (meerjarige) onderhoudscontracten, met daarin bovengenoemde normen, van toepassing:

- Regulier groenonderhoud wijken;
- Groot Groen (inzet groen materieel en plantsoenenrenovaties)

Wandelbos Groenendaal

Het beheerplan Wandelbos Groenendaal 2015-2032 beschrijft de rijke geschiedenis van het gebied en de belangrijke waarde voor natuur en recreatie. Dit beheerplan benoemt de drie pijlers van het bos::

cultuurhistorie, recreatie en natuur. Hoofddoelstelling is om deze drie elementen alle drie te behouden of versterken. Daarnaast is een uitvoeringsplan opgesteld waarin de visie vanuit het beheerplan is vertaald naar concrete werkzaamheden en vervangingen. Dit uitvoeringsplan is in 2024 bijgewerkt en nieuwe prioriteiten zijn gesteld.

Woningen en gebouwen

Het onderhoud aan de gemeentelijke woningen en gebouwen wordt aan de hand van de meerjarenonderhoudsplanung (10 jaren) uitgevoerd. Deze wordt, zoals wettelijke vanuit het BBV (Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten) is vereist, jaarlijks door eigen medewerkers (bureau-actualisatie) geactualiseerd. Daarnaast moet de meerjarenonderhoudsplanung periodiek worden geactualiseerd aan de hand van (door deskundigen uit te voeren) NEN 2767 onderhoudsinspecties. Door de Raad is vastgesteld dat we dit, eerder dan in het BBV is vereist, om de 3 jaar doen in plaats van om de 5 jaar. De onderhoudsinspecties zijn eind 2024 voor het laatst uitgevoerd waarna de Meerjarenonderhoudsplanung 2025-2034 is vastgesteld. Uitgangspunt voor de staat van onderhoud is "conditieniveau 3 sober doch doelmatig". De volgende keer dat de onderhoudsinspecties worden uitgevoerd is eind 2027. Ieder jaar wordt gestart met een actueel onderhoudsprogramma en er is daardoor geen sprake van achterstallig onderhoud en dus ook niet van kapitaalvernietiging of onveilige situaties. Het verschil tussen onderhoudsachterstand en achterstallig onderhoud staat beschreven in de notitie materiële vaste activa 2020 van de commissie BBV.

De onderhoudswerkzaamheden worden waar aan de orde zoveel mogelijk gelijktijdig uitgevoerd met de vereiste en goedgekeurde verduurzamingsmaatregelen. Voor de gebouwen met de eis energielabel A voor 2030 is dat vanuit het DMJOP. Er zijn aparte kredieten beschikbaar voor gebouwen die worden verduurzaamd vanuit het energiepact. Om gebouwen naar energieneutraal of bijna energieneutraal te brengen worden indien aan de orde aparte voorstellen voor het verkrijgen van krediet opgesteld. Bij alle werkzaamheden wordt gelet op uitkomsten vanuit het strategisch vastgoedbeleid.

Werkzaamheden gepland voor 2025 / 2026

Groot onderhoud en verduurzamen: Voorweg 49 (Peuteropvang 't Meernest), Bosboom Toussaintlaan 18 (dansschool-ateliers), Molenwerfslaan 9 (Casca Kinderopvang). Herenweg 35 (woning).

Raadhuisplein 1 (Raadhuis) Oudbouw gedeelte binnen schilderwerk, achter- en voorzetramen, vernieuwen verwarming installatie incl. ventilatie, Ir. Lelylaan 6 (Oude Slot) dak en gevel en vernieuwen hekwerk poort (nu tijdelijk). Herenweg 96 (De Luifel) buitenschilderwerk - beglazing, dakrenovatie en klimaatinstallaties en (n.t.b.) vernieuwen tribune. Jaarschijf 2026 Molenwerfslaan 11 't Honk: verduurzamen. Burgemeester van Rappardlaan 1: kantoor en milieucentrum kinderboerderij: Dakbedekking en isolatie dak en buitenschilderwerk en vervangen beglazing.

Lieven de Keylaan 24 (woonruimte opvang) buitenschilderwerk. Overboslaan 28-32 (MFC) verwijderen gevaarlijke hoge schoorsteen. Ir. Lelylaan 6, berging 't Boshuys: buitenschilderwerk. Wandelbos Groenendaal bouw Belvédère. Wandelbos Groenendaal herstel monumentale tuinmuur. Julianaplein 1 (Plein1) Energie Monitoring Systeem en onderzoek Riothermie. Molenlaan 4 (ambtswoning) aanpassingen vanuit weerbaar bestuur (buiten). Heemsteedse Dreef 156 (woning opvang) nu Energielabel D, spouwmuur isoleren om naar Energielabel C. Glipperweg 53 (woning statushouders) nu Energielabel E extra verduurzamingsmaatregelen om naar Energielabel C. Groenendaal 3 (Restaurant Landgoed Groenendaal) kierdichting buitenkozijnen en ventilatie installatie. Raadhuisplein

1 (Raadhuis) pantry's kantoorgedeelte, vloerafwerking EWC, aanpassingen backoffice publiekszaken (nu on hold i.v.m. project Raad- burgerzaal / publiekshal).

Sport

Sport

Sportcomplex en tennisbanen

Conform de duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) van Sportcentrum en Sportpark Groenendaal, de duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) van de tennisparken H.B.C. en Groenendaal en het investeringsprogramma 2026-2029 worden in 2026 vervangen:

- Diverse grasvelden sportpark
- Infrastructuur sportpark

Voorafgaand aan een investering vindt altijd eerst een keuring plaats ten aanzien van de noodzakelijkheid.

Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's)

De lopende MJOP's stelt de gemeente in staat het onderhoud op het vastgestelde niveau te houden. Er vindt continue monitoring plaats van de uitgaven ten laste van de voorziening eigenarenonderhoud sportpark. Deze uitgaven worden gedaan op grond van vastgestelde MJOP's.

- De DMJOP's van de tennisparken H.B.C. en Groenendaal lopen van 2021 t/m 2030
- De DMJOP's van sportcentrum en sportpark Groenendaal lopen van 2024 t/m 2043

Uitwerking systematiek specifieke uitkering stimulering (SPUK sport, btw-compensatie uitgaven sportaccommodaties)

Gemeenten kunnen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport, niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten jaarlijks de specifieke uitkering stimulering sport aanvragen.

Het gaat hier om:

- de nieuwbouw, de verbouw, het onderhoud, het beheer of de exploitatie van onroerende zaken;
- de aankoop en het beheer van roerende zaken; en
- de dienstverlening door derden.

De uitkering bedraagt ten hoogste 18% van de in aanmerking komende bovengenoemde bestedingen.

Paragraaf 4 Financiering

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft samen met het treasurystatuut het kader aan waarbinnen de financieringsfunctie bij decentrale overheden moet worden uitgevoerd. Een gemeente is verplicht te werken volgens een door de raad vastgesteld treasurystatuut. In dat statuut wordt onder treasury verstaan: 'het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's'. Alle financieringsactiviteiten worden uitgevoerd conform dit statuut, dat is vastgesteld in de raad van 24 oktober 2024.

Beleid en ontwikkelingen

Op de ontwikkeling op de geldmarkt heeft de gemeente geen invloed. Tarieven die hier gelden zijn een gegeven. Voor de rente-ontwikkelingen baseert de gemeente zich op de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Voor nieuwe geldleningen wordt in de begroting gerekend met een rente van 3,08% voor een lineaire lening van 25 jaar. Het uitgangspunt is daarbij dat het investeringsprogramma volledig wordt uitgevoerd.

Risicobeheer

De gemeente mag volgens het treasurystatuut alleen gelden verstrekken of garanties stellen op basis van de publieke taak. Verstrekking van gelden uit hoofde van de treasuryfunctie mag alleen als dit niet gericht is op het verkrijgen van inkomen en geen overmatige risico's gelopen worden. De Wet Fido geeft twee verplichte richtlijnen om de renterisico's te bewaken en beheersen:

- a) de kasgeldlimiet voor de korte financiering is korter dan 1 jaar, en
- b) de renterisiconorm voor de lange financiering is langer dan 1 jaar.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden wordt de kasgeldlimiet voor gemeenten beperkt tot 8,5% van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedraagt daarmee € 7,9 miljoen.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Berekening kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	93.045	95.221	96.508	98.819
Percentage	0	0	0	0
Bedrag kasgeldlimiet	7.909	8.094	8.203	8.400

Renterisiconorm

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten, is de renterisiconorm voorgeschreven. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevaste periode) mogen niet meer zijn dan 20 procent van het begrotingstotaal (uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden). Uit de tabel hierna blijkt dat de gemeente Heemstede voldoet aan de renterisiconorm.

1. Bepaling renterisico:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Renterisico				
Aflossingen	1.428	1.428	1.428	1.428
Aflossing begrote leningen	820	1.176	1.678	1.915
Renteherziening	0	0	0	0
Totaal renterisico	2.248	2.604	3.106	3.343
Heemstede				

Renteherziening: betreft het bedrag aan leningen onder de vaste schuld minus de verstrekte geldleningen met een oorspronkelijke looptijd langer dan 1 jaar waarvan de rente in het lopende boekjaar eenzijdig kan worden herzien door de tegenpartij. Dit blijkt uit de leningvoorwaarden.

2. Bepaling renterisiconorm:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal in €	93.045	95.221	96.508	98.819
Renterisiconorm in %	20%	20%	20%	20%
Regeling	18.609	19.044	19.302	19.764

3. Ruimte onder de renterisiconorm:

Er is sprake van ruimte onder de renterisiconorm.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Renterisiconorm				
Renterisiconorm	18.609	19.044	19.302	19.764
Renterisico	2.248	2.604	3.106	3.343
Ruimte onder renterisiconorm	16.361	16.440	16.196	16.421

Liquiditeitenbeheer

Voor het liquiditeitenbeheer hebben we een overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten. Een tekort aan middelen kan hierdoor voordelig worden geleend. De kredietlimiet bedraagt € 4,2 miljoen (financieringsovereenkomst BNG). Voor overtollige gelden hebben we verplicht op basis van het schatkistbankieren een rekening-courantovereenkomst met het rijk. Deze gelden worden uitgezet zonder risico voor de gemeente.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat de gemeente verplicht is om overtollig geld in de schatkist te houden (rekening bij het rijk). Vanaf 1 januari 2014 zijn gemeenten verplicht te schatkistbankieren. Er is een

drempel van 2 procent van het jaarlijks begrotingstotaal (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

Debiteurenbeheer

De gemeente voert actief debiteurenbeheer om debiteurenrisico zo veel mogelijk te beperken. Om debiteurenrisico's te dekken, wordt bij de jaarrekening een voorziening getroffen.

Financiering en rente

De gemeente Heemstede hanteert het principe van integrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het financieringsmiddel. Conform de BBV-regelgeving worden alle rentekosten toegerekend aan de taakvelden via de rente-omslagmethode (gemiddeld rentepercentage). De renteomslag voor 2025 bedraagt 0,75%. Uitzonderingspercentages zijn niet meer toegestaan.

Financieringsbehoefte

Om te voorzien in de financieringsbehoefte, beschikt de gemeente over interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen bestaan uit reserves, ofwel eigen vermogen, en de voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit de opgenomen langlopende geldleningen (langer dan 1 jaar) en kortlopende middelen. De bepaling van de financieringsbehoefte is gebaseerd op de geprognosticeerde balans opgenomen in de bijlage bij deze begroting.

Bij het aantrekken van een langlopende geldlening is uitgegaan van een rentepercentage van 3,08%.

Bedragen x € 1.000 Financieringsbehoefte	2026	2027	2028	2029
Te financieren investeringen:	110.577	115.796	122.765	123.407
Financieringsmiddelen:				
Reserves en voorzieningen	76.728	76.439	73.604	71.856
Bestaande langlopende leningen	11.316	9.888	8.460	7.032
Nog te financieren	22.533	29.469	40.701	44.519
* Kort geld (rek.courant/kasgeldlimiet/schatkist)	2.705	2.233	3.573	5.457
Nieuw aan te trekken langlopende geldleningen:				
2025:	16.128	14.784	12.768	10.080
2026:	3.700	3.552	3.256	2.812
2027:		8.900	8.544	8.188
2028:			12.560	12.058
2029:				5.925
Financieringstekort/overschot	0	0	0	0

** het kort geld bevat ook banksaldi (o.a. schatkist) dat eerst zal worden ingezet ter financiering. Dit hoeft uiteraard niet te worden aangetrokken en is derhalve geen onderdeel van de rente kort geld.*

Rentelasten externe financiering.

In de (meerjaren)begroting is - gezien de financieringsbehoefte - rekening gehouden met de volgende rentelasten, te betalen aan derden (banken):

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Rentelasten externe financiering				
Rentelasten bestaande langlopende leningen	186	175	166	157
rentelasten nieuw aan te trekken geldleningen	588	830	1.134	1.202
Totaal rentelasten opgenomen in 2026-2029	773	1.005	1.301	1.359

Het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening

De externe rentelasten worden toegerekend aan de diverse (sub) taakvelden. Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen inzicht welke bedragen op welke wijze zijn verantwoord in de begroting 2024. Hierbij wordt conform de nieuwe BBV en de bestaande gedragslijn binnen de gemeente Heemstede gebruikgemaakt van de rente-omslagmethode. De rente-omslag bedraagt 0,46% maar deze wordt afgerond op 0,50%. Hierdoor resteert een saldo op het taakveld treasury.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening:				
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	773	1.005	1.301	1.359
Rentebaten verstrekte geldleningen	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente:	773	1,005	1,301	1,359
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	778	1.005	1.301	1.359
Renteresultaat (op het taakveld treasury)	- 5	0	0	0

Gewaarborgde leningen

Uit het overzicht van gewaarborgde geldleningen opgenomen in de bijlagen blijkt voor welke instellingen de gemeente garant staat uit hoofde van haar publieke taak. Er is niet gebleken dat daarbij sprake is van een instelling die een verhoogd risico heeft op het niet kunnen voldoen aan haar verplichtingen op lange termijn.

Bedragen x € 1.000	2026
Garantstelling per 31 december 2026	
Garantstelling publieke taak	8.973
Achtervang garantstelling WSW	115.048
Totaal	106.360

Als een instelling waarvoor de gemeente garant staat te laat is met betalen wordt de gemeente aangesproken voor het openstaande bedrag. In zo'n geval neemt de gemeente contact op met de instelling en de geldgever om afspraken te maken over de betaling. Ook wordt nagegaan of de instelling een structureel probleem heeft. Voor verstrekte geldleningen geldt in principe dezelfde procedure met dien verstande dat de geldlening dan verstrekt is door de gemeente.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

P&O

Organisatieontwikkeling

De gemeente Heemstede heeft een eerste stap gezet van beheer- naar ontwikkelgemeente, waar gewerkt wordt aan incidenteel complexe/grotere opgaven. De organisatie is in staat om ieder jaar veel werk te verzetten. De basistaken die een inwoner van ons mag verwachten worden goed uitgevoerd. Daarnaast is een deel van de organisatie meer ontwikkelingsgericht en aan zet om de complexe initiatieven en ontwikkelingen te herkennen en in de besluitvorming verder te brengen.

Gelet op de omvang van de organisatie zijn er op beleidsniveau medewerkers “eenpitters”, die op één of enkele terreinen als enig personeelslid over de gewenste deskundigheid beschikken. De achtervang is in die gevallen slechts beperkt te organiseren, dat maakt de organisatie kwetsbaar.

Formatie

De huidige formatie voorziet vooralsnog in de benodigde capaciteit. Uiteraard blijven we de formatie frequent monitoren en indien noodzakelijk bij nieuwe taken volgt een voorstel voor de raad.

Bezetting

De krappe arbeidsmarkt maakt dat we behoorlijke inspanning moeten blijven leveren om de bezetting op peil te houden. Ook onze minder sterke concurrentiepositie t.o.v. grotere gemeenten in de regio is daar een factor in. Door de langere doorlooptijd voor het invullen van een aantal vaak meer specialistische vacatures is het vaker en langduriger nodig om inhuurkrachten in te zetten. Voorbeeld daarvan is de extra inhuur op het gebied van verkeer. Zo borgen we continuïteit in het uitvoeren van onze opgaven en houden we de dienstverlening op peil.

We zetten daarnaast in op het binden van bestaand personeel en het aannemen van personeel met potentie. Dat doen we door het bieden van brede opleidingsmogelijkheden en het creëren van ruimte voor ontwikkeling. Het ruime opleidingsbudget (2% van de loonsom) blijft belangrijk. We maken naast de geboden opleidingsmogelijkheden ook gebruik van financiële prikkels in de vorm van toelages om mensen aan te trekken en te behouden.

Wervingskracht op peil houden

We moeten zorgen dat wij structureel zichtbaar zijn en blijven op de arbeidsmarkt. We zetten diverse wervingskanalen in om potentiële nieuwe medewerkers zo direct mogelijk te bereiken. De ondersteuning van een online advertentiebureau wordt volop ingezet. Vooral bij moeilijk vervulbare vacatures is dit van belang. Ons werkgeversmerk zie je terug in onze werving waarbij ontwikkeling een belangrijk onderdeel is.

De verwachting is dat we ook in 2026 starters blijven aantrekken op de arbeidsmarkt. Deze starters krijgen een opleidingsprogramma om thuis te raken in het ‘vak’. Daarnaast starten we met een meer functiegericht traineeship, waarbij vakinhoudelijke opleidingen en persoonlijke ontwikkeling centraal staan.

Diversiteit en inclusie

We streven naar een werkomgeving waarin mensen zichzelf kunnen zijn, verschillen er mogen zijn en mensen zich verbonden voelen met de organisatie. Daarbij werken we actief aan het erkennen en

waarderen van de verschillende bijdragen van medewerkers met al hun zichtbare en ook onzichtbare verschillen. Door bewustwording en acties te stimuleren, willen we bijdragen aan een veilig werkklimaat waarin iedereen de ruimte krijgt om zichzelf te zijn en zich onderdeel van de organisatie te voelen. De werkgroep Diversiteit en Inclusie besteedt aandacht aan personeelsbeleid en protocollen ter voorkoming van discriminatie op de werkvloer en het creëren van een inclusievere werksfeer voor de medewerkers.

Bevorderen vitale organisatie

Met vitale medewerkers krijg je een vitale organisatie. Via verschillende communicatiekanalen, zoals het intranet en het vitaliteitsscherm, voorzien we de organisatie van informatie over een gezonde levensstijl. We werken met maandthema's om naast beweging en voeding ook aandacht te vragen voor bijvoorbeeld werkdruk, fysieke belasting, ongewenst gedrag. Ons huidige arbobeleid en lokale maatregelen verwerken we in een beleidsplan vitaliteit conform artikel 8.8 van de CAO-gemeenten.

Salarislasten

De totale salarislasten 2025 waren begroot op € 21,5 miljoen. De indexering 2026 bedraagt 4,75% en komt dan neer op € 1,0 miljoen. De totaal verwachte salarislasten 2026 bedragen daarmee € 22,5 miljoen.

De begrote salarislasten komen in 2026 echter ook uit op 21,5 miljoen. Omdat dit gelijk is aan 2025 lijkt het of de indexering niet is toegepast. Er is wel rekening gehouden met indexering in 2026 maar de salarislasten inclusief de indexering 2026 vallen lager uit door:

- Team zorg van de IASZ is overgegaan naar de gemeente Bloemendaal en geen onderdeel meer van de Heemstede salarisbegroting. Dit is een voordeel van € 0,7 miljoen inclusief het voordeel op de overhead bij de IASZ. Per saldo is deze omzetting geen voordeel in de Heemstedse begroting 2026-2029 want Heemstede betaalt nu een bijdrage aan Bloemendaal. Toen alle medewerkers nog in dienst waren van Heemstede betaalde Bloemendaal juist een bijdrage aan Heemstede;
- Bij het bestuurssecretariaat was in 2025 met 1 fte teveel rekening gehouden. Dat wordt hersteld in de najaarsnota 2025 maar leidt nu in vergelijking met de begroting 2026-2029 tot een voordelig verschil van € 0,1 miljoen;
- Er kunnen in 2026 meer salarislasten betrokken worden bij de SPUKS (rijkssubsidies) zoals CDOK en er wordt een specifieke functie rechtstreeks doorbelast naar de investeringen. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 0,2 miljoen.

Informatievoorziening en ICT

ICT is steeds meer een strategisch middel voor het functioneren van de gemeente en het leveren van een kwalitatieve dienstverlening. In de komende jaren streven wij ernaar een flexibele digitale werkomgeving te realiseren die effectiever aansluit op de behoeften van gebruikers. Deze omgeving zal breed toegankelijk zijn, gegevens veilig verwerken en voldoen aan de vereisten van moderne informatietechnologieën. In 2026 wordt hiervoor een meerjarig uitvoeringsagenda gerealiseerd binnen de kaders van onze visie op Informatievoorziening en Informatiearchitectuur.

Meerjarig Vervangingsplan

De ICT van de gemeente wordt volgens een meerjarig vervangingsplan vernieuwd en vervangen. In 2026 vervangen wij onder andere het gegevensdistributiesysteem voor landelijke basisregistraties, het ondersteuningssysteem voor de gemeentelijke P&C cyclus en de vaste telefonie-infrastructuur. De benodigde investeringen hiervoor zijn opgenomen in het meerjarenbeleid. Naar verwachting zal het

huidige krediet voor de vervanging van defecte of sterk verouderde apparatuur, zoals laptops, tablets, smartphones en beeldschermen, eind 2026 volledig benut zijn. Om dit proces voort te zetten, wordt een nieuw krediet 'Devices' aangevraagd met ingang van 2027, met een looptijd van gemiddeld vijf jaar.

Informatiebeveiliging en Cyberveiligheid

In 2026 zal de gemeente moeten voldoen aan de vereisten van de nieuwe Cyberbeveiligingswet en worden beleidskaders ontwikkeld voor de toepassing van kunstmatige intelligentie (AI) binnen gemeentelijke processen. Dit omvat ook verbeteringen in de beveiliging van ICT-systemen in de openbare ruimte, zoals stoplichten, gemalen en meetapparatuur. Daarnaast worden de gemeentelijke protocollen en procedures op het gebied van informatiebeveiliging onderworpen aan strengere controles en verantwoordingseisen. Wat betreft AI zullen we voldoen aan de Europese AI Act, die het gebruik van AI reguleert om fundamentele rechten van burgers te beschermen. De benodigde activiteiten en financiële consequenties voor informatiebeveiliging en AI brengen we voor de komende jaren in kaart.

Informatiehuishouding

De digitale informatiehuishouding (IHH) ondersteunt de betrouwbaarheid en transparante werking van onze gemeente. Vanwege de digitalisering is de informatiehuishouding explosief gegroeid wat vraagt om meer structuur, betere richtlijnen en vernieuwende oplossingen. In dat kader gaan we werken met duidelijke informatiearchitectuur en architectuurprincipes, definiëren we duidelijk welke informatie onderdeel is van een transparante besluitvorming en waar deze gepubliceerd is, en scherpen we onze richtlijnen aan op het gebied van opslag en bewaring van informatie. Alle activiteiten om meer grip te krijgen en houden op onze digitale informatiehuishouding leggen we vanaf 2026 vast in een 'roadmap IHH'.

Nieuw financieel systeem

In 2024 zijn we gestart met de aanbesteding voor een nieuw informatiesysteem financiële administratie. De lopende overeenkomst van het huidige informatiesysteem is eindig en voldoet niet meer aan de functionele wensen en eisen van de financiële administratie. Met het nieuw informatiesysteem creëert de gemeente de mogelijkheid om een nieuw pakket in gebruik te nemen passende aan de gewenste en vereiste functionaliteiten. Momenteel loopt de implementatie volgens planning en is in gebruik name (livegang) en start overeenkomst 1 januari 2026.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Algemeen

Inleiding

Gemeenten werken steeds meer samen met andere gemeenten en/of organisaties. Het bedrag dat met deze regionale samenwerking is gemoeid is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Deels omdat het aantal taken dat op deze manier wordt uitgevoerd toegenomen is en deels omdat het aantal samenwerkingsverbanden is gegroeid. In deze paragraaf worden alle samenwerkingsverbanden opgenomen die aangemerkt worden als een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Er is sprake van een bestuurlijk belang als vanuit de gemeente iemand zitting heeft in het bestuur, of stemrecht heeft bij het benoemen van het bestuur of stemrecht heeft in de algemene vergadering van aandeelhouders. Er is sprake van een financieel belang als bij faillissement de gemeente aansprakelijk is voor niet nakoming van verplichtingen of schulden of als de gemeente haar inleg niet kan verhalen.

Samenwerkingsverbanden waarbij Heemstede fungeert als centrumgemeente worden beschouwd als deel van de gemeentelijke organisatie en zijn daarom niet meegenomen in deze paragraaf. Dit is het geval bij de lichte gemeenschappelijke regelingen Intergemeentelijke afdeling sociale zaken (IASZ) en de gemeenschappelijke regeling Digitale informatievoorziening en Technologie (DIT).

Nota verbonden partijen.

In de Nota verbonden partijen zijn spelregels opgenomen waarmee de raad de grip versterkt op taakuitvoering op afstand.

Overzicht verbonden partijen

	Bijdrage	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Netto-winst	Bron
<i>x € 1.000</i>	<i>EUR</i>	<i>1 jan</i>	<i>31 dec</i>	<i>1 jan</i>	<i>31 dec</i>	<i>EUR</i>	
Publiekrechtelijke verbonden partijen							
Veiligheidsregio Kennemerland	€ 3.481	€ 4.527	€ 4.527	€ 45.137	€ 45.357	€97	Begroting 2026 - 2029
Omgevingsdienst IJmond	€ 189	€ 730	€ 742	€ 13.344	€ 13.332	€ 124	Jaarrekening 2024
Spaarne Werkt	€ 1.837	€ 6.172	€ 4.802	€ 6.070	€ 7.369	€- 974	Jaarrekening 2024
Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten West-Kennemerland	€ 106	-	-	-	-	-	Begroting 2026 - 2029
Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland	€ 190	€ 9.065	€ 8.959	€ 9.065	€ 8.959		Jaarrekening 2024
Beschermde wonen	-	-	-	-	-	-	Begroting 2026 - 2029
Gemeentebelastingen Kennemerland-Zuid	€ 919	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	VS 1e kwartaal 2025
GR Bedrijfsvoering	€ 2.158	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Begroting 2026 GR BV (gemeente Bloemendaal)
Privaatrechtelijke verbonden partijen							
Bank Nederlandse Gemeente	n.v.t.	€ 5.306	€ 5.294	€ 128.702	€ 138.694	€ 294.000	Jaarverslag 2024
Stedin Groep	n.v.t.	€ 3.221	€ 3.370	€ 4.408	€ 4.728	€ 158	Jaarverslag 2024
Meerlanden	n.v.t.	€ 33.017	€ 35.663	€ 38.551	€ 49.549	€ 1.843	Jaarverslag 2024
Regionaal inkoopbureau IJmond en Kennemerland	€ 257	€ 1.044	€ 1.086	€ 1.460	€ 1.392	€ 42	Begroting 2025 (bijdrage) + Jaarrekening 2024
Stichting Wij Wijzer scholen	n.v.t.	€ 20.733	€ 17.344	€ 7.755	€ 8.883	€ -3.389	Jaarverslag 2024

Veiligheidsregio Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking	· Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam
Oprichtings- en herzieningsdatum	1 november 2011 1 januari 2019
Vestigingsplaats	Haarlem
	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen, Zandvoort
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op de volgende terreinen: a. veiligheid en publieke gezondheid; b. Brandweerzorg; c. Maatschappelijke zorg en jeugd; d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing in de brede zin; e. Risicobeheersing; f. samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing; g. Beheer van een gemeenschappelijke meldkamer; h. Fungeren als platform voor onderwerpen op het gebied van veiligheid en gezondheid, maatschappelijke zorg en jeugd voor zover deze onderwerpen het verzorgingsgebied van de gemeenten gezamenlijk betreffen.
Bestuurlijk belang	2 stemmen van 32 (6,25%) Burgemeester is lid van het algemeen bestuur en bestuurscommissie openbare veiligheid Portefeuillehouder gezondheidszorg is lid van de bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg.
Ontwikkelingen	De VRK heeft in 2026 te maken met nominale ontwikkelingen zoals prijsstijgingen en autonome ontwikkelingen zoals toename van het aantal inwoners. Het vergroten van bewustwording van de maatschappelijke weerbaarheid in tijd van rampen, noodsituaties of epidemieën vraagt extra inzet van capaciteit. Veilig Thuis is prominenter zichtbaar binnen de VRK. Vanuit de maatschappij is er meer vraag en daardoor neemt het beslag op budget toe.
Risico's	- Verhoogde uitstroom brandweer 24-uursdienst - Vermindering vrijwilligers brandweer - Prijsstijgingen - Door Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie blijkt dat de huidige mix van vrijwilligheid en beroepsbrandweer niet ongewijzigd in stand kan blijven.

	- (Financiële) Doelmatigheid samenwerkingsverbanden binnen totale VRK
Financiële positie	Zie tabel bij overzicht verbonden partijen.
Informatiemomenten	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening.
Korte evaluatie	De raad heeft kennisgenomen van de jaarstukken 2024 en de begroting 2026-2029, en heeft daarop een positieve zienswijze vastgesteld.

Omgevingsdienst IJmond

Rechtsvorm samenwerking	:	Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	1 mei 1998 1 mei 2017
Vestigingsplaats	:	Beverwijk
Deelnemende partijen	:	Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland
Openbaar belang	:	Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in het samenwerkingsgebied.
Bestuurlijk belang	:	1 stem (1,76%)
Ontwikkelingen	:	De ODIJ heeft een robuustheidstoets ondergaan vanuit het rijk. Gebleken is dat de ODIJ onvoldoende robuust is. Er is een plan gemaakt voor het herijken van de bestaande taken, formatie en financieringsstructuur en er worden achterstanden aangepakt. Uit het plan kunnen structurele kosten ontstaan die nog niet gekwantificeerd zijn.
Risico's	:	De omgevingsdienst gaat uit van een maximaal risico van € 467.360. Dit risico is nagenoeg even groot als het beschikbare weerstandsvermogen. Daarmee zijn de risico's voldoende afgedekt.
Financiële positie	:	De organisatie is sterk afhankelijk van incidentele inkomsten. Structurele financiering is niet in balans met het takenpakket, waardoor structurele tekorten dreigen. Hoge werkdruk en oplopende verlofreserves zorgen voor risico's op inzetbaarheid en extra kosten. • Netto resultaat 2024: € 124.232 positief • Eigen vermogen per 31-12-2024: € 742 M • Solvabiliteitsratio: 5,27%
Informatiemomenten	:	Begroting en jaarrekening/verslag
Zienswijze/korte evaluatie	:	De raad kan een zienswijze op de begroting en de jaarstukken inbrengen voor vaststelling in het algemeen bestuur van de GR.

Spaarne werkt

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijk orgaan, bedrijfsvoeringsorganisatie.
Oprichtings- en herzieningsdatum :	1986 01-01-2022
Vestigingsplaats :	Cruquius.
Deelnemende partijen:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.
Openbaar belang :	Uitvoering en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van: • de sociale werkvoorziening (Wet sociale werkvoorziening); • re-integratie voor werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt (Participatiewet); • beschut werk op grond van de Participatiewet; • leerwerktrajecten voor jongeren zonder start- of beroepskwalificatie (Wet voortijdig schoolverlaten).
Bestuurlijk belang :	1 stem van 6 stemmen (16,67%).
Ontwikkelingen :	Begin 2025 is het transitieplan Spaarne werkt vastgesteld. Op basis van dit plan wordt een transitie vormgegeven dat als doel heeft om Spaarne werkt een duurzame en gezonde toekomst te bieden. Het plan richt zich op de periode 2026 t/m 2028. De financiële consequenties van het transitieplan zijn verwerkt in de begroting 2026.
Risico's :	We merken op dat de risico's die zijn opgenomen in de begroting van Spaarne Werkt, niet gekwantificeerd zijn. Hierdoor is het niet mogelijk om te beoordelen of de beschikbare weerstandscapaciteit (€ 3.948.000) voldoende is om mogelijke risico's te ondervangen.
Financiële positie :	De financiële effecten zoals beschreven in het transitieplan van Spaarne werkt zijn verwerkt in de begroting 2026 van Spaarne werkt en is in de gemeentelijke begroting overgenomen. Op basis van dit plan worden een aantal werkprojecten afgebouwd en is er een krimp in formatie doorgevoerd. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt welke aanvullende bijdragen van gemeenten worden verwacht in de periode 2026 t/m 2028. Het vraagstuk over de huisvesting van Spaarne werkt en het onderdeel kringloop en kleding wordt nog verder uitgewerkt.
Informatiemomenten :	De begroting en jaarrekening van het Participatiebedrijf worden ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad.
Zienswijze/korte evaluatie :	Positieve zienswijze.

Schoolverzuim en voortijdig Schoolverlaten West-Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking	:	Gemeenschappelijke regeling - Openbaar lichaam
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	01-01-2014 01-01-2019
Vestigingsplaats	:	Haarlem
Deelnemende partijen	:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort
Openbaar belang	:	Deze regeling is aangegaan met als doen het behartigen van de belangen van gemeenten op het gebied van de uitvoering van de leerplichtwet 1969 en het besluit (RMC) Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten. Dit in het kader van efficiënt en doelmatig samenwerken van de deelnemende gemeenten, een en ander voor zover het betreft de deelname van die gemeenten aan een of meerdere percelen
Bestuurlijk belang	:	1 van de 7 stemmen (14,29%)
Ontwikkelingen	:	In januari 2026 zal naar verwachting de Wet van school naar duurzaam werk in werking treden. Het doel van dit wetsvoorstel is jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Ook in januari 2026 zal naar verwachting het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim in werking treden. Het voorstel heeft als doel om het verzuim beter in beeld te krijgen, te voorkomen en terug te dringen.
Risico's	:	Wet en onderliggende regelgeving is nog niet definitief en daarom staan ook de aan de regio's toegekende bedragen nog niet definitief vast.
Informatiemomenten	:	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening
Zienswijze/korte evaluatie	:	Positieve zienswijze begroting 2026 - 2029

Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking	:	· Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan, bedrijfsvoeringsorganisatie, centrumregeling, regeling zonder meer · Naamloze vennootschap, besloten vennootschap · Stichting
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	01-12-2013 01-12-2013
Vestigingsplaats	:	Haarlem
Deelnemende partijen	:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort
Openbaar belang	:	Doelstelling van de GR, is opgenomen in de GR
Bestuurlijk belang	:	1 van 4 stemmen (25%)
Ontwikkelingen	:	De vaste jaarlijkse bijdrage is € 190.000 Dit zijn de bedragen zoals die bij vaststelling van de GR-regeling zijn overeengekomen. Deze baten lopen zonder aanpassing door tot het eind van de looptijd van het regionale mobiliteitsfonds (2027).
Risico's	:	Er worden geen bijzondere risico's ondertekent door de GR.
Financiële positie	:	De vier deelnemende gemeenten storten jaarlijks een bijdrage in het fonds, gerelateerd aan het aantal inwoner in het jaar van oprichting van de GR (2013). Er is sprake van een vaste jaarlijkse bijdrage vanaf 2020 van € 190.000 voor Heemstede.
Informatiemomenten	:	Eens per kwartaal informeert de stuurgroep de raden met een rapportage waarin de planning, budget en eventuele risico's staan. Daarnaast is er een jaarplan (ontwerp en realisatie). Hierin wordt het verloop van het fonds gepresenteerd.
Zienswijze/korte evaluatie	:	Bij de rapportage en het (ontwerp) jaarplan. Tevens bij nieuwe projecten.

Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid

Rechtsvorm samenwerking	Centrumregeling
Oprichtings- en herzieningsdatum	01-01-2019
Vestigingsplaats	Bloemendaal
Deelnemende partijen	Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort
Openbaar belang	De regeling wordt getroffen voor de uitvoering van de taken van de gemeenten op het gebied van het heffen en invorderen van de gemeentelijke belastingen en rechten, en voor de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
Bestuurlijk belang	1 van de 3 stemmen (33,33%).
Ontwikkelingen	Sterke verlaging van het aantal WOZ bezwaren in 2024 door duidelijke informatie en verbeterde bereikbaarheid tot telefonisch contact. Uittreding van Zandvoort uit de GBKZ per 01-01-2027. Grotere dataveiligheid door inzet van autorisatiematrixen Verbeteren/opschonen van de datakwaliteit van niet-natuurlijke personen om aansluiting op het Nieuw Handelsregister (NH) te faciliteren. Digitale beschikbaarheid van de WOZ-data vergroot om volledige te kunnen controleren.
Risico's	Toename overhead door uittreding Zandvoort. Tijdige duidelijkheid over de controleverklaring vanuit de accountant.
Financiële positie	GBKZ is een centrumregeling en is onderdeel van de gemeente Bloemendaal.
Informatiemomenten	Jaarlijks aan begin van het jaar is er een bedrijfsplan. Elk jaar halverwege een jaarverslag.

GR Bedrijfsvoering

Rechtsvorm samenwerking	Centrumregeling
Oprichtings- en herzieningsdatum	1 januari 2023
Vestigingsplaats	Bloemendaal
Deelnemende partijen	Bloemendaal en Heemstede
Openbaar belang	Het behartigen van een goede taakuitvoering door de gemeenten op het gebied van HRM, facilitaire zaken en communicatie, in het belang van doelmatige dienstverlening door de gemeenten.
Bestuurlijk belang	Op basis van het aantal inwoners maakt Heemstede 54% uit van deze GR BV
Ontwikkelingen	Betrokken partijen hebben door periodiek overleg zicht op actuele realisatie van kosten t.g.v. de bedrijfsvoering.
Financiële positie	De GR BV is een centrumregeling en maakt onderdeel uit van de gemeente Bloemendaal.
Informatiemomenten	Bij de reguliere P&C cyclus
Zienswijze/korte evaluatie	Bij de brede evaluatie 2025 van de GR-en is de conclusie dat er voor het moment geen concrete mogelijkheden zijn om structureel kosten te besparen en verlaging van de begroting door te voeren.

Beschermd wonen

Rechtsvorm samenwerking	:	Gemeenschappelijk Orgaan
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	01-01-2024 -
Vestigingsplaats	:	Haarlem
Deelnemende partijen	:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort
Openbaar belang	:	Regionale samenwerking vanuit de visie om inwoners die zijn aangewezen op (voorzieningen voor) Beschermd Wonen, zo gewoon mogelijk te laten wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de eigen omgeving.
Bestuurlijk belang	:	1 stem van de 8 (12,5%)
Ontwikkelingen	:	De wettelijke decentralisatie van Beschermd Wonen per 1 januari 2026 is opnieuw uitgesteld waardoor de gemeente Haarlem nog steeds als centrumgemeente fungeert. Tijdens deze periode ontvangt de centrumgemeente Haarlem de rijksbijdrage in plaats van de individuele gemeenten.
Risico's	:	De wettelijke door decentralisatie van Beschermd Wonen is nog niet van kracht en al meerdere keren uitgesteld.
Informatiemomenten	:	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening
Zienswijze/korte evaluatie	:	Positieve zienswijze op de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 - 2029

Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm samenwerking	Naamloze vennootschap					
Oprichtings- en herzieningsdatum	1914					
Vestigingsplaats	Den Haag					
Deelnemende partijen	Overheden in Nederland					
Openbaar belang	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies, en de Staat, alsmede door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe tarieven. Deze kunnen worden aangeboden aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. De burger heeft hierdoor lagere kosten voor voorzieningen.					
Bestuurlijk belang	1 Stem per aandeel.					
Ontwikkelingen	Rekening	Begroting	Meerjarenraming			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	€ 306.053	€ 288.000	€ 298.000	€ 298.000	€ 298.000	€ 298.000
Risico's	De risico's van de BNG zijn uiteengezet op pagina 144 t/m 149 van het Annual Report BNG 2024. De categorieën van genoemde risico's zijn: • Renterisico – stijgende rente kan leiden tot hogere financieringskosten en lagere waarderingen van posities. • Kredietrisico – risico dat tegenpartijen (zoals gemeenten, instellingen) hun verplichtingen niet nakomen. • Marktrisico – schommelingen in markttrentes en waardes van financiële instrumenten. • Liquiditeitsrisico – risico dat BNG onvoldoende liquide middelen heeft om op korte termijn verplichtingen na te komen. • Operationeel risico – risico's uit processen, systemen of menselijk handelen (bijv. fraude, fouten). • Reputatierisico – negatieve beeldvorming kan gevolgen hebben voor vertrouwen en financiering. • Juridisch en compliance risico – veranderingen in regelgeving of nalevingsproblemen kunnen gevolgen hebben. Voor Heemstede is het primaire risico dat het dividend lager kan zijn dan begroot.					
Financiële positie	Post	Per 1 januari 2024	Per 31 december 2024			

	<table><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 5.306 mln</td><td>€ 5.294 mln</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 128.702 mln</td><td>€ 138.694 mln</td></tr></table>	Eigen vermogen	€ 5.306 mln	€ 5.294 mln	Vreemd vermogen	€ 128.702 mln	€ 138.694 mln
Eigen vermogen	€ 5.306 mln	€ 5.294 mln					
Vreemd vermogen	€ 128.702 mln	€ 138.694 mln					
Informatiemomenten	Bij de reguliere P&C-cyclus.						
Korte evaluatie	Met een groot marktaandeel, een gevestigde naam en een sterke leningportefeuille staat de BNG zeer sterk in de markt.						

Stedin Groep

Rechtsvorm samenwerking :	Naamloze vennootschap
Oprichtings- en herzieningsdatum :	1886
Vestigingsplaats :	Rotterdam
Deelnemende partijen :	42 gemeenten
Openbaar belang :	De vennootschap heeft ten doel: 1. het doen houden van aandelen in een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteitswet en de Gaswet; 2. het direct en indirect doen ontwerpen, engineeren, aanleggen, beheren, exploiteren, financieren, bewaken, in stand houden en onderhouden van collectie-, transport- en distributienetten. Dit omvat maar is niet beperkt tot - netwerken voor elektriciteit, gas, water en stoom, ongeacht of deze netwerken gebruikt worden door derden verbonden zaken. Daarnaast betreft het apparatuur, die op deze netten zijn aangesloten, waaronder meetinrichtingen, en van aanverwante activiteiten, alles zowel binnen als buiten gebouwen; 3. het direct en indirect verzamelen, transporteren en distribueren van - maar niet beperkt tot - elektriciteit, gas, data, vloeistoffen, vaste stoffen en gassen; 4. het direct en indirect verrichten van ondersteunende taken en (administratieve) diensten op de hiervoor genoemde gebieden; 5. het oprichten van, het op welke manier dan ook deelnemen in, het besturen van en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen; 6. het verstrekken van adviezen en het verlenen van diensten aan ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en aan derden; 7. het verkrijgen, beheren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van goederen - rechten van intellectuele eigendom daaronder begrepen -, zomede het beleggen van vermogen; 8. het ter leen verstrekken of doen verstrekken van gelden, in het bijzonder - maar niet uitsluitend - aan dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en/of deelnemingen van de vennootschap, evenals het ter leen opnemen of doen opnemen van gelden;

		9. het verstrekken van garanties, het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden. Een al dat wat met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, zowel in Nederland als daarbuiten, in de ruimste zin van het woord. Met dien verstande dat uitdrukkelijk zijn uitgesloten handelingen of activiteiten die strijdig zijn met het belang van het beheer van elektriciteitsnetten en gasnetten en activiteiten die niet zijn toegestaan op grond van de Elektriciteitswet en de Gaswet.
Bestuurlijk belang	:	Minder dan 2%
Ontwikkelingen	:	In 2023 nieuwe strategie voor de periode 2023-2027. Dat doen we door te bouwen, te benutten en te beheren (de pijlers van de nieuwe strategie).
Risico's	:	Onvoldoende regelbaar vermogen en netcapaciteit voor capaciteitsmanagement, maatschappelijke onbetaalbaarheid van de energietransitie, krapte op de arbeidsmarkt, IT-tekortkomingen, en onderschatting van gasinvesteringen. Ook congestieproblemen, materiaaltekorten en wet- en regelgeving (zoals de Energiewet en de Wet collectieve warmtevoorziening) spelen een grote rol.
Financiële positie	:	In 2024 realiseerde Stedin een omzetgroei van €2.048 miljoen (t.o.v. €1.752 miljoen in 2023) en een nettoresultaat van €158 miljoen. De investeringen in vaste activa zijn fors toegenomen tot meer dan €1 miljard. Er zijn nieuwe aandelen uitgegeven en rentedragende schulden zijn gestegen met €467 miljoen. De kaspositie nam af van €188 miljoen naar €101 miljoen.
Informatiemomenten	:	Via reguliere P&C cyclus

Meerlanden

Rechtsvorm samenwerking :	Naamloze vennootschap
Oprichtings- en herzieningsdatum :	1997
Vestigingsplaats :	Rijssenhout
Deelnemende partijen :	Aalsmeer, Bloemendaal, Diemen, Haarlemmermeer, Heemstede, Hillegom, Lisse en Noordwijk
Openbaar belang :	Excellente Dienstverlener We houden de openbare ruimte schoon en heel en zamelen waardevolle grondstoffen in. Bij al die activiteiten streven we naar excellente dienstverlening. Duurzame Grondstoffenregisseur Als regionale dienstverlener kijken wij over de grenzen van de gemeenten heen en signaleren we kansen en oplossingen voor het hoogwaardig verwaarden van grondstoffen die afkomstig zijn uit huishoudens, bedrijven en de openbare ruimte. We optimaliseren hergebruik en recycling en besparen CO2. Proactief adviseren wij onze klanten bij het vinden van waardevolle toepassingen voor de grondstoffen. Excellente Bedrijfsvoering Om onze ambities te realiseren is het van belang dat we onze interne bedrijfsprocessen hierop aanpassen en onze mensen toerusten. We zetten daarbij in op technologische ontwikkelingen, zoals digitalisering, automatisering en gericht gebruik van data en op ontwikkeling van kennis en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.
Bestuurlijk belang :	Heemstede heeft 12.250 aandelen en 1 transitie-aandeel. In totaal is dat 7,43% (het transitie-aandeel telt niet mee in de zeggenschap) op 1 januari 2025.
Ontwikkelingen :	Gemeente Heemstede ontvangt op basis van haar aandeelhouderschap een dividend van €41.304, oftewel €3,36 per aandeel, wat overeenkomt met 25% van het resultaat op de 'overige werkzaamheden'. Daarnaast ontvangt Heemstede als houder van een transitieaandeel een preferent dividend van €74.136. Het dividend wordt op 1 juli 2025 uitgekeerd, en wordt in de najaarsnota het begrote dividend aan de werkelijke uitkering aangepast. In de jaarlijkse herijking van het aantal aandelen is vastgesteld dat het aantal aansluitingen in Heemstede licht is gedaald. Hierdoor wordt het aantal aandelen met 43 verlaagd, wat

		resulteert in een terugbetaling van €10.112 (€ 235,15 per aandeel) aan de gemeente Heemstede.
Risico's	:	Meerlanden beschrijft de risico's op pagina 66 t/m 71 van de rekening 2021 en heeft een uitgebreid risicomanagement volgens het model "three lines of defence". Het risico voor Heemstede is beperkt.
Financiële positie	:	Er is geen financiële bijdrage voor deelname in de NV maar er wordt betaald voor de dienstverlening op basis van de overeenkomsten voor afval en onderhoud in de openbare ruimte. Het transitie-aandeel is onder leningen aan deelnemingen gerangschikt met een waarde van € 1.446.558.
Informatiemomenten	:	Meerlanden legt de begroting en de jaarrekening ter goedkeuring voor aan de AVA. De jaarrekening bevat onder meer het voorgestelde dividend per aandeel. De raadscommissie ontvangt alle collegebesluiten over de dienstverleningsovereenkomst (DVO) en voorgenomen wijzigingen in de statuten.

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking	Stichting
Oprichtings- en herzieningsdatum	2008
Vestigingsplaats	Heemstede
Deelnemende partijen	Alkmaar, Beverwijk, Bloemendaal, Diemen, Heemskerk, Heemstede, Hillegom, Koggenland, Lisse, Noordwijk, Oostzaan, Ouder-Amstel, De Ronde Venen, Teylingen, Uithoorn, Velsen en Wormerland.
Openbaar belang	Het creëren van voordelen voor zelfstandige gemeenten met inkoopadvies, contractmanagement en strategisch advies.
Bestuurlijk belang	1 Stem van 16 (6,25%).
Ontwikkelingen	Vanuit de stichting is er regelmatig overleg met organisaties als de VNG, ministeries en brancheorganisaties.
Risico's	- Lagere inkomsten vanwege het inwerken van meerdere nieuwe collega's - extra inhuur noodzakelijk bij ICT-uitval t.g.v. verouderd applicatielandschap - groeipotentie en krapte van de arbeidsmarkt
Financiële positie	Solide
Informatiemomenten	Jaarlijks wordt de raad geïnformeerd met de begroting, de jaarrekening en het inkoopplan.
Korte evaluatie	Welke zienswijze hebben we afgegeven

Stichting Wij Wijzer scholen

Rechtsvorm samenwerking	:	Stichting
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	01-03-2024 -
Vestigingsplaats	:	Heemstede
Deelnemende partijen	:	Aalsmeer, Haarlemmermeer, Heemstede, Zandvoort en Bloemendaal
Openbaar belang	:	- Het in stand houden van openbare scholen voor primair onderwijs als bedoeld in artikel 46 van de Wpo - Het doen geven en bevorderen van primair onderwijs in de zin van Wpo en/of andere onderwijswetten
Bestuurlijk belang	:	1 van de 5 (25%)
Ontwikkelingen	:	Fusie per 1 maart 2024 van Stichting Openbaar onderwijs Zuid-Kennemerland (STOPOZ) & Stichting Jong Leren
Risico's	:	Geen risico's
Informatiemomenten	:	Begroting, jaarstukken en terugkoppeling bestuurlijke overleggen
Zienswijze/korte evaluatie	:	Positieve zienswijze

Paragraaf 7 Grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Bij grondbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen actief en faciliterend grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van derden, bijvoorbeeld projectontwikkelaars. In elk geval stelt de gemeente de planologische grenzen vast van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Er is sprake van faciliterend grondbeleid. De uitvoering van de diverse projecten wordt overgelaten aan private partijen. Hiermee worden financiële risico's voor de gemeente ondervangen.

Projectontwikkelaars en andere initiatiefnemers zijn gebonden aan de planologische grenzen die worden vastgelegd in Omgevingsvisies en omgevingsplannen of projectbesluiten.

Heemstede kent twee uitbreidingslocaties. Dat betreffen het gebied Manpad en 't Groot Clooster inclusief het Havenkwartier.

De gemeente houdt de regie over de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen via het Omgevingsplan (voorheen:

de bestemmingsplannen). In 2023 is gestart met de voorbereiding van de geleidelijke overgang naar een Omgevingsplan voor de hele gemeente. In 2025 is ook de Omgevingsvisie vastgesteld. Voor wat betreft het grondbeleid zal de lijn van het faciliterend grondbeleid in beginsel worden voortgezet.

Kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen

In de Omgevingswet is het kostenverhaal (verhaal van de door de gemeente te maken plankosten in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling (woningbouwplan), zoals bijvoorbeeld de kosten voor de herinrichting van de openbare ruimte) verplicht gesteld. Hiervoor is in 2024 de Nota Kostenverhaal onder de Omgevingswet vastgesteld. In de Nota is voor het hele grondgebied van gemeente Heemstede vastgelegd op welke wijze er moet worden gehandeld bij het kostenverhaal en welke kosten zullen worden verhaald.

Het kostenverhaal kan de gemeente zowel langs publiekrechtelijke (via kostenverhaal met of zonder tijdvak, vastgelegd in het Omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) als privaatrechtelijke weg (via een anterieure overeenkomst) regelen.

Bij de Heemstedse ontwikkelingen wordt het kostenverhaal in beginsel via privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomsten geregeld.

Beleid uitgifte gemeentegrond

Heemstede heeft relatief weinig uitgeefbare grond in haar bezit. Het aantal uitgiftes van gemeentegrond is dan ook beperkt. Het gaat dan meestal om snippergroen. Volgens het door de raad vastgestelde gronduitgiftebeleid wordt snippergroen verkocht als het gaat om niet-strategisch en niet-functioneel openbaar groen dat niet bepalend is voor de verkavelingsopzet en het bijbehorend groen beeld, en er geen kabels en leidingen in het desbetreffende perceel liggen. Snippergroen wordt verkocht op aanvraag. Door de verkoop van deze stroken groen kunnen de onderhoudskosten voor de gemeente worden teruggebracht.

In december 2016 is besloten in alle gevallen van gronduitgifte de grondprijs door middel van taxatie te bepalen (B&W-besluit "Kader gemeentelijke vastgoedtransacties", 19 december 2016, B-stuk).

Overzicht projecten in uitvoering

Bij onderstaande projecten is sprake van faciliterend grondbeleid:

Projecten in uitvoering	Stand van zaken
Gebiedsontwikkeling 't Groot Clooster	Door de gemeenteraad is in februari 2025 voorkeursrecht gevestigd op diverse strategische percelen in het projectgebied. Hierdoor houdt de gemeente Heemstede actief grip op ontwikkelingen en voorkomt het speculatie of prijsopdrijvingen van gronden waarover planvorming wordt gemaakt. Het is uitdrukkelijk een passief grondinstrument. De gemeente kan gronden van eigenaren aangeboden krijgen. Op dat moment dient de gemeente de afweging te maken om tot actieve verwerving over te gaan als onderdeel van de procedure bij voorkeursrecht.
Gebied Manpad	Ten behoeve van de ontsluiting van de te bouwen woningen in het gebied Manpad, dient een perceel grond in eigendom van de provincie Noord-Holland door de gemeente te worden gekocht. Hierover wordt gesproken met de provincie Noord-Holland.

Daarnaast heeft de gemeente een eerste recht van koop op het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie aan de Cruquiusweg. Het terrein is getaxeerd op € 2.260.000. In 2023 is besloten dat de mogelijkheden voor een andere invulling van functies op het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt opgenomen in de gebiedsgerichte aanpak 't Groot Clooster, waarin ook de beoogde transformatie van het Havenkwartier is opgenomen. In samenhang met de planning voor de gebiedsontwikkeling zal een besluit over het al dan niet aankopen van het terrein worden genomen.

Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan jaarlijks in de begroting aandacht besteedt aan beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is een invulling van die verplichting.

De Woo heeft diverse categorieën informatie aangewezen die gemeenten gefaseerd actief openbaar moeten maken.

Vanaf 1 november 2024 gelden openbaarheidsvereisten met betrekking tot regelgeving en organisatie- en bereikbaarheidsgegevens waar Heemstede al aan voldoet.

Inwoners en andere geïnteresseerden kunnen de informatie op één centrale digitale plek vinden en doorzoeken via de zogenaamde Woo-index op www.overheid.nl.

Er is geïnventariseerd welke informatie nog niet actief openbaar wordt gemaakt. Er wordt onderzoek gedaan naar een geschikt digitaal platform om de informatie op te publiceren. Daarbij wordt erop gelet dat de informatie doorzoekbaar en digitaal toegankelijk is, zoals de wet dat straks bepaalt. De verwachting is dat eind 2025 en vervolgens in 2026 de volgende fases voor het verplicht openbaar maken van informatie gaan gelden.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten inclusief algemene dekkingsmiddelen

De volgende tabel geeft het overzicht algemene dekkingsmiddelen zoals dat is voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten. De toelichting is te vinden bij de programma's. Een overzicht van en toelichting op de financiële positie wordt gegeven in de paragraaf weerstandsvermogen.

De verschillenanalyse is opgenomen in de beleidsbegroting onder de programma's. Daarin worden per programma per taakveld de verschillen groter dan € 25.000 toegelicht.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting			Meerajrenraming	
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten							
0	Bestuur en ondersteuning	3.120	2.200	2.210	2.210	2.208	2.168
1	Veiligheid	2.789	2.963	3.188	3.164	3.098	3.073
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.527	6.910	7.215	7.602	7.889	7.978
3	Economie	460	483	485	498	498	498
4	Onderwijs	3.200	3.512	3.782	3.813	4.088	5.124
5	Sport, cultuur en recreatie	7.862	7.922	8.417	8.345	8.192	8.207
6	Sociaal domein	30.081	31.195	32.004	32.043	31.240	30.973
7	Volksgezondheid en milieu	9.487	10.242	10.547	10.612	10.821	10.829
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.742	3.572	3.409	3.418	3.302	3.211
9	Raad	898	933	969	964	964	964
Totaal programma's (lasten)		68.165	69.933	72.225	72.670	72.300	73.026
Algemene dekkingsmiddelen							
	- Algemene Uitkering	106	98	101	101	101	101
	- Overige algemene dekkingsmiddelen	722	986	1.175	3.096	5.031	6.412
	- Saldo van de financieringsfunctie	93	188	-3	12	7	-27
	Bedrag Onvoorzien	0	20	20	20	20	20
Totale algemene dekkingsmiddelen (lasten)		922	1.292	1.293	3.230	5.160	6.506
	Overhead	18.294	20.324	19.087	18.933	18.804	18.934
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo (lasten)		87.381	91.549	92.606	94.833	96.264	98.466

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten							
0	Bestuur en ondersteuning	-789	-756	-797	-797	-792	-712
1	Veiligheid	-14	-11	-22	-22	-22	-22
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-233	-192	-199	-199	-199	-199
3	Economie	-240	-251	-259	-259	-259	-259
4	Onderwijs	-333	-334	-755	-265	-265	-178
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.620	-1.655	-1.747	-1.761	-1.761	-1.761
6	Sociaal domein	-10.478	-10.243	-9.170	-9.493	-9.721	-9.728
7	Volksgezondheid en milieu	-9.785	-10.704	-10.880	-11.093	-11.326	-11.547
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.882	-2.062	-1.887	-2.462	-1.887	-1.844
Totaal programma's (baten)		-25.374	-26.209	-25.716	-26.351	-26.233	-26.248
Algemene dekkingsmiddelen							
	- Algemene Uitkering	-46.251	-47.098	-48.613	-49.928	-50.212	-51.970
	- Dividend	-806	-1.016	-1.225	-1.276	-1.276	-1.276
	- Lokale Heffingen waarvan besteding niet gebonden	-9.423	-9.985	-10.343	-10.343	-10.343	-10.343
	- Overige algemene dekkingsmiddelen	-324	0	0	0	0	0
	- Saldo van de financieringsfunctie	-557	-164	-9	-7	-6	-6
Totale algemene dekkingsmiddelen (baten)		-57.361	-58.263	-60.190	-61.554	-61.837	-63.595
	Overhead	-6.434	-6.938	-6.405	-6.338	-6.277	-6.340
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo (baten)		-89.169	-91.410	-92.311	-94.243	-94.346	-96.184
Saldo voor resultaatbestemming		-1.788	139	294	591	1.918	2.283

Storting in reserve							
0	Bestuur en ondersteuning	1.083	2.220	230	187	43	151
4	Onderwijs	16	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	1.100	0	0	0	0
6	Sociaal domein	1.337	1.169	210	201	201	201
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	253	0	0	0	0	0
Totaal Storting in reserve		2.689	4.490	440	388	244	352
Onttrekking aan reserve							
0	Bestuur en ondersteuning	-2.357	-1.312	-820	-756	-627	-624
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-91	-161	-211	-527	-527	-527
4	Onderwijs	-324	0	0	-110	-133	-147
5	Sport, cultuur en recreatie	-103	-38	-82	-82	-82	-82
6	Sociaal domein	-1.346	-1.586	-249	-237	-226	-201
7	Volksgezondheid en milieu	-200	-1.462	-67	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-151	-202	-201	-201	-76	-76
Totaal Onttrekking aan reserve		-4.573	-4.761	-1.630	-1.912	-1.671	-1.657
Saldo toevoeging/onttrekking		-1.884	-271	-1.190	-1.525	-1.427	-1.305
Saldo na resultaatbestemming		-3.673	-132	-896	-934	491	978

Overzicht programmatotalen

De volgende tabel laat per programma de totalen zien zoals deze zijn opgenomen in het hoofdstuk "begroting in 1 oogopslag". De programmatotalen zijn inclusief de mutaties in de reserves. Er is onderscheid gemaakt in baten en lasten.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Begroting		Meerjarenraming		
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
0	Bestuur en ondersteuning	26.036	22.820	24.560	26.215	27.760
1	Veiligheid	2.963	3.188	3.164	3.098	3.073
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.910	7.215	7.602	7.889	7.978
3	Economie	483	485	498	498	498
4	Onderwijs	3.512	3.782	3.813	4.088	5.124
5	Sport, cultuur en recreatie	9.022	8.417	8.345	8.192	8.207
6	Sociaal domein	32.364	32.214	32.244	31.441	31.174
7	Volksgezondheid en milieu	10.242	10.547	10.612	10.821	10.829
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.572	3.409	3.418	3.302	3.211
9	Raad	933	969	964	964	964
Totaal Lasten		96.039	93.045	95.221	96.508	98.819
Baten						
0	Bestuur en ondersteuning	-67.269	-68.212	-69.445	-69.532	-71.271
1	Veiligheid	-11	-22	-22	-22	-22
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-353	-410	-725	-725	-725
3	Economie	-251	-259	-259	-259	-259
4	Onderwijs	-334	-755	-375	-399	-325
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.693	-1.829	-1.843	-1.843	-1.843
6	Sociaal domein	-11.829	-9.419	-9.730	-9.947	-9.929
7	Volksgezondheid en milieu	-12.166	-10.947	-11.093	-11.326	-11.547
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.264	-2.089	-2.664	-1.964	-1.920
9	Raad	0	0	0	0	0
Totaal Baten		-96.171	-93.941	-96.155	-96.017	-97.840
Saldo van baten en lasten		-132	-896	-934	491	978

Meerjarenoverzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is voorgeschreven dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bevat. De tabel hierna bevat het dit overzicht. Een volledig overzicht van alle reserves en voorzieningen is aan het eind van dit hoofdstuk "Financiële begroting" toegevoegd.

		2026				2027			2028			2029		
		1-jan	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec
2	Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten													
2.1	Centralisatie gemeentelijke huisvesting	2.382.862		129.925	2.252.937		129.925	2.123.012		129.925	1.993.087		129.925	1.863.162
2.2	Huisvesting buitendiensten Cruquiusweg	997.623		51.500	946.123		51.500	894.623		51.500	843.123		51.500	791.623
2.3	Aanleg oevers en brug Plan Watertoren	254.945		41.217	213.728		41.217	172.511		41.217	131.294		41.217	90.077
2.4	Kapitaallasten accommodatie Julianaplein 1	646.000		38.000	608.000		38.000	570.000		38.000	532.000		38.000	494.000
2.5	Haven	1.800.000		50.000	1.750.000		50.000	1.700.000		50.000	1.650.000		50.000	1.600.000
2.6	WCP	12.990.195		120.000	12.870.195		435.333	12.434.862		435.333	11.999.529		435.333	11.564.196
2.7	Dividendverlies Meerlanden	607.400		61.700	545.700		61.700	484.000		76.100	407.900		90.600	317.300
2.8	Noodwoningen vluchtelingen	651.788		76.176	575.612		76.176	499.436		76.176	423.260		76.176	347.084
	Totaal	20.330.813	0	568.518	19.762.295	0	883.851	18.878.444	0	898.251	17.980.193	0	912.751	17.067.442

Incidentele baten en lasten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming			
	2026	2027	2028	2029	
Baten	-92.311	-94.243	-94.346	-96.184	
Lasten	92.606	94.833	96.264	98.466	
Onttrekking aan reserve	-1.630	-1.912	-1.671	-1.657	
Storting in reserve	440	388	244	352	
Saldo van baten en lasten	-896	-934	491	978	
Correctie incidenteel	-681	-852	-266	-139	
Totaal structureel	-215	-82	757	1.117	

Overzicht van incidentele baten en lasten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Begroting	Meerjarenraming		
		2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Incidentele lasten					
4	Onderwijs	0	110	133	147
	Huisvesting bijz basisow kaplasten+portocabins NB	0	110	133	147
6	Sociaal domein	85	85	85	0
	St.WIJ Heemstede budgetsubsidie	75	75	75	0
	Veranderopgave inburgering (ondertussengelden)	1	1	1	0
	Wmo loket Heemstede	9	9	9	0
7	Volksgezondheid en milieu	134	0	0	0
	Programma Heemstede duurzaam	134	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	169	169	44	0
	Bestemmingsplannen; implementatie omgevingswet	125	125	0	0
	Klein onderhoud gebouwen (TAAK)	44	44	44	0
Totaal Incidentele lasten		388	364	262	147
Incidentele Baten					
4	Onderwijs	-380	0	0	0
	Wissellocatie IHP exploitatie	-380	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	-67	0	0	0
	Programma Heemstede duurzaam	-67	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-44	-619	-44	0
	Bestemmingsplannen	0	-575	0	0
	Klein onderhoud gebouwen (TAAK)	-44	-44	-44	0
Totaal Incidentele Baten		-491	-619	-44	0
Totaal Exploitatie		-103	-255	218	147
Reserves					
Incidentele toevoeging reserve					
0	Bestuur en ondersteuning	230	187	43	151
	Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT	230	187	43	151
6	Sociaal domein	210	201	201	201
	Reserve BUIG	210	201	201	201
Totaal Incidentele toevoeging reserve		440	388	244	352

Incidentele onttrekking reserves

0 Bestuur en ondersteuning	-577	-513	-369	-291
Best.res.dek.div.verlies.wijz.kap.struc.Meerlanden	0	0	0	62
Mutaties algemene reserve	-347	-326	-326	-201
Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT	-230	-187	-43	-151
4 Onderwijs	0	-110	-133	-147
Storting best.res.IHP basisscholen	0	-110	-133	-147
6 Sociaal domein	-249	-237	-226	-201
Reserve BUIG	-210	-201	-201	-201
Reserve opvang aandachtsgroepen	-39	-36	-25	0
7 Volksgezondheid en milieu	-67	0	0	0
Bestemmingsreserve energietransitie	-67	0	0	0
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-125	-125	0	0
Onttrekking reserve impl.omgevingswet	-125	-125	0	0
Totaal Incidentele onttrekking reserves	-1.017	-985	-729	-638
Totaal Reserves	-578	-597	-484	-286
Totaal incidenteel	-681	-852	-266	-139

Toelichting (mutaties groter dan € 25.000)

Incidentele lasten

Programma 4 Onderwijs

Huisvesting bijzonder basisonderwijs kapitaallasten + portocabins (€ 0)

De planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is geactualiseerd waardoor ook de inhaalafschrijvingen van de betreffende scholen zijn geactualiseerd. In 2026 vinden er geen mutaties plaats. In 2027 staat de nieuwbouw van de Prinses Beatrixschool gepland. In 2028 wordt het voormalig schoolgebouw van de Bronstee mavo gerenoveerd en in 2029 wordt gestart met de renovatie van de Crayenesterschool. De resterende boekwaardes en de incidentele verhuiskosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve IHP, respectievelijk € 110.000, € 133.000 en € 147.000 in 2027, 2028 en 2029.

Programma 6 Sociaal Domein

St. WIJ Heemstede budgetsubsidie (€ 75.000)

Bij de kadernota 2026 - 2028 is voor de jaren 2026 tot en met 2028 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de voortzetting van Kom in Mijn Tuin (KIMT). Dit betreft een pilot voor drie jaar waarbij stichting WIJ Heemstede kan onderzoeken of dit nieuwe concept een gewenst resultaat oplevert. Een bedrag van € 25.000 wordt onttrokken aan de reserve opvang aandachtsgroepen ter dekking ervan.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Programma Heemstede duurzaam (€ 134.000)

Dit betreft in 2026 en 2026 de uitgaven aan het soortenmanagementplan. Hiervan vindt onder de baten incidentele dekking plaats vanuit de reserve energietransitie en de subsidie van de provincie Noord-Holland.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bestemmingsplannen implementatie omgevingswet (€ 125.000)

Voor de implementatie van de omgevingswet maken we incidentele kosten die worden gedekt uit de bestemmingsreserve implementatie omgevingswet.

Klein onderhoud gebouwen (€ 44.000)

De ontvangen subsidies voor instandhouding van erfgoed (gebouwen) betreffen posten voor groot onderhoud. De ontvangen subsidies worden daarom gestort in de voorziening onderhoudsfonds woningen en gebouwen en zijn onderdeel van het meerjarenonderhoudsplan. Deze post betreft de storting in de voorziening. Vanaf 2029 vervalt de subsidie en daarmee de storting.

Incidentele baten

Programma 4 Onderwijs

Wissellocatie IHP exploitatie (€ 380.000)

In 2026 wordt de wissellocatie verhuurd aan de Haarlemse Montessori school om leegstand van de wissellocatie te voorkomen. Naast de gebruikelijke gebruikersvergoeding betaald de gemeente Haarlem een eenmalige vergoeding van de huur van € 380.000.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Programma Heemstede Duurzaam (€ 67.000)

Dit betreft de incidentele subsidie voor het soortenmanagementplan.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bestemmingsplannen (€ 575.000)

In 2027 worden de RO kosten voor het havenkwartier via een anterieure overeenkomst verrekend met de ontwikkelaar, Hiervoor wordt € 575.000 ingeschat.

Klein onderhoud gebouwen (€ 44.000)

We ontvangen eenmalige instandhoudingssubsidies voor groot onderhoud aan erfgoed (gebouwen). De ontvangen subsidies worden gestort in de voorziening. Vanaf 2029 eindigt deze subsidie.

Incidentele toevoegingen reserves

Programma 6 Sociaal Domein

Meerjarig vervangingsplan GR Dit (€ 230.000)

Deze reserve wordt gebruikt om meerjarige vervangingsprojecten die ten laste van de exploitatie komen te verschuiven naar andere boekjaren indien noodzakelijk. De stortingen en onttrekkingen aan deze reserve worden in de begroting budgettair neutraal geraamd (zie gelijke onttrekking bij de baten).

Reserve BUIG (€ 210.000)

Het tekort op de bijstandslasten wordt jaarlijks onttrokken uit de reserve BUIG. Het saldo van de reserve is per 01-01-2026 € 0, waardoor een onttrekking direct zorgt voor een even hoge toevoeging aan de reserve BUIG vanuit de algemene reserve. Dit is overeenkomstig de Nota Reserves en Voorzieningen 2023.

Incidentele onttrekkingen reserves

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Dekking dividendverlies wijziging kapitaalstructuur Heemstede

In de aangepaste meerjarige raming is rekening gehouden met de kapitaalwijziging bij Meerlanden, waardoor Heemstede vanaf 2023 recht heeft op preferent dividend over het transitieaandeel. Vanaf 2029 loopt het preferent dividend stapsgewijs af, waardoor de nadelige afwijking verder toeneemt. Om dit zichtbaar te maken is de raming voor 2029 en de daaropvolgende jaren opgehoogd ten opzichte van de voorgaande jaren.

Algemene Reserve (€ 347.000)

Op basis van de nota reserves en voorzieningen wordt de reserve BUIG gevuld vanuit de algemene reserve indien deze ontoereikend is. In 2026 wordt € 210.000 geraamd als onttrekking aan de algemene reserve voor de reserve BUIG.

De dekking van de preventie activiteiten kwam uit de reserve sociaal domein. Nu de reserve sociaal domein is opgeheven bij de voorjaarsnota 2025 wordt voorgesteld dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. het saldo van de reserve sociaal domein is daarin teruggestort. De onttrekking bedraagt € 137.000.

Meerjarig vervangingsplan GR Dit (€ 230.000)

Deze reserve wordt gebruikt om meerjarige vervangingsprojecten die ten laste van de exploitatie komen te verschuiven naar andere boekjaren indien noodzakelijk. De stortingen en onttrekkingen aan deze reserve worden in de begroting budgettair neutraal geraamd (zie gelijke storting bij de lasten).

Programma 4 Onderwijs

Storting bestemmingsreserve IHP basisscholen (€ 0)

De planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is geactualiseerd waardoor ook de inhaalafschrijvingen van de betreffende scholen zijn geactualiseerd. In 2026 vinden er geen mutaties plaats. In 2027 staat de nieuwbouw van de Prinses Beatrixschool gepland. In 2028 wordt het voormalig schoolgebouw van de Bronstee mavo gerenoveerd en in 2029 wordt gestart met de renovatie van de Crayenesterschool. De resterende boekwaardes en de incidentele verhuiskosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve IHP, respectievelijk € 110.000, € 133.000 en € 147.000 in 2027, 2028 en 2029.

Diverse onttrekkingen (€ 137.000)

De reserve sociaal domein is beëindigd en als nieuw dekkingsvoorstel wordt voorgesteld om de reeds besloten budgetten te dekken uit de algemene reserve. Dit zijn de budgetten voor investeringen in preventie (€ 75.000 tot en met 2028), uitbreiding capaciteit preventief beleid (€ 50.000 tot en met 2028) en dekking van de kapitaallasten van de personenbus (€ 12.000 in 2026).

Programma 6 Sociaal Domein

reserve BUIG (€ 210.000)

Het tekort op de bijstandslasten wordt jaarlijks onttrokken uit de reserve BUIG. Het saldo van de reserve is per 01-01-2026 € 0, waardoor een onttrekking aan de reserve BUIG direct zorgt voor een even hoge onttrekking uit de algemene reserve om toe te voegen aan de reserve BUIG. Dit is overeenkomstig de Nota Reserves en Voorzieningen 2023.

Reserve opvang aandachtsgroepen (€ 39.000)

Een bedrag van € 13.676 wordt onttrokken aan de reserve opvang aandachtsgroepen ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de verbouwing van de Glipperweg. Daarnaast wordt een bedrag van € 25.000 aan dezelfde reserve onttrokken ter dekking van de pilot voortzetting Kom in Mijn Tuin (KIMT).

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Bestemmingsreserve energietransitie (€ 67.000)

Voor het uitvoeren van het soortenmanagementplan wordt deels een subsidie van de provincie ontvangen, maar deels moet de gemeente ook zelf bijdragen. Deze bijdrage wordt in 2026 onttrokken aan de reserve energietransitie omdat dit plan is gekoppeld aan isolatiewerkzaamheden.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Reserve implementatie omgevingswet (€ 125.000)

Voor de incidentele implementatiekosten van de omgevingswet is een reserve gevormd. Deze wordt gelijklopend aan de uitgaven onttrokken.

Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans is voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten. De balans wordt extra-comptabel opgesteld.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	Meerjarenbegroting 2029
ACTIVA						
1. Vaste activa						
1a Immateriële vaste activa	161.000	0	161.000	161.000	161.000	161.000
1b materiële vaste activa	72.265.000	96.113.000	105.276.000	110.806.000	118.082.000	119.027.000
1c Financiële vaste activa						
* kapitaalversterking (BBV art. 36a)	3.058.000	3.030.000	3.058.000	3.058.000	3.058.000	3.058.000
* leningen aan derden (BBV art. 36b)	20.000	20.000	9.000	3.000	0	0
* overige langlopende leningen (BBV art. 36c)	657.000	559.000	627.000	613.000	598.000	583.000
* transitieaandeel Meerlanden N.V. (BBV art. 36c)	1.447.000	1.447.000	1.447.000	1.155.000	867.000	578.000
* uitzettingen rijks schatkist >1 jr. (BBV art. 36d)	0	0	0	0	0	0
* uitzettingen overige >1 jr. (BBV art. 36e/36f)	0	0	0	0	0	0
2. Vlottende activa						
2a Voorraden						
* voorraden bouwgronden in niet in expl. (BBV art. 38)	0	0	0	0	0	0
* voorraden bouwgronden in expl. (BBV art. 38)	0	0	0	0	0	0
* voorraden overig	0	0	0	0	0	0
2b Uitzettingen < 1 jaar						
* rijks schatkist	9.341.000	0	0	0	0	0
* overige vorderingen < jaar	8.180.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000
2c Liquide middelen	2.517.000	2.300.000	0	289.000	578.000	867.000
2d Overlopende activa	5.358.000	3.660.000	3.660.000	3.660.000	3.660.000	3.660.000
	103.004.000	115.818.000	122.927.000	128.434.000	135.693.000	136.623.000
PASSIVA						
3 Vaste passiva						
3a Eigen vermogen						
* algemene reserve	24.729.000	24.002.000	28.881.000	28.555.000	28.229.000	28.028.000
* bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	20.889.000	20.144.000	19.762.000	18.878.000	17.980.000	17.067.000
* bestemmingsreserves overig	12.878.000	13.177.000	12.064.000	11.749.000	11.547.000	11.356.000
* resultaat	3.673.000	597.000	896.000	934.000	-491.000	-978.000
3b Voorzieningen	15.428.000	9.802.000	15.125.000	16.322.000	16.339.000	16.382.000
3c Vaste schulden						
* onderhandse leningen	8.472.000	25.044.000	11.316.000	9.888.000	8.460.000	7.032.000
* waarborgsommen	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000
4 Vlottende passiva						
4a Netto vlottende schulden > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
4b Netto vlottende schulden < 1 jaar						
* bank/giro saldi	2.905.000	0	0	0	0	0
* overige schulden	4.828.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000
4c Overlopende passiva	9.020.000	18.001.000	29.832.000	37.057.000	48.578.000	52.685.000
	103.004.000	115.818.000	122.927.000	128.434.000	135.693.000	136.623.000

Berekening EMU saldo

Het EMU-saldo is het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Een negatief saldo betekent een EMU tekort. Het EMU saldo is een netto-financieringsresultaat in een jaar maar dan gedefinieerd volgens het Europese systeem. Het EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Deze indicator dient daarom om het Rijk in staat te stellen gegevens rond het landelijk begrotingstekort en de begrotingsschuld op te stellen. De lokale overheden hebben daar een aandeel in. Voor de individuele gemeente heeft dit saldo weinig betekenis en zijn de kengetallen onder de paragraaf weerstandsvermogen en de financieringsparagraaf van meer belang voor het bepalen van de financiële positie.

Berekening EMU 2026-2029 (bedragen x € 1.000)					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
	2027	2028	2029		
1 Wat is uw exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV art.17c)?	501	294	591	1.918	2.283
2 Wat zijn uw afschrijvingen ten laste van de	4.216	4.264	4.349	4.019	3.829
3 Wat zijn uw bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	3.433	3.593	5.077	3.982	3.895
4 Wat zijn uw uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	-458	13.588	9.880	11.295	4.775
5 Wat zijn de in mindering op de onder vraag 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese	111	628	355	364	375
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0	0
6a Wat zijn uw verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)?	0	0	0	0	0
6b en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
7 Hoeveel bedragen de uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.?	0	0	0	0	0
8 Grondverkoop:	0	0	0	0	0
8a Wat zijn de verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)?	0	0	0	0	0
8b en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
9 Wat zijn uw betalingen ten laste van de	4.327	3.159	3.880	3.965	3.852
10 Zijn er voorts betalingen die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaand vragen?	0	0	0	0	0
11 Bij de berekening van het EMU-saldo wordt gecorrigeerd voor verkoop van deelnemingen en	0	0	0	0	0
11a Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
11b Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
	4.392	-7.968	-3.388	-4.976	1.756

Meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen

Reserves en Voorzieningen 2026-2029	2026				2027			2028			2029		
	1-jan	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec
1. Reserves algemeen													
1.1a Algemene reserve	27.365.092		347.000	27.018.092		326.000	26.692.092		326.000	26.366.092		201.000	26.165.092
1.1b Structureel dekkingsmiddel	1.862.623			1.862.623			1.862.623			1.862.623			1.862.623
1.2 Rekeningsresultaat	0			0			0			0			0
2 Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	0												
2.1 Centralisatie gemeentelijke huisvesting	2.382.862		129.925	2.252.937		129.925	2.123.012		129.925	1.993.087		129.925	1.863.162
2.2 Huisvesting buitendiensten Cruquiusweg	997.623		51.500	946.123		51.500	894.623		51.500	843.123		51.500	791.623
2.3 Aanleg oevers en brug Plan Watertoren	254.945		41.217	213.728		41.217	172.511		41.217	131.294		41.217	90.077
2.4 Kapitaallasten accommodatie Julianaplein 1	646000		38000	608000		38000	570000		38000	532000		38000	494000
2.5 Haven	1.800.000		50.000	1.750.000		50.000	1.700.000		50.000	1.650.000		50.000	1.600.000
2.6 WCP	12.990.195		120.000	12.870.195		435.333	12.434.862		435.333	11.999.529		435.333	11.564.196
2.7 Dividendverlies Meerlanden	607.400		61.700	545.700		61.700	484.000		76.100	407.900		90.600	317.300
2.8 Noodwoningen vluchtelingen	651.788		76.176	575.612		76.176	499.436		76.176	423.260		76.176	347.084
3. Overige bestemmingsreserves	0												
3.1 1% regeling kunst	23.571			23.571			23.571			23.571			23.571
3.2 Sociale volkshuisvesting	152.063			152.063			152.063			152.063			152.063
3.3 PW - Inkomensdeel, IOAW,JOAZ en BBZ starters	0	210.000	210.000	0	201.000	201.000	0	201.000	201.000	0	201.000	201.000	0
3.4 Egalisatiereserve begraafplaats	97.074			97.074			97.074			97.074			97.074
3.5 Implementatie omgevingswet	408.522		125.000	283.522		125.000	158.522			158.522			158.522
3.6 Reserve Sociaal domein	0			0			0			0			0
3.7 Bestemmingsreserve IHP	3.892.101			3.892.101		110.109	3.781.992		133.364	3.648.628		146.996	3.501.632
3.8 Duurzaam Heemstede	278.966			278.966			278.966			278.966			278.966
3.9 Opvang aandachtsgroepen	3.566.091		38.767	3.527.324		35.653	3.491.671		25.000	3.466.671			3.466.671
3.10 Energietransitie	2.820.603		67.000	2.753.603			2.753.603			2.753.603			2.753.603
3.11 Zonneparking Sportpark Groenendaal	1.100.000		44.000	1.056.000		44.000	1.012.000			968.000		44.000	924.000
Totaal Bestemmingsreserves	32.669.803	210.000	1.053.285	31.826.518	201.000	1.399.613	30.627.905	201.000	1.301.615	29.527.290	201.000	1.304.747	28.423.543
4. Voorzieningen													
4.1 Pensioenen en wachtgelden	3.571.279		408000	3.163.279		408000	2.755.279		408000	2.347.279		408000	1.939.279
4.2 Verlofsparen	39.583			39.583			39.583			39.583			39.583
4.3 RVU Regeling	62.329			62.329			62.329			62.329			62.329
5. Voorzieningen ter egalisering van kosten	0												
5.1 Onderhoud woningen en gebouwen	1.572.093	1.070.766	786.886	1.855.973	1.070.766	1.050.736	1.876.003	1.070.766	1.050.736	1.896.033	983.760	1.050.736	1.829.057
5.2 Baggerplan	641.576	100.000	97.256	644.320	100.000	121.020	623.300	100.000	121.020	602.280	100.000	121.020	581.260
5.3 Onderhoud wegen	785.343	1.000.000	935.159	850.184	1.000.000	935.159	915.025	1.000.000	935.159	979.866	1.000.000	935.159	1.044.707
5.4 Onderhoud bruggen en beschoeiingen	351.932	150.000	144.745	357.187	150.000	144.745	362.442	150.000	144.745	367.697	150.000	144.745	372.952
5.5 Eigenarenonderhoud sportpark	5.349	207.178	178.327	34.200	207.178	140.590	100.788	207.178	225.957	82.009	207.178	112.869	176.318
6. Voorzieningen voor middelen van derden	0												
6.1 Onderhoud graven	743.529	15.298		758.827	15.164		773.991	15.164		789.155	15.164		804.319
6.2 Riolering	1.359.117			1.359.117	1.266.843		2.625.960			2.625.960			2.625.960
6.3 Afvalstoffen	1.267.006			1.267.006			1.267.006			1.267.006			1.267.006
7. Voorziening voor bijdr. toekomstige vervangingsinvesteringen	0												
7.1 Vervangingsinvesteringen riolen	4.291.827	1.049.633	608.570	4.732.890	1.266.843	1.079.515	4.920.218	1.439.229	1.079.515	5.279.932	1.439.229	1.079.515	5.639.646
Totaal Voorzieningen	14.690.962	3.592.875	3.158.943	15.124.894	5.076.794	3.879.765	16.321.923	3.982.337	3.965.132	16.339.128	3.895.331	3.852.044	16.382.415
Totaal generaal Reserves en Voorzieningen	76.588.480	3.802.875	4.559.228	75.832.127	5.277.794	5.605.378	75.504.543	4.183.337	5.592.747	74.095.133	4.096.331	5.357.791	72.833.673

Bijlagen

Taakvelden

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000

		2026		
		Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	22.820	-68.212	-45.392
0.1	Bestuur	1.188	-193	994
0.10	Mutaties reserves	230	-820	-590
0.2	Burgerzaken	1.022	-604	418
0.4	Overhead	19.087	-6.405	12.682
0.5	Treasury	-3	-1.234	-1.237
0.61	OZB woningen	614	-7.332	-6.718
0.62	OZB niet-woningen		-1.759	-1.759
0.63	Parkeerbelasting		-962	-962
0.64	Belastingen overig	11	-290	-279
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	101	-48.613	-48.512
0.8	Overige baten en lasten	570		570
1	Veiligheid	3.188	-22	3.166
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.434		2.434
1.2	Openbare orde en veiligheid	754	-22	732
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	7.215	-410	6.805
2.1	Verkeer en vervoer	6.114	-85	6.029
2.10	Mutaties reserves		-211	-211
2.2	Parkeren	373	-35	338
2.3	Recreatieve havens	163	-78	85
2.4	Economische havens en waterwegen	564		564
3	Economie	485	-259	225
3.1	Economische ontwikkeling	412	-197	215
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	72	-62	10
4	Onderwijs	3.782	-755	3.026
4.1	Openbaar basisonderwijs	47		47
4.2	Onderwijshuisvesting	2.516	-566	1.949
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.220	-189	1.031
5	Sport, cultuur en recreatie	8.417	-1.829	6.589
5.1	Sportbeleid en activering	335		335
5.10	Mutaties reserves		-82	-82
5.2	Sportaccommodaties	2.660	-1.315	1.345
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	445		445
5.4	Musea	7		7
5.5	Cultureel erfgoed	28		28
5.6	Media	1.661	-362	1.299
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.281	-70	3.212

6	Sociaal domein	32.214	-9.419	22.795
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.600	-3.036	2.563
6.10	Mutaties reserves	210	-249	-39
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.309		1.309
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.011	-9	1.002
6.3	Inkomensregelingen	7.313	-5.381	1.932
6.4	WSW en beschut werk	1.315	-13	1.302
6.5	Arbeidsparticipatie	1.142	-182	960
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.870	-108	1.762
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.866	-168	2.698
6.712	Begeleiding (WMO)	2.846	-29	2.817
6.713	Dagbesteding (WMO)	80		80
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	204		204
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	4.549		4.549
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	119		119
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	728		728
6.791	PGB WMO	141		141
6.792	PGB Jeugd	237		237
6.811	Beschermd wonen (WMO)	84	-143	-59
6.821	Jeugdbescherming	334		334
6.822	Jeugdreclassering	23		23
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	235	-102	133
7	Volksgezondheid en milieu	10.547	-10.947	-400
7.1	Volksgezondheid	2.181	-73	2.109
7.10	Mutaties reserves		-67	-67
7.2	Riolering	3.003	-4.163	-1.160
7.3	Afval	3.672	-5.109	-1.438
7.4	Milieubeheer	997	-626	371
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	694	-909	-215
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.409	-2.089	1.320
8.1	Ruimte en leefomgeving	673		673
8.10	Mutaties reserves		-201	-201
8.3	Wonen en bouwen	2.736	-1.887	848
9	Raad	969		969
9.1	Bestuur	969		969
Totaal		93.045	-93.941	-896

Investerings

Presentatie investeringsprogramma

In de financiële verordening 2024 is het volgende opgenomen:

"de raad ontvangt, in een niet-openbare bijlage, een nadere uitwerking van de investeringen, die de onderligger zijn van de geautoriseerde investeringskredieten op programmaniveau."

Dit betekent dat in de boekwerken kadernota en begroting het investeringsprogramma alleen gecompriemd op totaalniveau per programma wordt opgenomen. De detailinformatie en de wijzigingen worden in een bijlage verstrekt. De bijlage is niet actief openbaar. Op deze wijze wordt voorkomen dat inschrijvers bij aanbestedingen voortijdig informatie kunnen vinden over de raming van projecten bij de gemeente en daar met de inschrijving op kunnen inspelen.

De raad stelt zowel het boekwerk zelf als de bijlage met de wijzigingen vast.

Investeringsprogramma kadernota 2026-2029 en VJN 2025 exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is

Jaarschijf 2026

Project	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering
Totaal Programma 2	4.379.606			4.379.606
Totaal Programma 3	181.500			181.500
Totaal Programma 5	936.593		70.577	866.016
Totaal Programma 7	706.900	706.900		
Totaal 2026	6.204.599	706.900	70.577	5.427.122

**Investeringsprogramma kadernota 2026-2029 en VJN 2025
exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is**

Jaarschijf 2027

Project	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering
Totaal Programma 0	950.000			950.000
Totaal Programma 2	3.958.000			3.958.000
Totaal Programma 4	5.190.000		259.500	4.930.500
Totaal Programma 5	847.124		95.422	751.702
Totaal Programma 7	1.060.375	1.060.375		
Totaal 2027	12.005.499	1.060.375	354.922	10.590.202

**Investeringsprogramma kadernota 2026-2029 en VJN 2025
exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is**

Jaarschijf 2028

Project	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering
Totaal Programma 0	300.000			300.000
Totaal Programma 2	2.811.000			2.811.000
Totaal Programma 4	9.184.000		323.200	8.860.800
Totaal Programma 5	684.508		40.825	643.683
Totaal Programma 7	2.178.275	2.178.275		
Totaal 2028	15.157.783	2.178.275	364.025	12.615.483

**Investeringsprogramma kadernota 2026-2029 en VJN 2025
exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is**

Jaarschijf 2029

Project	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering
Totaal Programma 0	40.000			40.000
Totaal Programma 4	6.090.000		278.000	5.812.000
Totaal Programma 5	854.093		96.677	757.416
Totaal Programma 5	1.444.395	1.444.395		
Totaal 2029	8.428.488	1.444.395	374.677	6.609.416